

Možnosti získávání finančních prostředků na environmentální politiku samosprávných celků

Bc. Andrea Škrášková

Diplomová práce
2009

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2008/2009

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Andrea ŠKRÁŠKOVÁ, DiS.**
Studijní program: **N 6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**

Téma práce: **Možnosti získávání finančních prostředků na environmentální politiku samosprávných celků**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Vysvětlete základní teoretické poznatky k problematice environmentální politiky.
- Popište možné národní a evropské finanční zdroje určené k financování projektů v oblasti životního prostředí.

II. Praktická část

- Analyzujte finanční zdroje a možnosti čerpání finančních prostředků pro financování environmentální politiky samosprávných celků.
- Na modelovém případě města Kunovice zpracujte problematiku financování oblasti životního prostředí.
- Navrhněte strategii čerpání finančních prostředků na environmentální politiku samosprávných celků.
- Pro město Kunovice navrhněte projekt možnosti čerpání finančních prostředků na projekty v oblasti životního prostředí.

Závěr

Rozsah práce: cca 70
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- [1] MMR ČR, Národní orgán pro koordinaci. Abeceda fondů Evropské Unie 2007-2013. 1. vyd. Praha: NAVIGA 4, 2008. 16 s. ISBN neuvedeno.
[2] WOKOUN, R. Strukturální fondy a obce I. 1. vyd. Praha: ASPI, 2006. 146 s. ISBN 80-7357-138-2.
[3] WOKOUN, R., MALINOVSKÝ, J. a kol. Regionální rozvoj (Východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování). 1. vyd. Praha: LINDE, 2008. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.
[4] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Vedoucí diplomové práce: Ing. Jiří Macháček
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání diplomové práce: 9. března 2009
Termín odevzdání diplomové práce: 4. května 2009

Ve Zlíně dne 9. března 2009

doc. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

prof. RNDr. René Wokoun, CSc.
ředitel ústavu

ABSTRAKT

Pro svou diplomovou práci jsem si vybrala téma „Možnosti získávání finančních prostředků na environmentální politiku samosprávných celků“. Práce je rozdělena na část teoretickou a část praktickou. Teoretická část obsahuje jednak vymezení základních pojmů, týkajících se samosprávných celků, environmentální a regionální politiky a jednak vymezení a popis možných evropských a dalších zdrojů určených k financování projektů v oblasti životního prostředí. Praktická část je rozdělena do několika celků, přičemž první část se věnuje analýze možných zdrojů k financování environmentální politiky samosprávných celků, v druhé části je zpracováno financování oblasti životního prostředí na modelovém případě města Kunovice. Cílem práce je zpracovat návrh strategie čerpání finančních prostředků na environmentální politiku samosprávných celků a navrhnout projekt v oblasti životního prostředí, včetně návrhu řešení možnosti jeho financování.

Klíčová slova: samosprávné celky, environmentální politika, životní prostředí, financování projektů, evropské a národní zdroje financování, dotace, dotační programy a granty, regionální operační programy

ABSTRACT

In my degree work, I deal with the topic of “Possibilities of gaining financial means for environmental policy of municipalities“. My work is divided into theoretical and practical parts. The theoretical part contains definitions of basic terms relating to municipalities, environmental and regional policies, and also specification and description of possible European and other sources intended for project funding in the field of the environment. The practical part is divided into several units, out of which the first part concerns an analysis of possible sources for the funding of environmental policy of municipalities. The second part is concerned with the funding of the area of the environment, which is shown in a test case of the town of Kunovice. The aim of my degree work is propose a strategy plan for getting of financial means for the environmental policy of municipalities and also propose a project in the field of the environment, including suggestion on solving a possibility of its financing.

Key words: municipalities, environmental policy, the environment, project funding, European and national sources of funding, subsidy, subsidy programs and grants, regional operational programs.

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce panu Ing. Jiřímu Macháčkovi za odborné vedení a pomoc, kterou mi poskytl při zpracování této práce. Děkuji také Mgr. Ivaně Majíčkové, místostarostce města Kunovice a Ing. Milanu Valouchovi, vedoucímu odboru investic a územního plánování města Kunovice za pomoc při získávání podkladů a informací potřebných ke zpracování této práce. Mé poděkování patří rovněž ostatním pracovníkům Městského úřadu v Kunovicích za poskytnuté informace, podklady a cenné rady. Děkuji.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracovala samostatně a použitou literaturu jsem citovala.

V Uherském Hradišti dne 28. dubna 2009

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 ZÁKLADNÍ TEORETICKÉ POZNATKY K PROBLEMATICE ENVIRONMENTÁLNÍ POLITIKY	12
1.1 ENVIRONMENTÁLNÍ POLITIKA.....	12
1.2 STÁTNÍ POLITIKA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	13
1.3 VYMEZENÍ POJMŮ ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVNÉ CELKY.....	14
1.3.1 Územní samospráva	14
1.3.2 Základní územní samosprávné celky - obce.....	15
1.3.3 Vyšší územní samosprávné celky - kraje	16
1.4 VYMEZENÍ POJMŮ REGIONÁLNÍ POLITIKA A REGIONÁLNÍ ROZVOJ	16
1.4.1 Regionální politika	16
1.4.2 Legislativní rámec regionální politiky.....	17
1.4.3 Zákon o podpoře regionálního rozvoje	18
1.4.4 Regiony soudržnosti	18
2 PŘEHLED EVROPSKÝCH A NÁRODNÍCH ZDROJŮ, URČENÝCH K FINANCOVÁNÍ PROJEKTŮ V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ.....	20
2.1 EVROPSKÉ ZDROJE.....	20
2.1.1 Tematické operační programy	20
2.1.2 Regionální operační programy	21
2.1.3 Programy v cíli Evropská územní spolupráce	22
2.1.4 Jiné evropské zdroje	23
2.2 NÁRODNÍ ZDROJE	25
2.2.1 Programy Ministerstva životního prostředí.....	26
2.2.2 Programy Ministerstva zemědělství	27
2.2.3 Programy Ministerstva pro místní rozvoj.....	28
2.2.4 Krajské dotační programy	29
2.3 OSTATNÍ ZDROJE	30
2.3.1 Finanční mechanismy EHP/Norsko (FM).....	30
2.3.2 Finanční pomoc Švýcarska.....	32
II PRAKTICKÁ ČÁST	34
3 ANALÝZA FINANČNÍCH ZDROJŮ A MOŽNOSTÍ ČERPÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ PRO FINANCOVÁNÍ PROJEKTŮ V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	35
3.1 FINANCOVÁNÍ ZE ZDROJŮ EU	35
3.1.1 Fond soudržnosti	35
3.1.2 OP Životní prostředí.....	35
3.1.3 Regionální operační programy	41
3.1.4 Programy v cíli Evropská územní spolupráce	43

3.1.5	Financování z jiných evropských zdrojů.....	47
3.2	FINANCOVÁNÍ Z NÁRODNÍCH ZDROJŮ	49
3.2.1	Státní fond životního prostředí.....	49
3.2.2	Programy Ministerstva životního prostředí.....	50
3.2.3	Programy Ministerstva zemědělství	51
3.2.4	Programy Ministerstva pro místní rozvoj.....	53
3.3	FINANCOVÁNÍ Z KRAJSKÝCH ZDROJŮ	54
3.3.1	Dotační programy Středočeského kraje.....	54
3.3.2	Dotační programy Jihočeského kraje	56
3.3.3	Dotační programy Plzeňského kraje.....	58
3.3.4	Dotační programy Karlovarského kraje	60
3.3.5	Dotační programy Ústeckého kraje	62
3.3.6	Dotační programy Libereckého kraje	64
3.3.7	Dotační programy Královéhradeckého kraje.....	66
3.3.8	Dotační programy Pardubického kraje	69
3.3.9	Dotační programy Kraje Vysočina	70
3.3.10	Dotační programy Jihomoravského kraje.....	72
3.3.11	Dotační programy Olomouckého kraje	76
3.3.12	Dotační programy Moravskoslezského kraje	78
3.3.13	Dotační programy Zlínského kraje	81
3.4	FINANCOVÁNÍ Z OSTATNÍCH ZDROJŮ	83
3.5	SWOT ANALÝZA MOŽNOSTÍ FINANCOVÁNÍ OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ.....	84
3.5.1	Silné stránky	84
3.5.2	Slabé stránky	85
3.5.3	Příležitosti	86
3.5.4	Ohrožení.....	86
4	FINANCOVÁNÍ OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ VE MĚSTĚ KUNOVICE	87
4.1	FINANCOVÁNÍ ENVIRONMENTÁLNÍ POLITIKY MĚSTA KUNOVICE V ROCE 2005.....	90
4.2	FINANCOVÁNÍ ENVIRONMENTÁLNÍ POLITIKY MĚSTA KUNOVICE V ROCE 2006.....	92
4.3	FINANCOVÁNÍ ENVIRONMENTÁLNÍ POLITIKY MĚSTA KUNOVICE V ROCE 2007.....	94
4.4	FINANCOVÁNÍ ENVIRONMENTÁLNÍ POLITIKY MĚSTA KUNOVICE V ROCE 2008.....	96
4.5	FINANCOVÁNÍ ENVIRONMENTÁLNÍ POLITIKY MĚSTA KUNOVICE V ROCE 2009.....	98
4.6	VÝVOJ VÝDAJŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ V MĚSTĚ KUNOVICE V LETECH 2005 - 2009	101
5	STRATEGIE ČERPÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ NA ENVIRONMENTÁLNÍ POLITIKU SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ	106
6	PROJEKT MOŽNOSTI ČERPÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ NA PROJEKT V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ PRO MĚSTO KUNOVICE	113
	ZÁVĚR	117
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	120

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	125
SEZNAM OBRÁZKŮ	127
SEZNAM GRAFŮ	128
SEZNAM TABULEK.....	129
SEZNAM PŘÍLOH.....	130

ÚVOD

Environmentální politika neboli politika ochrany životního prostředí je jednou ze složek trvale udržitelného rozvoje, stejně jako např. politika sociální nebo ekonomická. Mezi těmito politikami existují vzájemné vztahy, které mají různou intenzitu vazeb a mnohdy působí dokonce protichůdně, zejména ve vztahu mezi politikou environmentální a ekonomickou. Základním rysem tohoto protichůdného působení je skutečnost, že většinou výrazný ekonomický rozvoj v daném území s sebou nutně přináší zhoršování kvality životního prostředí a tím v konečném důsledku také zhoršení podmínek pro život obyvatel daného území. Zejména vzhledem k tomuto protichůdnému působení je třeba v souvislosti s regionálním rozvojem těmto vztahům věnovat velkou pozornost a zaměřit se zejména na podporu takových projektů, jejichž realizací dojde ke zlepšení stavu životního prostředí, popř. podporovat takové projekty, jejichž realizací nedojde ke zhoršení stavu životního prostředí v území. Jak již bylo řečeno, tvoří environmentální politika základní pilíř udržitelného rozvoje a je tudíž samozřejmou součástí řízení na všech úrovních – národní, regionální i místní. Na místní úrovni je environmentální politika realizována prostřednictvím managementu samosprávných celků. Jedná se zejména o zabezpečování běžných činností souvisejících s ochranou životního prostředí na území samosprávného celku, o identifikaci problémových oblastí popř. možností rozvojových a následnou přípravu projektů vedoucích ke zlepšení stavu životního prostředí. V konečném důsledku vede realizace projektů v oblasti životního prostředí také ke zlepšení kvality života obyvatel obce, ke zvýšení atraktivity obce ať už z hlediska možných podnikatelských aktivit, rozvoje cestovního ruchu apod.

Financování problematiky ochrany životního prostředí je však záležitostí finančně velmi náročnou. Samosprávné celky vyčleňují v rámci svých rozpočtových výdajů nemalé položky právě na financování oblasti životního prostředí. Jedná se však v převážné míře o běžné výdaje rozpočtu samosprávného celku. Pokud chce samosprávný celek realizovat na svém území nějaký investiční projekt v oblasti životního prostředí, musí obvykle zajistit financování projektu z cizích zdrojů, a to formou získání dotace z některého dotačního titulu.

Vzhledem k tomu, že mi problematika ochrany životního prostředí není cizí, zvolila jsem si pro svou práci právě téma „Možnosti získávání finančních prostředků na environmentální politiku samosprávných celků“. Cílem práce je jednak popsat a analyzovat možné zdroje

financování projektů v oblasti životního prostředí a na modelovém příkladě města Kunovice, jako samosprávného celku, popsat problematiku financování oblasti životního prostředí. Jako modelový samosprávný celek jsem si zvolila město Kunovice, které bylo a zřejmě opět bude mým bydlištěm a o jehož aktivity se snažím v průběhu celého svého studia zajímat. Na základě získaných analytických dat se pokusím navrhnout strategii čerpání finančních prostředků na environmentální politiku samosprávných celků a v závěru práce vytvořím návrh konkrétního projektu v oblasti životního prostředí, vedoucího ke zlepšení životního prostředí města Kunovice, včetně návrhu možného financování.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ZÁKLADNÍ TEORETICKÉ POZNATKY K PROBLEMATICE ENVIRONMENTÁLNÍ POLITIKY

1.1 Environmentální politika

Environmentální politika neboli politika ochrany životního prostředí zahrnuje široce koordinovanou činnost institucí a občanů, vládních a nevládních organizací, veřejné správy, obecní samosprávy a výrobních organizací, zaměřenou na nastolování vztahů rovnováhy mezi lidskými činnostmi, uspokojováním potřeb současných a budoucích generací a schopností přírody se trvale obnovovat. Všeobecná politika ochrany životního prostředí je vlastně jakousi formou přizpůsobování se společnosti existenčním podmínkám, které se v průběhu času neustále vyvíjí a mění. Sektorová politika ochrany životního prostředí je představována činností specializované výkonné moci prostřednictvím cílů a strategií zaměřených na prevenci, snižování nebo odstraňování nežádoucích účinků lidských aktivit na životní prostředí, zdroje a veřejné zdraví.

Environmentální politika je stejně jako politika sociální a ekonomická jednou ze tří komponent trvale udržitelného rozvoje. Mezi těmito politikami existují vzájemné vztahy, které mají různou intenzitu a mnohdy jsou dokonce protichůdné, a to zejména ve vztahu ekonomické politiky a environmentální politiky, neboť většinou výrazný ekonomický rozvoj s sebou nutně přináší zhoršování kvality životního prostředí, proto je třeba těmto vztahům v souvislosti s regionálním rozvojem věnovat velkou pozornost.

Hlavním cílem politiky regionálního rozvoje je snižování disparit v ekonomické úrovni regionů, což velmi úzce souvisí také s environmentální politikou. Obecně totiž platí, že v ekonomicky vyspělejších regionech je mnohem větší potřeba řešit environmentální problémy než v regionech ekonomicky méně rozvinutých. Aby bylo možno optimalizovat vztahy mezi jednotlivými položkami udržitelného rozvoje bylo nutné, aby environmentální politika byla začleněna, stejně jako je tomu u evropské environmentální politiky, do sektorových politik, čímž je dosahováno spolupráce v oblasti environmentální politiky na všech úrovních veřejné správy, zejména v důsledku posuzování vlivu všech programů a plánů rozvoje na životní prostředí. Posouzení začlenění problematiky regionálního rozvoje do

environmentální politiky je možné na základě předem stanovených kritérií a ve své podstatě vychází z přijaté Státní politiky životního prostředí České republiky, vypracované pro období let 2004 – 2010.

[3, 11]

1.2 Státní politika životního prostředí

Státní politika životního prostředí je zásadním referenčním dokumentem pro ostatní sektorové i regionální politiky z hlediska životního prostředí. Jedná se o vládní dokument, k jehož realizaci a implementaci je naprosto nezbytná aktivní účast široké veřejnosti, partnerů z oblasti soukromého sektoru, nestátních neziskových organizací, vědy a výzkumu a dalších. Aktualizovaná verze Státní politiky životního prostředí České republiky (SPŽP) byla schválena usnesením vlády České republiky ze dne 17. března 2004 č. 235. SPŽP je dokumentem, který má sloužit jako nástroj napomáhající operativnímu i strategickému rozhodování všech subjektů tak, aby toto rozhodování nevedlo jen ke zvyšování ekonomických a sociálních hodnot, ale aby také vedlo ke zlepšování kvality života a kvality životního prostředí. Vzhledem k tomu, že se dokument týká široké veřejnosti a de facto všech občanů ČR, podíleli se na přípravě aktualizované verze SPŽP nejen Ministerstvo životního prostředí ČR (MŽP) ale také další partneři, kteří se v podstatě stali zároveň spoluautory při vytváření této koncepce.

SPŽP pokrývá období roku 2004-2010 a zohledňuje skutečnost, že je Česká republika od roku 2004 členem EU. Obecnými cíli SPŽP jsou dle zprávy OECD zejména zlepšování kvality životního prostředí, uplatňování principů udržitelného rozvoje, začlenění problematiky ochrany životního prostředí do odvětvových politik a zvýšení ekonomické účinnosti a sociální přijatelnosti programů, projektů a činností v oblasti životního prostředí. Z obecnějšího pohledu poskytuje SPŽP rámec pro rozhodování o mezinárodních, regionálních a místních otázkách v oblasti životního prostředí.

SPŽP vychází ze stavu životního prostředí, z transpozice a implementace evropského práva a základních principů ochrany životního prostředí a trvale udržitelného rozvoje a zaměřuje se na čtyři základní prioritní oblasti, které jsou dále v rámci každé oblasti rozčleněny na prioritní cíle, dílčí cíle a opatření. Mezi základní prioritní oblasti patří:

1. ochrana přírody, krajiny a biologické rozmanitosti (prioritní cíle: zastavení poklesu biodiverzity, péče o vodní a mokřadní ekosystémy, revitalizace vodních biotopů)
2. udržitelné využívání přírodních zdrojů, materiálové toky a nakládání s odpady (prioritní cíle: ochrana povrchových a podzemních vod, ochrana neobnovitelných přírodních zdrojů, využívání obnovitelných zdrojů, snižování energetické a materiálové náročnosti výroby a zvýšení materiálového a energetického využití odpadů, odpovědné nakládání s nebezpečnými odpady)
3. životní prostředí a kvalita života (prioritní cíle: snižování zátěže prostředí a populace toxickými kovy a organickými polutanty, snížení počtu území s překročenými kritickými zátěžemi ovzduší, ochrana životního prostředí a člověka před hlukem, environmentálně příznivé využívání krajiny, omezování antropogenních/průmyslových vlivů a rizik, ochrana životního prostředí před negativními účinky živelných událostí a následky krizových situací.
4. ochrana klimatického systému Země a omezení dálkového přenosu znečištění ovzduší (prioritní cíle: snižování emisí skleníkových plynů, snížení přeshraničních přenosů znečištění ovzduší, ochrana ozonové vrstvy Země).

Prioritní osy uvedené pod body 1.-3. se zaměřují jednak na ochranu základních složek životního prostředí (voda, vzduch) ale také na integrovanou ochranu ekosystémů a krajiny, udržitelný rozvoj a zlepšování kvality života. Prioritní osa uvedená pod bodem 4. vystihuje odpovědnost ČR za životní prostředí nejen na území České republiky, ale také za globální a evropské životní prostředí, z čehož vyplývá rovněž odpovědnost za mezinárodní spolupráci v této oblasti.

[10,

12]

1.3 Vymezení pojmů územní samospráva územní samosprávné celky

1.3.1 Územní samospráva

Základní prvky územní samosprávy jsou zakotveny v ústavním zákoně č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky (dále jen „ústava“), konkrétně v hlavě sedmé ústavy. Článek 99 ústavy

říká: „Česká republika se dělí na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky“. Následující články ústavy (čl. 100 – 105) mimo jiné definují územní samosprávné celky jako územní společenství občanů, která mají právo na samosprávu, popisují skutečnost, že obec jako základní územní samosprávná jednotka je vždy součástí vyššího územního samosprávného celku. V článku 101 je dále uvedeno, že obec, resp. vyšší územně samosprávný celek jsou spravovány zastupitelstvem daného samosprávného celku. Podstatným znakem územního samosprávného celku je skutečnost, že územní samosprávné celky jsou definovány ústavou jako veřejnoprávní korporace, které mohou mít vlastní majetek a které hospodaří podle vlastního rozpočtu. Ústava dále popisuje, do jaké míry může stát zasahovat do činnosti územních samosprávných celků, jak jsou voleni členové zastupitelstev, jaká je působnost zastupitelstev a v neposlední řadě je v článku 104 ústavy zakotvena možnost zastupitelstev vydávat v mezích své působnosti obecně závazné vyhlášky.

[6]

1.3.2 Základní územní samosprávné celky - obce

Územní samospráva je prostorově vymezený funkční celek, kterému je svěřeno právo samostatně rozhodovat o svých záležitostech. Za základní územní samosprávné celky jsou v ČR považovány obce. Jejich základní právní úprava je zakotvena v ústavě, jak již bylo uvedeno výše a podrobněji jsou pak vymezeny v samostatném zákoně, a to v zákoně č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení) v platném znění. V České republice se uplatňuje spojený model výkonu veřejné správy, proto zákon o obcích definuje jednak samostatnou působnost a jednak přenesenou působnost. Samostatná působnost znamená, že obec spravuje své záležitosti samostatně a státní orgány a orgány krajů mohou do samostatné působnosti zasahovat jen pokud to vyžaduje ochrana zákona a jen způsobem, který je v zákoně uveden. Samosprávné celky vytvářejí vlastní orgány, jejichž prostřednictvím je výkon samosprávy uskutečňován. Územní samospráva může vydávat podzákoně právní předpisy. Přenesená působnost pak znamená, že obec, resp. její orgány vykonávají státní správu, která jim byla svěřena státem.

[4]

1.3.3 Vyšší územní samosprávné celky - kraje

Vyššími územními samosprávnými celky jsou dle ústavy kraje. Kraje byly v České republice zřízeny na základě ústavního zákona č. 347/1997 Sb., v platném znění, který definuje na území ČR 14 krajů. Postavení krajů a působnost jejich orgánů upravují další právní předpisy, z nichž nejvýznamnější je zákon č. 129/2000 Sb. o krajích, v platném znění. Tento zákon definuje kraj jako územní společenství občanů, kterému náleží právo na samosprávu a tuto vykonává ve své samostatné působnosti v souladu s potřebami kraje. Kraj je veřejnoprávní korporací, proto vystupuje v právních vztazích svým jménem a na vlastní odpovědnost. Kraj má vlastní majetek, se kterým hospodaří na základě a v mezích zákona, a to zejména zákona č. 129/2000 Sb. o krajích v platném znění, zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech v platném znění a dalších. Základním posláním kraje je péče o všestranný rozvoj území kraje a o potřeby občanů kraje, přičemž kraj při plnění svých úkolů musí chránit veřejný zájem vyjádřený v zákonech a jiných právních předpisech. [5]

1.4 Vymezení pojmů regionální politika a regionální rozvoj

1.4.1 Regionální politika

Regionální politiku můžeme charakterizovat jako soubor opatření, kterými vláda uskutečňuje vyvážený rozvoj státu nebo vymezeného územního obvodu v rámci přijatých opatření, včetně státní podpory regionálního rozvoje. Regionální politika vytváří podmínky pro koordinaci a realizaci hospodářské a sociální soudržnosti. Z hlediska vývoje regionální politiky prošla regionální politika od roku 1989 velkým vývojem a ve druhé polovině devadesátých let se dokonce stala jednou z nejdůležitějších politik z hlediska přípravy ČR na členství v EU. V této době se podařilo vytvořit celý soubor programových dokumentů pro jednotlivé úrovně:

- a. centrální úroveň - Strategie regionálního rozvoje ČR
- b. regionální úroveň (vyšší, regiony soudržnosti) – Regionální operační programy
- c. regionální úroveň (nižší, kraje) – Strategie rozvoje krajů, Programy rozvoje krajů

- d. mikroregionální úroveň – Strategie či Programy rozvoje mikroregionů (zpravidla pro sdružení obcí)
- e. místní úroveň – Programy rozvoje obcí.

[13]

Formování moderní české regionální politiky můžeme zasadit do období po roce 2000, kdy v roce 2000 bylo přijato hned několik naprosto zásadních zákonů a usnesení vlády, majících zlomový význam pro českou regionální politiku. Jedním z hlavních dokumentů, který byl přijat byl zákon 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, který tvoří rámec české regionální politiky.

Současná česká regionální politika je chápána jako koncepční činnost státu, regionálních a místních orgánů, jejímž cílem je přispívat k vyváženému a harmonickému rozvoji jednotlivých regionů v ČR, ke snižování neodůvodněných rozdílů mezi úrovněmi rozvoje jednotlivých regionů a ke zlepšení regionální hospodářské struktury. Nedílnou součástí veřejné podpory v rámci regionální politiky je politika podpory regionálního rozvoje, která je zaměřena na regiony se soustředěnou podporou státu a ostatní regiony. Česká regionální politika je zohledněna v kritériích pro výběr projektů v jednotlivých operačních programech spolufinancovaných z fondů EU.

[13, 14]

1.4.2 Legislativní rámec regionální politiky

Základní systémový, legislativní a institucionální rámec regionální politiky v ČR byl vytvořen v roce 2000 souborem zákonů, které byly přijaty v souvislosti se zaváděním krajského zřízení v ČR. Pro regionální politiku jsou v tomto smyslu klíčové zejména:

- zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení),
 - zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)
 - zákon č. 132/2000 Sb., o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze - zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje.
- [13]

1.4.3 Zákon o podpoře regionálního rozvoje

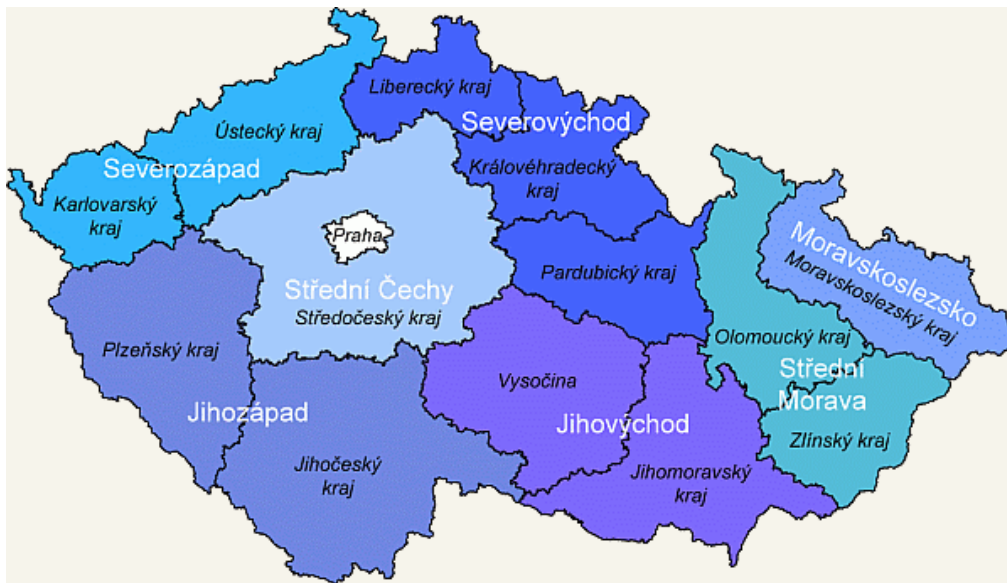
Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, v platném znění, patří k základním zákonům z hlediska legislativního vymezení legislativní politiky. Zákon o podpoře regionálního rozvoje definuje podmínky pro poskytování podpory regionálnímu rozvoji s cílem vyváženého rozvoje státu nebo územního obvodu kraje, s tím související správní působnost správních úřadů, krajů a obcí a vytváří podmínky pro koordinaci a realizaci hospodářské a sociální soudržnosti. Zákon dále přesně vymezuje oblasti podpory regionálního rozvoje, která je zaměřena např. na rozvoj podnikání, rozvoj lidských zdrojů a dalších opatření v oblasti trhu práce, rozvoj cestovního ruchu, zlepšování vybavení regionu infrastrukturou, rozvoj občanské vybavenosti, realizaci opatření k ochraně životního prostředí, omezování vlivů narušujících krajinu, rozvoj sociálních služeb apod. Zvláště důležitá z hlediska regionálního rozvoje je část čtvrtá jmenovaného zákona, která vymezuje regiony soudržnosti - územní jednotky, které jsou totožné s územními statistickými jednotkami NUTS II a které bylo třeba vymezit pro realizaci hospodářské a sociální soudržnosti. [15]

1.4.4 Regiony soudržnosti

Regiony soudržnosti můžeme definovat jako základní statistické jednotky v oblasti regionální politiky, a to zejména ve vztahu k výpočtu HDP na obyvatele, který je klíčový pro možné přidělení finanční podpory ze strukturálních fondů EU a fondu soudržnosti. V ČR bývají tyto regiony soudržnosti mnohdy označovány také jako „Sdružené kraje“.

Zřízení regionů soudržnosti zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje v platném znění. Na základě tohoto zákona bylo v ČR zřízeno 8 regionů soudržnosti, a to: Region soudržnosti Praha, Region soudržnosti Střední Čechy, Region soudržnosti Jihozápad, Region soudržnosti Severozápad, Region soudržnosti Severovýchod, Region soudržnosti Jihovýchod, RS Střední Morava, Region soudržnosti Moravskoslezsko. V každém z jmenovaných regionů soudržnosti byly zákonem o podpoře regionálního rozvoje zřízeny regionální rady regionu, které mají právní subjektivitu, jsou právnickou osobou a jsou současně stanoveny řídicím orgánem regionálních operačních programů. V programovacím období 2007-2013 mají regiony soudržnosti poprvé svůj vlastní regionální operační program, který je vždy úzce zaměřen na řešení problému daného regionu soudržnosti.

Obrázek 1 - Mapa regionů soudržnosti ČR

Zdroj:[16]

2 PŘEHLED EVROPSKÝCH A NÁRODNÍCH ZDROJŮ, URČENÝCH K FINANCOVÁNÍ PROJEKTŮ V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

2.1 Evropské zdroje

Pro využití fondů EU v letech 2007 – 2013 je určena celá řada programů, které můžeme rozdělit do čtyř skupin, a to na tématické operační programy a regionální operační programy (v cíli Konvergence), programy pro Prahu (v cíli Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost) a programy spadající pod Cíl Evropská územní spolupráce. Vzhledem k tomu, že Praha je oblast, která se odlišuje od ostatního území ČR, nebudu se touto oblastí ve své práci zabývat. Zaměřím se tedy na oblast celé České republiky, vyjma Prahy.

[2]

2.1.1 Tematické operační programy

Operační programy jsou základní strategické dokumenty, vypracované členskou zemí EU na zajištění finanční a technické podpory sledované oblasti. Operační programy podrobně popisují cíle a priority, které chce členská země v dané oblasti dosáhnout a také jsou zde vymezeny typové aktivity, na které lze v rámci jednotlivých programů finanční prostředky čerpat. Operační program dále přesně vymezuje kdo může být žadatelem o podporu a další podmínky, které musí být pro schválení podpory a poskytnutí dotace splněny.

Pro programovací období 2007-2013 bylo vytvořeno 8 tématických operačních programů, a to: OP Podnikání a inovace, OP Doprava, OP Životní prostředí, OP Lidské zdroje a zaměstnanost, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, OP Výzkum a vývoj pro inovace, Integrovaný operační program, OP Technická pomoc. Na tyto operační programy byla alokována finanční částka ve výši 27 271,1 mil. EUR.

Z hlediska zaměření této práce je nejvýznamnější z operačních programů pro programovací období 2007 – 2013 OP Životní prostředí.

[16]

OP Životní prostředí

OP Životní prostředí je určen na ochranu a zlepšování kvality životního prostředí jako základního principu udržitelného rozvoje s odkazem na strategické cíle ČR v oblasti život-

ního prostředí v letech 2007-2013. OP Životní prostředí přispívá ke zlepšování stavu ovzduší, vody i půdy, řeší problematiku odpadů a průmyslového znečištění, podporuje péči o krajinu a využívání obnovitelných zdrojů energie a budování infrastruktury pro environmentální osvětu. Kvalitní životní prostředí je základem zdraví lidí a přispívá ke zvyšování atraktivity České republiky pro život, práci a investice, a podporuje tak naši celkovou konkurenceschopnost. OP Životní prostředí vytváří rámec pro přípravu projektů, které mohou být spolufinancovány z Evropského fondu pro regionální rozvoj (alokace 702 482 212 EUR) a Fondu soudržnosti (alokace 4 215 384 886 EUR) v souhrnném objemu přes 5 miliard EUR. Objemem financí - 18,4 % všech prostředků určených z fondů EU pro ČR - se jedná o druhý největší český operační program.

Řídícím orgánem OP životní prostředí je Ministerstvo životního prostředí, zprostředkujícím subjektem je Státní fond životního prostředí ČR. [2, 17, 18]

2.1.2 Regionální operační programy

Pro programové období 2007-2013 bylo připraveno 7 regionálních operačních programů (ROP), tzn. pro každý region soudržnosti. Za řádnou realizaci regionálního operačního programu zodpovídá regionální rada příslušného regionu soudržnosti, jakožto řídicí orgán. Výkonným orgánem je úřad regionální rady, který sídlí ve významném centru daného regionu soudržnosti. Prostřednictvím regionálních operačních programů se v ČR realizuje Cíl konvergence politiky soudržnosti Evropské unie. ROP jsou financovány z Evropského fondu pro regionální rozvoj a z národních veřejných zdrojů. V české republice jsou v současné době realizovány tyto regionální operační programy:

- ROP Střední Čechy
- ROP Severovýchod
- ROP Severozápad
- ROP Jihozápad
- ROP Moravskoslezsko
- ROP Střední Morava
- ROP Jihovýchod

Hlavním cílem všech regionálních operačních programů je urychlení rozvoje regionů ČR, zvýšení konkurenceschopnosti regionů, zvýšení atraktivity regionů jak pro možné investice tak i pro zlepšení kvality života obyvatel regionu, při současném zachování dalšího vyváženého rozvoje regionu, který vychází zejména z využívání vlastního potenciálu regionu. Porovnání priorit jednotlivých regionálních operačních programů je zpracováno dále, v praktické části práce. [2, 16]

2.1.3 Programy v cíli Evropská územní spolupráce

V programovacím období 2007-2013 je kromě dalších programů realizováno 5 bilaterálních Operačních programů přeshraniční spolupráce, a to:

Cíl 3 Česká republika – Svobodný stát Bavorsko 2007-2013

Operační program Přeshraniční spolupráce ČR – Polská republika 2007-2013

Operační program Cíl Evropská územní spolupráce Rakousko – ČR 2007-2013

Cíl 3 na podporu přeshraniční spolupráce 2007 – 2013 mezi Svobodným státem Sasko a Českou republikou

Program přeshraniční spolupráce Slovenská republika – ČR 2007 – 2013

Cílem všech programů přeshraniční spolupráce je podpora hospodářské a sociální integrace příhraničních území prostřednictvím odstraňování přetrvávajících bariér a posilováním jejich rozvojového potenciálu. V rámci jednotlivých programů jsou posilovány vzájemné hospodářské, společenské a kulturní vztahy, společná péče o přírodní bohatství, rozvoj cestovního ruchu a budování flexibilního trhu práce. V případě operačních programů přeshraniční spolupráce je důležitý přeshraniční dopad projektu, kdy přínos z realizace projektu musí mít prokazatelně obě strany hranice. Projekty musí dále zahrnovat příjemce z obou zemí, kteří spolupracují nejméně ve dvou z následujících oblastí: společná příprava, společné provádění, společné využívání pracovníků a společné financování.

V rámci programů přeshraniční spolupráce lze finanční prostředky čerpat např. na oblasti: podpora podnikání, vědy a výzkumu, rozvoj lidských zdrojů, podpora cestovního ruchu a zachování tradic, rozvoj území a životního prostředí, zlepšení dopravy a dostupnosti. V oblasti životního prostředí mohou příhraniční oblasti čerpat finanční prostředky např. na ochranu společného přírodního dědictví, chráněných oblastí a lesů, na zlepšení kvality vod-

ních toků a ochranu léčivých pramenů, na zavádění společných protipovodňových opatření. Značná podpora je v rámci těchto programů určena územnímu plánování v příhraničních oblastech, ke zpracování koncepcí využití území, přírodních oblastí, strategií nakládání s odpady apod. [2, 16]

2.1.4 Jiné evropské zdroje

Fond soudržnosti (Kohezní fond)

Fond soudržnosti byl zřízen na základě Maastrichtské smlouvy. Finanční prostředky z tohoto fondu jsou na základě ustanovení Maastrichtské smlouvy určeny k poskytování pomoci členským státům EU, které ovšem splňují podmínku HNP na obyvatele nižší než 90 % průměru EU. Finanční prostředky poskytnuté z fondu soudržnosti mají napomoci hospodářsky slabším zemím splnit kritéria pro vstup do hospodářské a měnové unie. Nezbytnou podmínkou pro financování z tohoto zdroje je tedy skutečnost, že členská země, které jsou finanční prostředky poskytnuty vyvíjí snahu k naplnění konvergenčních kritérií, nezbytných pro vstup země do EU. Oproti strukturálním fondům jsou finanční prostředky určeny na přímé financování konkrétních velkých projektů v oblasti životního prostředí, rozvoje dopravy (transevropské dopravní sítě, podpora veřejné dopravy), nově i v oblasti energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie. Celkové náklady na projekty či skupiny projektů nesmějí být v zásadě nižší než 10 mil. EUR. Míra pomoci EU poskytovaná fondem tvořila až 85 % veřejných nebo ekvivalentních výdajů. Konkrétní výše pomoci byla stanovena podle typu projektu, jenž měl být realizován. Příjem žádostí o dotaci v plánovacím období 2004 až 2006 byl ukončen. V současné době je možné o podporu z Fondu soudržnosti pro projekty zlepšující kvalitu životního prostředí žádat v rámci Operačního programu Životní prostředí. [1, 14, 17]

Program rozvoje venkova

Program rozvoje venkova není součástí strukturálních fondů, je začleněn do Společné zemědělské politiky EU. V České republice je garantem tohoto programu Ministerstvo zemědělství. Program rozvoje venkova zajišťuje efektivní realizaci Národního strategického plánu rozvoje venkova. Program je financován z prostředků Evropského zemědělského fondu. Hlavním cílem, kterého má být dosaženo prostřednictvím podpory v rámci progra-

mu rozvoje venkova je zejména rozvoj venkovského prostoru na bázi trvale udržitelného rozvoje, zlepšení stavu životního prostředí a snížení negativních vlivů intenzivního zemědělského hospodaření. Program dále umožní vytvořit podmínky pro konkurenceschopnost České republiky v základních potravinářských komoditách. Program podporuje také rozšiřování a diverzifikaci ekonomických aktivit ve venkovském prostoru s cílem rozvíjet podnikání, vytvářet nová pracovní místa, snížit míru nezaměstnanosti na venkově a posílit sounáležitost obyvatel na venkově.

[19]

LIFE+

Program LIFE+ je program, který je úzce zaměřený na životní prostředí. Tento program byl pro období 2007-2013 zařazen jako jeden z nástrojů integrovaného přístupu k financování problematiky životního prostředí. Program LIFE+ tvoří jakousi náhradu za programy např. Forest Focus, Urban Programme, Life Programme a je rozdělen do tří pilířů:

- LIFE+ Příroda a biologická rozmanitost (min. 50% alokovaných finančních prostředků)
- LIFE+ Politika a správa v oblasti životního prostředí
- LIFE+ Informace a komunikace

Financování projektů v rámci programu LIFE+ bude realizováno na základě víceletých centrálních programů, které určí zásadní cíle, priority, oblasti a typy činností, ale také očekávané výsledky i případnou maximální míru dofinancování. Jedná se zejména o financování projektů v oblasti životního prostředí, které mají evropskou přidanou hodnotu a které nelze financovat z jiných evropských fondů. Kontaktním místem pro podávání žádostí je Ministerstvo životního prostředí, specifickým rysem tohoto programu však je, že projekty jsou posuzovány na evropské úrovni, kde také probíhá konečný výběr projektů. Rozpočet projektu se musí v průměru pohybovat kolem 1 mil. EUR. Pro ČR byla vyčleněna indikativní alokace ve výši cca. 4,1 mil. EUR (cca. 100 mil. Kč) v roce 2008 a každý další rok se bude tato indikativní alokace zvyšovat. Bude ale záležet především na kvalitě předkládaných projektů, zda se podaří tuto alokaci vyčerpat.

[17]

2.2 Národní zdroje

Státní fond životního prostředí

Státní fond životního prostředí je státní institucí, zřízenou na základě zákona č. 388/1991 Sb., na který navazují další legislativní předpisy. Základním účelem Fondu je podpora ekologických opatření uskutečňovaných v souladu s aktuální Státní politikou životního prostředí a zásadami ochrany životního prostředí České republiky. SFŽP je právnickou osobou. Správcem fondu je ministerstvo životního prostředí. Statut fondu vymezuje zejména rozsah činnosti fondu a podmínky poskytování finančních prostředků z fondu. Mezi příjmy fondu patří dle zákona č. 338/1991 Sb. zejména:

- a) poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových,
- b) poplatky za vypouštění škodlivých látek do ovzduší,
- c) poplatky podle zákona o odpadech,
- d) odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu ve výši 60 % jejich celkového objemu určeného orgánem ochrany zemědělského půdního fondu.
- e) poplatky za skutečný odběr podzemních vod ve výši 50 % jejich celkového objemu,
- f) úhrady odváděné do státního rozpočtu za vydobyté nerosty,
- g) pokuty uložené orgány správcem Fondu a Českou inspekci životního prostředí za porušení předpisů a opatření k ochraně životního prostředí,
- h) peněžní příjmy z postihu žadatelů za neoprávněné použití nebo zadržetí prostředků Fondu,
- i) dotace ze státního rozpočtu,
- j) podíly na výnosu daní,
- k) úvěry od právnických osob,
- l) příspěvky od tuzemských a zahraničních právnických a fyzických osob,

m) další příjmy stanovené obecně závaznými právními předpisy v jednotlivých úsecích životního prostředí.

Prostředky fondu lze dle zákona použít zejména na:

- a) podporu investičních a neinvestičních akcí právnických a fyzických osob souvisejících s ochranou a zlepšováním životního prostředí,
- b) podporu programu výzkumu, vývoje, výroby a zavádění vhodných technologií a akcí vědeckotechnického rozvoje v oblasti životního prostředí,
- c) podporu činností souvisejících s ekologickými funkcemi vodních toků a vodních ploch,
- d) podporu monitorování složek životního prostředí a ekologických procesů,
- e) úhradu splátek a úroků za půjčky poskytnuté Fondem,
- f) podporu výchovných akcí a rozšiřování informací o životním prostředí,
- g) úhradu nákladů spojených s činností Fondu schválených v rámci rozpočtu Fondu.

(2) Podporou se pro účely tohoto zákona rozumí dotace, subvence, půjčky, převzetí závazku a další pomoc právnickým a fyzickým osobám.

O poskytnutí prostředků z fondu rozhoduje ministr, poradním orgánem je Rada fondu.

Mezi základní činnosti fondu patří zejména přijímání žádostí o poskytnutí prostředků z Fondu. SFŽP tyto žádosti eviduje, kontroluje jejich úplnost a další náležitosti a doplňuje vlastním stanoviskem. Fond dále vykonává úlohy svěřené mu při administraci prostředků získaných od Evropské unie pro oblast životního prostředí, vyplývající z právních předpisů, souvisejících směrnic, metodik a pokynů příslušných orgánů a navazujících smluv a dohod. K zabezpečení činností svěřených Fondu při administraci prostředků z Evropského fondu pro regionální rozvoj a Fondu soudržnosti používá Fond prostředky technické pomoci ve smyslu příslušných předpisů Evropské unie, případně prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu.

[20, 21, 22]

2.2.1 Programy Ministerstva životního prostředí

Mezi programy Ministerstva životního prostředí financované ze státního rozpočtu patří Program péče o krajinu, Program stabilizace lesa Jizerských hor, Program odstraňování

škod po Sovětské armádě a dotace nestátním neziskovým organizacím. MŽP dále poskytuje národní zdroje prostřednictvím SFŽP. Státní fond životního prostředí v současné době poskytuje podstatnou část svých prostředků na kofinancování projektů podporovaných z fondů Evropské unie, přitom však i nadále poskytuje podpory v rámci vyhlášených národních programů.

[17]

Program péče o krajinu

Program péče o krajinu (PPK) je dotační program vyhlášený Ministerstvem životního prostředí. Program poskytuje neinvestiční prostředky až do výše 100 % vynaložených nákladů na vlastní realizaci opatření pro realizaci drobného managementu. PPK rozděljuje každým rokem cca 190 mil. Kč. Program je členěn na samostatné podprogramy lišící se vzájemně způsobem financování a rozsahem prováděných opatření:

- Podprogram pro naplňování opatření vyplývajících z plánů péče o zvláště chráněná území a jejich ochranná pásma a zajišťování opatření k podpoře předmětů ochrany ptáčích oblastí a evropsky významných lokalit (PPK – chráněná území)
- Podprogram pro zlepšování dochovaného přírodního a krajinného prostředí (PPK – volná krajina)
- Podprogram pro zabezpečení péče o ohrožené a handicapované živočichy (PPK – handicap)

Bližší informace ohledně tohoto programu včetně okruhu možných podporovaných projektů je možno najít na internetových stránkách Agentury ochrany přírody a krajiny ČR. Vzhledem k tomu, že využití tohoto programu je zaměřeno na úzce specifické projekty, nebudu se tímto programem ve vztahu k předmětu této diplomové práce podrobněji zabývat.

[23]

2.2.2 Programy Ministerstva zemědělství

V rámci národních programů ministerstva zemědělství, financovaných z prostředků státního rozpočtu, jsou z hlediska projektů ochrany životního prostředí samosprávných celků důležité zejména **dotace a programy ve vodním hospodářství**. Podle závazných pravidel

poskytování finančních prostředků v oblasti vod v roce 2009 a způsobu kontroly jejich užití se poskytují finanční prostředky k úhradě výdajů na opatření ve veřejném zájmu, na základě priorit stanovených Ministerstvem zemědělství pro rok 2009, zejména na:

- A) Podporu prevence před povodněmi:
- B) Podporu na odstraňování povodňových škod,
- C) Podporu obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a zřizování vodních děl k ochraně před povodněmi a suchem,
- D) Podporu procesu plánování v oblasti vod,
- E) Podporu zvyšování funkčnosti vodních děl,
- F) Podporu zemědělských vodních toků Zemědělské vodohospodářské správy,
- G) Podporu na ostatní opatření ve vodním hospodářství.

Žadatelé o podporu v rámci tohoto programu mohou být Lesy ČR, s.p., správci drobných vodních toků, státní podniky Povodí a Zemědělská vodohospodářská správa. [24, 25]

Dalším dotačním titulem, určeným k financování oblasti ŽP ze státního rozpočtu je program MZe 129 180 „Výstavba a obnova infrastruktury vodovodů a kanalizací II“, který slouží k podpoře výstavby vodovodů a kanalizací ve veřejném zájmu za účelem dosažení potřebného vybavení měst a obcí České republiky. Program je rozdělen na podprogramy. K podpoře výstavby vodovodů za účelem zabezpečení zásobování obyvatelstva pitnou vodou je určen podprogram 129 182. K podpoře výstavby kanalizací a čistíren odpadních vod za účelem odkanalizování a zajištění potřebné úrovně čištění městských odpadních vod je určen podprogram 129 183. [26]

2.2.3 Programy Ministerstva pro místní rozvoj

Program podpora obnovy venkova

Cílem programu je podpořit obnovu a rozvoj venkova v souladu s usnesením vlády České republiky ze dne 11.11.1998. Program obnovy venkova zásadně předpokládá participaci obyvatel venkova, občanských spolků a sdružení při obnově jejich obce v souladu

s místními tradicemi. Příjemci podpory jsou specifikováni v zásadách pro poskytování dotací pro každý z dotačních titulů individuálně. Obecně můžeme říci, že se jedná o obce do 3000 obyvatel, příp. jejich svazky. Výše dotace je odvislá opět od typu dotačního titulu.

V rámci tohoto programu jsou podporovány projekty v rámci 5 dotačních titulů, a to:

Dotační titul 1 – Podpora vítězů soutěže Vesnice roku (podpora obce, která získala ocenění v soutěži Vesnice roku v předchozím kalendářním roce, příp. na základě výjimky také v dřívějších letech)

V rámci tohoto dotačního titulu je možné v oblasti ochrany ŽP financovat následující projekty: obnova a údržba venkovské zástavby a občanské vybavenosti, obnovu a zřízení veřejné zeleně, rekonstrukci a výstavbu místních komunikací, přípravu a realizaci propagačních materiálů.

Dotační titul 2 – Podpora zapojení dětí a mládeže do komunitního života v obci

Dotační titul 3 – Podpora spolupráce obcí na obnově a rozvoji venkova

Dotační titul 4 – Podpora obnovy drobných sakrálních staveb v obci

Dotační titul 5 - Podpora zapojení romské komunity do života obce a společnosti

Dotační tituly 3-5 nejsou pro oblast ochrany ŽP využitelné, proto se jimi nebudu podrobněji zabývat. [27, 28]

2.2.4 Krajské dotační programy

Česká republika je územně rozdělena na 14 vyšších územně samosprávných celků, jejichž vymezení je dáno ústavním zákonem č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků, v platném znění. Na základě jmenovaného zákona byly na území české republiky vytvořeny 14 krajů, a to: **Hlavní město Praha, Středočeský kraj, Jihočeský kraj** (pův. Budějovický) **kraj, Plzeňský kraj, Karlovarský kraj, Ústecký kraj, Liberecký kraj, Královéhradecký kraj, Pardubický kraj, Kraj Vysočina** (pův. Jihlavský kraj), **Jihomoravský (Brněnský) kraj, Olomoucký kraj, Moravskoslezský** (pův. Ostravský) **kraj a Zlínský kraj**. Některé z krajů byly následně na základě lobby přejmenovány, jejich původní název, tak jak byl uveden ve jmenovaném zákoně je uveden v závorce za současně platným názvem kraje. Zvláštní postavení mezi kraji má Praha, proto se tímto vyšším územním samosprávným celkem nebudu ve své další práci zabývat.

Správu jednotlivých krajů vykonává krajské zastupitelstvo, dalšími orgány jsou pak rada kraje, hejtman kraje a krajský úřad.

Jednotlivé krajské úřady pravidelně vypisují možná grantová schémata, v rámci kterých lze mimo jiné financovat projekty z oblasti životního prostředí, realizované v územním obvodu kraje. Všechny grantové programy jsou vypsané na podporu aktivit, které mají pomoci krajům dosáhnout cílů, které si kraje určili v souvislosti s rozvojem kraje, a které jsou uvedeny ve strategii rozvoje popř. v plánu rozvoje daného kraje. Vzhledem k tomu, že tato problematika je velmi obsáhlá, budu dále zabývat v praktické části práce pouze těmi oblastmi krajských dotačních titulů, prostřednictvím kterých lze financovat projekty samosprávných celků v oblasti životního prostředí.
[7]

2.3 Ostatní zdroje

2.3.1 Finanční mechanismy EHP/Norsko (FM)

V květnu 2004 byl Evropský hospodářský prostor (EHP), který sdružuje státy EU, Norsko, Lichtenštejnsko a Island za účelem vytvoření volného trhu charakterizovaného volným pohybem zboží, služeb, kapitálu a osob, rozšířen o 10 nových členských států EU. Z toho důvodu se tři nečlenské státy EU, které jsou ale součástí EHP – Island, Lichtenštejnsko a Norsko, rozhodly podporovat sociální a ekonomickou soudržnost nově rozšířeného EHP. Došlo tedy k ustavení Finančních mechanismů EHP a Norska, jejichž cílem je posílit sociální a ekonomickou soudržnost v rozšířené Evropě a zvýšit schopnost nových členských zemí EU/EHP plně participovat na vnitřním trhu a posílit bilaterální vztahy EHP s příjemci pomoci, tj. i s Českou republikou. Finanční mechanismy EHP a Norska jsou administrovány Kanceláří finančního mechanismu (KFM) se sídlem v Bruselu. Celkovou odpovědnost za implementaci Finančních mechanismů EHP/Norska v České republice nese Národní kontaktní místo (NKM) zabezpečované Ministerstvem financí České republiky (MF ČR).

Na základě těchto mechanismů se státy EHP / Norsko zavazují přispívat ekonomicky slabším zemím v Evropském hospodářském prostoru, a to poskytováním grantů na investiční a rozvojové projekty ve stanovených prioritních oblastech. Prioritní sektory jsou definovány v článku 6 Memoranda o porozumění a implementaci finančních mechanismů EHP pro 2004-2009 takto:

- a) ochrana životního prostředí včetně životního prostředí člověka, mj. snižováním znečištění ovzduší a podporou využívání obnovitelných zdrojů energie;
- b) podpora udržitelného rozvoje zlepšeným využíváním a řízením zdrojů;
- c) uchovávání evropského kulturního dědictví včetně veřejné dopravy a obnovy měst;
- d) rozvoj lidských zdrojů, mj. podporou vzdělávání a odborné přípravy, posilováním správních kapacit místní samosprávy či jejích orgánů nebo posilováním veřejných služeb jimi poskytovaných, jakož i posilováním demokratických procesů, které tomu napomáhají;
- e) zdravotnictví a péče o děti.

Akademický výzkum v těchto oblastech může být způsobilý pro toto financování pokud se zaměřuje na jedno nebo více prioritních odvětví.

Článek 7 Memoranda (Programový rámec) pak za účelem efektivního využívání financování v rámci finančního mechanismu EHP věnuje zvláštní pozornost podporovaným oblastem, aniž jsou dotčeny prioritní sektory uvedené v článku 6. Podporované oblasti, včetně zaměření na jednotlivé priority jsou uvedeny v příloze B Memoranda. Programový rámec definuje 6 následujících prioritních oblastí:

1. uchovávání evropského kulturního dědictví
2. ochrana životního prostředí
 - 2.1 Posouzení vlivů implementace mezinárodní legislativy na podmínky v oblasti ovzduší, vod a půd
 - 2.2 Monitorovací systémy v regionech a následné využívání výsledků monitorování
 - 2.3 Environmentální vzdělávání pro všechny úrovně státní a veřejné administrativy
 - 2.4 Odpadové hospodářství – zajištění a řízení na místní úrovni
 - 2.5 Podpora využití biopaliv a alternativních zdrojů energie jako druhotného zdroje energie na místní úrovni
 - 2.6 Redukce skleníkových plynů v České republice
 - 2.7 Snížení poklesu biodiverzity a ochrana nedotčených biotopů
 - 2.8 Podpora technologií pro snížení zplodin a spotřebu paliv, zvýšení bezpečnosti zejména ve veřejné dopravě)
3. rozvoj lidských zdrojů
4. zdravotní péče o dítě

5. podpora udržitelného rozvoje
6. vědecký výzkum a vývoj

Žadatelé o poskytnutí finančních prostředků mohou být všechny instituce veřejného nebo soukromého sektoru a nevládní neziskové organizace zřizované na území ČR jako právnické osoby a vykonávající svoji činnost ve veřejném zájmu, vzdělávací a výzkumné instituce, instituce ochrany životního prostředí a další. Národním kontaktním místem pro podávání návrhů projektů je Ministerstvo financí..

Finanční alokace z těchto zdrojů byla pro období 2004-2009 vyčerpána, do konce měsíce ledna 2009 byly všechny podané projekty předloženy ke schválení, přičemž rozhodnutí o přidělení grantů musí být uděleno do konce dubna 2009. Pro období 2004-2009 představovala finanční alokace na vybrané projekty pro ČR cca 110 mil. EUR (48,54 mil EUR na základě Dohody o účasti v EHP a 62,37 mil. EUR na základě Dohody o norském finančním mechanismu.

Dle aktuální situace v březnu 2009 probíhají jednání mezi donory a Evropskou komisí o sjednání finančních mechanismů EHP a Norska pro období 2009-2013. Předpokládá se další možné zahájení FM EHP a Norska bude možné od roku 2010, tedy až po uzavření Dohody mezi EU a EFTA státy a následném uzavření bilaterálních smluv mezi ČR a EFTA státy.

[29, 30]

2.3.2 Finanční pomoc Švýcarska

Program švýcarsko-české spolupráce je součástí komplexního národního rozvojového plánování, které zahrnuje strukturální programy a programy soudržnosti EU, a také programy Finančních mechanismů EHP/Norska. Švýcarský Příspěvek doplňuje tyto programy a zaměřuje se především na Projekty, které nejsou vůbec, nebo které jsou jen částečně kryty z jiných finančních zdrojů.

V prosinci 2007 byla mezi vládou ČR a Švýcarskou federální radou podepsána rámcová dohoda, týkající se Programu švýcarsko-české spolupráce. Tato dohoda stanovuje rámcové podmínky pro předkládání a schvalování návrhů projektů (programů) a jejich následnou realizaci a umožní České republice v období let 2007-2011 čerpat finanční pomoc ve výši

cca 109,780 mil. CHF. Finanční podpora poskytovaná na základě tohoto programu má přispět zejména k dosažení dvou cílů:

A) přispět ke snížení hospodářských a sociálních rozdílů mezi ČR a vyspělejšími zeměmi rozšířené Evropské unie

B) přispět ke snížení hospodářských a sociálních rozdílů mezi dynamickými městskými centry a strukturálně slabými okrajovými regiony v rámci ČR. Vzájemně dohodnuté oblasti, které budou podporovány jsou následující:

1. bezpečnost, stabilita a podpora reforem
2. životní prostředí a infrastruktura
3. propagace soukromého sektoru
4. rozvoj lidských zdrojů a sociální rozvoj

Dle Přílohy č. 1 rámcové dohody bude alespoň 40 % finančního prostředků vynaloženo na oblasti geografického zaměření. Během prvních dvou let by měl být Program švýcarsko-české spolupráce zaměřen na dva kraje: Moravskoslezský a Olomoucký, v další fázi pravděpodobně také na Zlínský kraj. Předpokládá se, že Národní koordinační jednotka připraví všechny nezbytné manuály, postupy a dohody tak, aby mohl být Program švýcarsko-české spolupráce vyhlášen ve 2.Q roku 2009. [30, 31]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 ANALÝZA FINANČNÍCH ZDROJŮ A MOŽNOSTÍ ČERPÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ PRO FINANCOVÁNÍ PROJEKTŮ V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

3.1 Financování ze zdrojů EU

3.1.1 Fond soudržnosti

Příjem žádostí o dotaci v plánovacím období 2004 až 2006 byl ukončen. V současné době je možné o podporu z Fondu soudržnosti pro projekty zlepšující kvalitu životního prostředí žádat v rámci Operačního programu Životní prostředí. [17]

3.1.2 OP Životní prostředí

Operační program Životní prostředí, který připravil Státní fond životního prostředí a Ministerstvo životního prostředí ve spolupráci s Evropskou komisí. Žadatelem o přidělení příspěvku na ekologické projekty se může stát téměř každý. Program je otevřen žádostem organizací státní správy a samosprávy, nezávislým organizacím, výzkumným a vědeckým ústavům i právníckým a fyzickým osobám. Typ žadatele je jedno z kritérií pro určení výše dotace, která může dosahovat až 90 % výše nákladů na projekt. Na tento strop však dosáhne jen malé množství projektů. Dotace jsou nižší např. u projektů předkládaných podnikatelskými subjekty nebo projektů, které vytvářejí příjmy. Projekty mohou být omezeny minimální hranicí nákladů, která se liší podle druhu projektu. Např. u kanalizací a čistíren odpadních vod jsou minimální náklady 5 milionů Kč. Podrobnější informace jsou uvedeny ve Směrnici MŽP, v Implementačním dokumentu OPŽP a v Závazných pokynech pro žadatele a příjemce podpory. OPŽP přináší České republice evropské prostředky na podporu konkrétních projektů v sedmi oblastech:

Prioritní osa 1 - Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní

Cílem podpory je zlepšit stav povrchových a podzemních vod, zlepšit jakost a dodávky pitné vody pro obyvatelstvo, snížit obsah nebezpečných látek ve vodách a snížit riziko povodní. Na projekty v rámci této priority jsou v OP ŽP vyčleněny finanční prostředky

v objemu 2 miliard EUR, přičemž tyto prostředky budou rozděleny mezi následující 3 priority:

1.1 Snížení znečištění vod - 74,81 % objemu finančních prostředků

1.2 Zlepšení jakosti pitné vody – 20,15 % objemu finančních prostředků

1.3 Omezování rizika povodní – 5,04 % objemu finančních prostředků

Výše podpory pro žadatele, kterými jsou zejména obce a města je tvořena dotací z Fondu soudržnosti do výše 85 % z celkových způsobilých veřejných výdajů projektu a dotací ze Státního fondu životní prostředí ČR do výše 5 % z celkových způsobilých veřejných výdajů projektu. Podmínkou pro přidělení dotace je však spolufinancování z veřejných zdrojů.

V rámci této priority mohou být financovány zejména projekty výstavby či rekonstrukce čistírny odpadních vod, kanalizace nebo úpravny vody.

Prioritní osa 2- Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí

Cílem podpory je zlepšení nebo udržení kvality ovzduší a omezení emisí základních znečišťujících látek do ovzduší s důrazem na využití environmentálně šetrných způsobů výroby energie včetně energetických úspor. Na projekty v rámci této priority jsou v OP ŽP vyčleněny finanční prostředky v objemu 634 milionů EUR, přičemž tyto prostředky budou rozděleny mezi následující priority:

2.1 Zlepšení kvality ovzduší – 55 % objemu finančních prostředků

2.2 Omezování emisí – 45 % objemu finančních prostředků

Výše podpory pro žadatele, kterými jsou zejména obce a města, jimi zřízené příspěvkové organizace, dosahuje až do výše 90 % z celkových způsobilých veřejných výdajů projektu, přičemž minimální způsobilé výdaje na projekt jsou stanoveny ve výši 500 tis. Kč.

V rámci této priority mohou být financovány zejména projekty ekologického vytápění nebo projekty instalace zařízení pro zachyt emisí nebo prachových částic vypouštěných do ovzduší.

Prioritní osa 3 - Udržitelné využívání zdrojů energie

Cílem podpory je zvýšit využití obnovitelných zdrojů energie při výrobě tepla a elektřiny a využití odpadního tepla. Na projekty v rámci této priority jsou v OP ŽP vyčleněny finanční prostředky v objemu 673 milionů EUR, přičemž tyto prostředky budou rozděleny mezi následující priority:

3.1 Výstavba nových zařízení a rekonstrukce stávajících zařízení s cílem zvýšení využívání OZE pro výrobu tepla, elektřiny a kombinované výroby tepla a elektřiny – 54 % objemu finančních prostředků

3.2 Realizace úspor energie a využití odpadního tepla – 46 % objemu finančních prostředků

Výše podpory pro žadatele, kterými jsou zejména obce a města, jimi zřízené příspěvkové organizace, vysoké školy a obchodní společnosti ve vlastnictví obcí, dosahuje až do výše 90 % z celkových způsobilých veřejných výdajů projektu, přičemž minimální způsobilé výdaje na projekt jsou stanoveny ve výši 500 tis. Kč.

V rámci této priority mohou být financovány zejména projekty výstavby vodní či větrné elektrárny, bioplynové stanice nebo výstavba zařízení na kombinovanou výrobu elektřiny a tepla z obnovitelných zdrojů, příp. realizace projektu zateplení budovy.

Prioritní osa 4 - Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží

Cílem podpory je zkvalitnění nakládání s odpady, snížení produkce odpadů a odstraňování starých ekologických zátěží. Na projekty v rámci této priority jsou v OP ŽP vyčleněny finanční prostředky v objemu 776 milionů EUR, přičemž tyto prostředky budou rozděleny mezi následující priority:

4.1 Zkvalitnění nakládání s odpady – 67 % objemu finančních prostředků

4.2 Odstraňování starých ekologických zátěží – 33 % objemu finančních prostředků

Výše podpory pro žadatele, kterými jsou zejména obce a města, svazky obcí, kraje, neziskové organizace, státní podniky ale také podnikatelské subjekty, je tvořena dotací z Fondu soudržnosti do výše 85 % z celkových způsobilých veřejných výdajů projektu a

dotací ze Státního fondu životní prostředí ČR nebo ze státního rozpočtu do výše 5 % z celkových způsobilých veřejných výdajů projektu, přičemž minimální způsobilé výdaje na projekt jsou stanoveny ve výši 500 tis. Kč a maximální výše podpory podnikatelským subjektům pro oblast Zkvalitnění nakládání s odpady je 50 milionů korun.

V rámci této priority mohou být financovány zejména projekty, řešící problémy spojené zejména s rostoucím množstvím odpadů – např. vybudování sběrného dvora, třídírny odpadů event. výstavba kompostárny apod.

Prioritní osa 5 - Omezování průmyslového znečištění a environmentálních rizik

Cílem podpory je omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik. Na projekty v rámci této priority jsou v OP ŽP vyčleněny finanční prostředky v objemu 60 milionů EUR, přičemž tyto prostředky budou rozděleny na následující priority:

5.1 Omezování průmyslového znečištění

Výše podpory pro žadatele, kterými jsou zejména obce a města, kraje, neziskové organizace, příspěvkové organizace, státní organizace, státní podniky, vysoké školy, veřejné výzkumné instituce, podnikatelské subjekty, obchodní společnosti, správci povodí a vodních toků, provozovatelé systému předpovědní povodňové služby, dosahuje až do výše 90 % z celkových způsobilých veřejných výdajů projektu, přičemž minimální způsobilé výdaje na projekt jsou stanoveny ve výši 500 tis. Kč.

V rámci této priority mohou být financovány např. projekty, řešící vybudování informačního systému o znečišťování životního prostředí pro obyvatele.

Prioritní osa 6 - Zlepšování stavu přírody a krajiny

Cílem podpory je zastavení poklesu biodiverzity a zvýšení ekologické stability krajiny. Na projekty v rámci této priority jsou v OP ŽP vyčleněny finanční prostředky v objemu 600 milionů EUR, přičemž tyto prostředky budou rozděleny mezi následující priority:

6.1 Implementace a péče o území soustavy Natura 2000 – 5% objemu finančních prostředků

6.2 Podpora biodiverzity – 19% objemu finančních prostředků

6.3 Obnova krajinných struktur – 13% objemu finančních prostředků

6.4 Optimalizace vodního režimu krajiny – 37,5 % objemu finančních prostředků

6.5 Podpora regenerace urbanizované krajiny – 14,5% objemu finančních prostředků

6.6 Prevence sesuvů a sklaních říčních, monitorování geofaktorů a následků hornické činnosti a hodnocení neobnovitelných přírodních zdrojů včetně zdrojů podzemních vod – 11% objemu finančních prostředků

Výše podpory pro žadatele, kterými jsou zejména obce a města, kraje, neziskové organizace, příspěvkové organizace, státní organizace, státní podniky, vysoké školy, veřejné výzkumné instituce, fyzické osoby, dosahuje až do výše 90 % z celkových způsobilých veřejných výdajů projektu.

V rámci této priority mohou být financovány např. projekty revitalizace vodního toku nebo vodní nádrže, projekty obnovy zeleně v obci, projekty ochrany proti vodní nebo větrné erozi apod.

Prioritní osa 7 - Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu

Cílem podpory je vybudování plošné a dostupné sítě center environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty, informačních center a environmentálních poraden. Na projekty v rámci této priority jsou v OP ŽP vyčleněny finanční prostředky v objemu 42 milionů EUR, přičemž tyto prostředky budou rozděleny mezi následující priority:

7.1 Rozvoj infrastruktury pro realizaci environmentálních vzdělávacích programů, poskytování environmentálního poradenství a environmentálních informací

Výše podpory pro žadatele, kterými jsou zejména obce a města, kraje, neziskové organizace, příspěvkové organizace, vysoké školy, organizační složky státu, je tvořena dotací z Evropského fondu pro regionální rozvoj do výše 85 % z celkových způsobilých veřejných výdajů projektu a dotací ze státního rozpočtu do výše 5 % z celkových způsobilých veřejných výdajů projektu, přičemž minimální způsobilé výdaje na projekt jsou stanoveny ve výši 500 tis. Kč a podmínkou je spolufinancování z vlastních zdrojů žadatele minimálně ve výši 10 % z celkových způsobilých výdajů projektu.

V rámci této priority mohou být financovány např. projekty na nákup, výstavbu a rekonstrukci objektů center a poraden (objekt po realizaci projektu musí splňovat nízkoenergetický nebo vyšší standard pro energetickou náročnost budovy), projekty na technické vybavení center a poraden investičního charakteru, projekty na tvorbu materiálů a pomůcek investičního charakteru apod.

Prioritní osa 8 – Technická pomoc

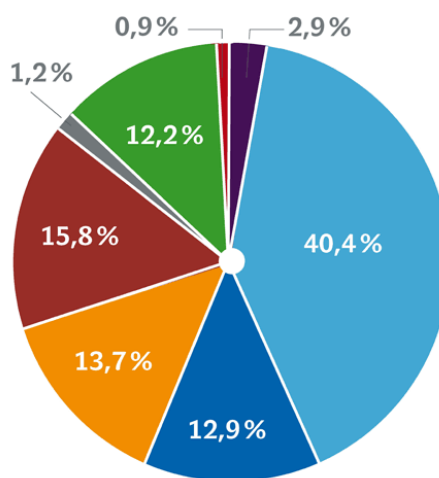
Finanční prostředky v této oblasti jsou určeny na financování technického zabezpečení a fungování programu.

Následující graf názorně ukazuje, jakým podílem jsou zastoupeny jednotlivé prioritní osy v operačním programu životní prostředí:

Graf 1 – Podíl jednotlivých prioritních os v OPŽP

PODÍL JEDNOTLIVÝCH PRIORITNÍCH OS V OPŽP

- 1 Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní
- 2 Zlepšení kvality ovzduší a snižování emisí
- 3 Udržitelné využívání zdrojů energie
- 4 Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží
- 5 Omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik
- 6 Zlepšování stavu přírody a krajiny
- 7 Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu
- 8 Technická pomoc

Zdroj: [18]

Z uvedeného grafu je patrné, že více než 40% finančního prostředků je alokováno do prioritní osy 1.

Dle aktuálního plánu výzev pro rok 2009 budou v průběhu roku vyhlášeny výzvy pro podávání žádostí ve všech prioritních osách. Konkrétní podmínky pro podávání projektů jsou součástí výzvy, příp. dalších prováděcích dokumentů, na které se výzva odkazuje.

3.1.3 Regionální operační programy

Základní charakteristika regionálních operačních programů je uvedena v teoretické části práce. Aby bylo možné porovnat stanovené priority jednotlivých operačních programů, sestavila jsem názornou tabulku, doplněnou o finanční prostředky, které byly alokovány pro danou oblast podpory.

Tabulka 1 - Přehled specifických cílů ROP pro období 2007-2013

ROP NUTS II	Alokace finančních prostředků celkem	1. prioritní osa	2. prioritní osa	3. prioritní osa	4. prioritní osa	5. prioritní osa
Střední Čechy	2,09 % *	Doprava	Cestovní ruch	Integrovaný rozvoj území	Technická pomoc	Neuvedena
v mil. EUR	559,08	232,60	100,60	206,90	19,00	0,00
Severovýchod	2,46 % *	Rozvoj dopravní infrastruktury	Rozvoj městských a venkovských oblastí	Cestovní ruch	Rozvoj podnikatelského prostředí	Technická pomoc
v mil. EUR	656,46	242,90	223,20	144,40	26,30	19,70
Severozápad	2,79 % *	Regenerace a rozvoj měst	Integrovaná podpora místního rozvoje	Dostupnost a dopravní obslužnost	Udržitelný rozvoj cestovního ruchu	Technická asistence
v mil. EUR	745,91	288,60	32,50	262,00	142,60	20,10
Jihozápad	2,32% *	Dostupnost center	Stabilizace a rozvoj měst a obcí	Rozvoj cestovního ruchu	Technická pomoc	Neuvedena
v mil. EUR	619,56	275,70	201,40	123,90	18,60	0,00
Moravskoslezsko	2,68 % *	Regionální infrastruktura a dostupnost	Podpora prosperity regionu	Rozvoj měst	Rozvoj venkova	Technická pomoc
v mil. EUR	716,09	289,30	182,20	170,10	50,10	24,30

Střední Morava	2,46 % *	Doprava	Integrovaný rozvoj a obnova re- gionu	Cestovní ruch	Technická po- moc	Neuvedeno
v mil. EUR	657,39	255,10	259,00	121,60	21,70	0,00
Jihovýchod	2,64 % *	Dostupnost dopravy	Rozvoj udr- žitelného cestovního ruchu	Udržitelný rozvoj měst a venkov- ských sídel	Technická po- moc	Neuvedena
v mil. EUR	704,45	345,20	133,80	201,50	23,90	0,00

* % z veškerých prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku.

Zdroj dat: [16]

Ačkoliv se definice specifických cílů jednotlivých ROP liší, můžeme konstatovat, že všechny ROP sledují zejména následující cíle, a to:

- zlepšení dopravní dostupnosti a modernizace technické infrastruktury
- podpora a rozvoj cestovního ruchu v daném regionu soudržnosti
- podpora a rozvoj měst a venkovských oblastí, zlepšení podmínek pro život obyvatel v daných lokalitách
- podpora rozvoje regionu, zvýšení jeho atraktivity pro nové investice a s tím související vytváření nových pracovních příležitostí.

V tabulce jsou uvedeny alokované finanční prostředky, které jsou určeny k financování ROP z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Financování ROP má být v období let 2007-2013 navýšeno další částkou z českých veřejných zdrojů. Výše podpory se pro jednotlivé regionální operační programy různí, přičemž se pohybuje od cca 99 mil. EUR až po cca 131 mil. EUR.

O podporu na financování projektů z ROP mohou kraje, obce, svazky obcí, organizace zakládané kraji nebo obcemi, nestátní neziskové organizace, zájmová sdružení, podnikatelé a další, pokud projekt bude realizován na území příslušného regionu soudržnosti. Pokud se zaměříme na problematiku financování projektů v oblasti životního prostředí, můžeme říci, že průřezově všechny uvedené priority s oblastí ochrany životního prostředí souvisí, nicméně dle mého názoru jsou tyto projekty v rámci financování z ROP spíše doplňkovou záležitostí. ROP se zaměřují v rámci jednotlivých vypisovaných výzev spíše na problematiku rozvoje regionu a tedy na projekty, které mají výrazný dopad na regionální rozvoj a

mají výrazně širší regionální dimenzi, tzn. že realizace projektu nezlepší pouze podmínky v dané lokalitě, ale výrazněji přispěje k rozvoji celé oblasti. Osobně se domnívám, že je třeba ROP v souvislosti s projekty na ochranu ŽP zmínit, a to např. v souvislosti s projekty obnovy a rekonstrukce veřejných prostranství, které se často úzce dotýkají také problematiky ŽP (odstraňování brownfields, výsadba nové zeleně, tvorba klidových zón apod.). Dle mého názoru je tedy financování oblasti životního prostředí z těchto programů možné, a to zejména formou začlenění oblasti ŽP do programů fyzické revitalizace daného území.

[16, 34, 35, 36, 37, 38, 39]

3.1.4 Programy v cíli Evropská územní spolupráce

V souladu s hlavními zásadami Evropské unie v oblasti příhraniční spolupráce mají tyto programy přispívat k tomu, aby státní hranice nebyly překážkou rovnoměrného rozvoje a integrace evropského území.

Cíl 3 Česká republika – Svobodný stát Bavorsko 2007-2013

Od začátku 90.let se mezi Českou republikou a Svobodným státem Bavorsko vyvíjela dobrá institucionální a tématická spolupráce. Tento pozitivní vývoj byl podpořen prostřednictvím možnosti využití dotačních nástrojů INTERREG a PHARE CBC. Na tomto základě byl zpracován programový dokument pro období 2007-2013. Zaměřuje se na podporu přeshraniční hospodářské, kulturní a komunální spolupráce, rozvoj cestovního ruchu, podporu vzdělání a sociální integrace, zlepšení dopravní dostupnosti přeshraničního regionu a ochranu životního prostředí. Na území České republiky mohou o dotace v rámci tohoto program subjekty z kraje Karlovarského, Plzeňského a Jihočeského.

Operační program Přeshraniční spolupráce ČR – Polská republika 2007-2013

Česká část příhraniční oblasti podporovaná v rámci tohoto operačního programu je vymezena územím kraje Libereckého, Pardubického, Olomouckého a Moravskoslezského. Podpora z tohoto programu se zaměřuje se na zlepšení dopravní dostupnosti přeshraničního regionu, ochranu životního prostředí, podporu hospodářské spolupráce, podporu rozvoje přeshraniční infrastruktury i služeb cestovního ruchu, podporu vzdělávání, kulturních a společenských aktivit, spolupráci územních samospráv a dalších subjektů na obou stranách hranice.

Operační program Cíl Evropská územní spolupráce Rakousko – ČR 2007-2013

Hlavním cílem tohoto programu je pokračovat v podpoře přeshraniční spolupráce, která má více než desetiletou tradici a dále ji rozvíjet. Česká část příhraniční oblasti podporovaná v rámci tohoto operačního programu je vymezena územím kraje Jihomoravského, Jihočeského a kraje Vysočina. Podpora v rámci tohoto OP se zaměřuje na zlepšení dopravní dostupnosti přeshraničního regionu, ochranu životního prostředí, podporu rozvoje přeshraniční infrastruktury i služeb cestovního ruchu, podporu vzdělávání a sociální integrace, podporu spolupráce hospodářských subjektů a transferu technologií, podporu přeshraniční spolupráce územních samospráv na obou stranách hranice.

Cíl 3 na podporu přeshraniční spolupráce 2007 – 2013 mezi Svobodným státem Sasko a Českou republikou

Přeshraniční spolupráce má i v území, spadajícím pod tento program dlouholetou tradici. Po vstupu ČR do EU byla podpora realizována prostřednictvím Iniciativy společenství INTERREG III A. Česká část příhraniční oblasti podporovaná v rámci tohoto operačního programu je vymezena územím kraje Karlovarského, Ústeckého a Libereckého. V rámci tohoto programu jsou podporovány projekty zaměřené se na zlepšení dopravní dostupnosti přeshraničního regionu, ochranu životního prostředí, podporu rozvoje přeshraniční infrastruktury i služeb cestovního ruchu, podporu budování infrastruktury a poskytování služeb v oblasti vzdělávání a sociální integrace, podporu spolupráce hospodářských subjektů a transferu technologií, podporu přeshraniční spolupráce územních samospráv na obou stranách hranice.

Program přeshraniční spolupráce Slovenská republika – ČR 2007 – 2013

Program přeshraniční spolupráce mezi Slovenskou republikou a Českou republikou vychází z předcházející přeshraniční spolupráce zabezpečované v rámci Iniciativy Společenství pomoci INTERREG IIIA. Česká část příhraniční oblasti podporovaná v rámci tohoto operačního programu je vymezena územím kraje Zlínského, Jihomoravského a Moravskoslezského. Podpora v rámci tohoto programu se zaměřuje se na zlepšení dopravní dostupnosti přeshraničního regionu, ochranu životního prostředí, podporu rozvoje přeshraniční infrastruktury i služeb cestovního ruchu, podporu zlepšování vzdělávacích a sociálních služeb, podporu spolupráce hospodářských subjektů a transferu technologií, podporu přeshraniční spolupráce územních samospráv na obou stranách hranice.

Následující tabulka uvádí přehled prioritních os podporovaných v rámci jednotlivých programů přeshraniční spolupráce, včetně vyčíslení finanční částky, alokované na danou prioritu. Jedná se o částky, poskytnuté z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj. Jednotlivé částky by měly být navíc doplněny národními zdroji zemí, jež se účastní na daném programu.

Tab. 1 – Přehled prioritní os operačních programů v cíli Evropská územní spolupráce

OP Přeshraniční spolupráce	Alokace finančních prostředků celkem pro ČR v mil. Euro	1. prioritní osa	2. prioritní osa	3. prioritní osa	4. prioritní osa
Česká republika - Svobodný stát Bavorsko	55,04 (0,21%*)	Hospodářský rozvoj, lidské zdroje a sítě	Rozvoj území a životního prostředí		
Finanční prostředky pro obě strany v mil. Euro		72,20	43,30		
Česká republika - Polská republika	103,68 (0,39%*)	Posilování dostupnosti, ochrana životního prostředí a prevence rizik	Zlepšení podmínek pro rozvoj podnikatelského prostředí a cestovního ruchu	Podpora spolupráce místních společenství	Technická pomoc
Finanční prostředky pro obě strany v mil. Euro		70,20	79,00	57,10	13,20
Rakousko - Česká republika	69,12 (0,26%*)	Socioekonomický rozvoj, cestovní ruch a transfer knowhow	Regionální dostupnost a udržitelný rozvoj	Technická pomoc	
Finanční prostředky pro obě strany v mil. Euro		51,80	49,20	6,40	
Svobodný stát Sasko - Česká republika	67,20 (0,25%*)	Rozvoj rámcových společenských podmínek v dotačním území	Rozvoj hospodářství a cestovního ruchu	Zlepšení situace přírody a životního prostředí	Technická pomoc
Finanční prostředky pro obě strany v mil. Euro		96,60	62,20	36,10	6,00

Slovenská republika - Česká republika	56,55 (0,21%*)	Podpora sociokulturního a hospodářského rozvoje přeshraničního regionu a spolupráce	Rozvoj dostupnosti přeshraničního území a životního prostředí	Technická pomoc	
Finanční prostředky pro obě strany v mil. Euro		50,10	37,10	6,00	

* z veškerých prostředků určených z fondů pro českou republiku

Zdroj dat: [16]

V rámci operačních programů přeshraniční spolupráce lze na základě stanovených priorit financovat také projekty v oblasti životního prostředí. Následující tabulka uvádí hlavní typy projektů, které lze podporovat v rámci i OP v cíli 3 za splnění podmínek, vymezených programem.

Tabulka 2 – Příklady podporovaných projektů v rámci OP v cíli 3

Operační program v cíli 3	Podpora v rámci prioritní osy	Příklady možných podporovaných projektů
Rakousko - Česká republika	II.	Zlepšování kvality ŽP - ochrana přírodních druhů, prevence záplav, modernizace environmentální infrastruktury - (nakládání s odpady), podpora využívání technologií šetrných k ŽP, podpora environmentálního vzdělávání, prevence environmentálních rizik, efektivní využívání přírodních a obnovitelných energií, projekty protipovodňové ochrany, projekty snižování znečištění ŽP, rozvoj alternativních energií
Slovenská republika - Česká republika	II.	podpora budování přeshraniční infrastruktury ŽP, podpora využívání přírodních zdrojů, obnovitelných energetických zdrojů a systémů na zvyšování jejich kvality, rozvoj společných systémů ochrany obyvatelstva před živelnými pohromami
Svobodný stát Sasko - Česká republika	III.	podpora kooperace v oblasti obnovitelných zdrojů energie, odpadového hospodářství, environmentálního vzdělávání, projektů protipovodňové ochrany, vodního hospodářství (ČOV, zásobování pitnou vodou)
Česká republika - Svobodný stát Bavorsko	II.	podpora ochrany biotopů, zlepšení ekosystému vodních toků, protipovodňová opatření, rozvoj CHKO, podpora projektů, týkajících se systémů zásobování vodou, energiemi, systémy ČOV, odstraňování odpadů a starých ekologických zátěží, environmentální vzdělávání, podpora využívání ekologických postupů

Česká republika - Pol- ská republika	I.	podpora rozvoje a modernizace environmentální infrastruktury (pitná voda, úpravný vod, ČOV a kanalizace), nakládání s odpady, zásobování energiemi, využívání obnovitelných zdrojů energie, podpory péče o krajinu - revitalizace území, prevence ekologických škod, ekologická stabilita, retence vody v území
---	----	---

Zdroj dat: [39-43]

V případě operačních programů přeshraniční spolupráce je důležitý přeshraniční dopad projektu, kdy přínos z realizace projektu musí mít prokazatelně obě strany hranice. Projekty musí dále zahrnovat příjemce z obou zemí, kteří spolupracují nejméně ve dvou z následujících aktivit: společná příprava, společné provádění, společné využívání pracovníků a společné financování.

Žadatelé o dotaci v rámci těchto programů mohou být územní samosprávné celky na všech úrovních, organizace zřizované státem, nestátní neziskové organizace, nadace a nadační fondy, hospodářské a agrární komory, vysoké školy a jiné vzdělávací instituce, kulturní instituce, zdravotnická a sociální zařízení a další, ležící v území, vymezeném konkrétním operačním programem. Projekty je možno z těchto programů financovat až do výše 85% způsobilých veřejných výdajů projektu. Programy přeshraniční spolupráce jsou financovány z Evropského fondu pro regionální rozvoj. [16, 39, 40, 41, 42, 43]

3.1.5 Financování z jiných evropských zdrojů

Program rozvoje venkova

Program rozvoje venkova, stejně jako ostatní programy, poskytuje finanční prostředky na realizaci projektů v rámci stanovených prioritních os:

Osa I – Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví

Osa II – Zlepšování životního prostředí a krajiny – v rámci opatření této prioritní osy mohou o podporu žádat pouze hospodařící zemědělci, obce nemohou být žadatelé a příjemci podpory v rámci této prioritní osy

Osa III – kvalita života ve venkovských oblastech

Skupina opatření III.1 – Opatření k diverzifikaci hospodářství venkova

Skupina opatření III.2 – Opatření ke zlepšení kvality života ve venkovských oblastech

Skupina opatření III.3 – Opatření týkající se vzdělávání a informování hospodářských subjektů působících v oblastech, na něž se vztahuje osa III

Z hlediska financování projektů v oblasti životního prostředí pro samosprávné celky je podstatné opatření III.2.1.1 a) a b) Obnova a rozvoj vesnic. V rámci těchto opatření mohou být podpořeny projekty týkající se investic do základní vodohospodářské infrastruktury obcí (vodovody, kanalizace, ČOV) a ostatní technické infrastruktury. Dále mohou být podpořeny projekty budování a obnovy místních komunikací (dopravní infrastruktura), zlepšení vzhledu obcí – úprava veřejných prostranství a pořízení územně plánovací dokumentace. Žadatelé o dotaci v rámci tohoto opatření mohou být obce do 500 obyvatel u projektů výstavby a obnovy technické infrastruktury, zlepšení vzhledu obcí, zpracování územně plánovací dokumentace. U projektů, týkajících se vodohospodářské infrastruktury, ČOV a kanalizací mohou být žadatelé obce do 2000 obyvatel. Opatření a) a b) se liší v podmínkách pro poskytnutí podpory, které jsou podrobně specifikovány v Programu rozvoje venkova ČR. Základní rozdíl je v tom, že pod bod b) jsou mohou být zahrnuty projekty, které jsou v souladu s podmínkami pro regionální investiční podporu. Maximální výše podpory činí u opatření a) 90% výdajů projektu, u opatření b) se různí podle regionu soudržnosti (60% - 40%). Minimální celkové výdaje na projektu jsou u obou typů opatření 50 tis. Kč, příspěvek EU činí 75% veřejných zdrojů a příspěvek ČR činí 25% veřejných zdrojů.

Osa IV – LEADER

Osa V – Technická pomoc

[19]

LIFE+

V rámci tohoto finančního nástroje mohou být podporovány projekty v oblasti životního prostředí, které nelze financovat z jiných evropských zdrojů (např. inovační projekty) v rámci tří pilířů: Příroda a biologická rozmanitost, Politika a správa v oblasti životního prostředí a Informace a komunikace. Komise při výběru podporuje zejména projekty týkající se biologické rozmanitosti. V rámci tohoto finančního nástroje mohou o podporu žádat různé subjekty, včetně obcí, finanční rámec projektu není stanoven. Doba trvání jednotlivých projektů není pevně stanovena, pohybuje se obvykle od 3 do 5 let.

[17]

3.2 Financování z národních zdrojů

Nejdůležitějšími národními finančními zdroji, ze kterých jsou poskytovány podpory na opatření v oblasti ochrany životního prostředí, jsou Státní fond životního prostředí ČR a státní rozpočet. Podpory jsou poskytovány v rámci vyhlášených národních programů. Státní fond životního prostředí v současné době poskytuje podstatnou část svých prostředků na kofinancování projektů podporovaných z fondů Evropské unie, přitom však i nadále poskytuje podpory v rámci vyhlášených národních programů.

3.2.1 Státní fond životního prostředí

Státní fond životního prostředí hraje významnou roli v oblasti financování projektů v oblasti životního prostředí, a to zejména jako zprostředkujícího subjektu pro čerpání finančních prostředků z EU prostřednictvím OP Životní prostředí.

Vedle role SFŽP jako zprostředkujícího subjektu však SFŽP financuje řadu aktivit z národních zdrojů. Státní fond životního prostředí ČR poskytuje dotace z národních zdrojů na spolufinancování projektů nebo na projekty, které nelze podpořit z peněz EU, v rámci tzv. Národních programů. Podporu poskytuje žadatelům na základě Směrnice Ministerstva životního prostředí č. 13/2006 o poskytování finančních prostředků ze Státního fondu životního prostředí ČR.

Podpora je směřována především do oblasti ochrany vod, nakládání s odpady, ovzduší, obnovitelných zdrojů energie a oblasti ochrany přírody a péče o krajinu. Forma podpory je přímá (dotace, půjčky) a nepřímá (příspěvek na částečnou úhradu úroků z úvěrů). Podporu nelze poskytnout na již ukončené akce, výjimku tvoří pouze podpora poskytovaná fyzickým osobám v rámci dílčích programů.

Další významnou roli hraje SFŽP při realizaci národních programů, zejména programů podpory obnovitelných zdrojů a úspor energie pro rodinné a bytové domy, který je od dubna 2009 nahrazen finančně velmi rozsáhlým programem Zelená úsporám. Doba trvání projektu se předpokládá do roku 2012 nebo dříve, při vyčerpání určených zdrojů. Program Zelená úsporám je zaměřen na podporu instalací pro vytápění s využitím obnovitelných zdrojů energie, ale také investic do energetických úspor při rekonstrukcích i v novostavbách. V programu bude podporováno kvalitní zateplování rodinných domů a nepanelových bytových domů, náhrada neekologického vytápění za nízkoemisní kotle na biomasu a účin-

ná tepelná čerpadla, instalace těchto zdrojů do nízkoenergetických novostaveb a také nová výstavba v pasivním energetickém standardu.

Česká republika získala na tento program finanční prostředky prodejem tzv. emisních kreditů Kjótského protokolu o snižování emisí skleníkových plynů. Celková očekávaná alokace programu je až 25 miliard korun.

V rámci tohoto programu je možné čerpat dotace na projekty ve třech prioritních oblastech:

A. Úspora energie na vytápění

A.1. Komplexní zateplení obálky budovy vedoucí k dosažení nízkoenergetického standardu

A.2. Kvalitní zateplení vybraných částí obytných domů (dílní zateplení)

B. Podpora novostaveb v pasivním energetickém standardu

C. Využití obnovitelných zdrojů energie pro vytápění a přípravu teplé vody

C.1. Výměna zdrojů na tuhá a kapalná fosilní paliva nebo elektrického vytápění za nízkoemisní zdroje na biomasu a účinná tepelná čerpadla

C.2. Instalace nízkoemisních zdrojů na biomasu a účinných tepelných čerpadel do novostaveb

C.3. Instalace solárně-termických kolektorů

D. Dotační bonus za vybrané kombinace opatření - některé kombinace opatření jsou zvýhodněny dotačním bonusem (pouze při současném podání žádosti a maximálně jednou pro daný objekt i při využití více z uvedených kombinací)

O dotaci v rámci tohoto opatření mohou žádat fyzické osoby a právnické osoby, bytová družstva, města a obce a další. Konkrétní výše podpory je uvedena v příručce pro žadatele a liší se podle typu podporovaných aktivit. [44, 45]

3.2.2 Programy Ministerstva životního prostředí

Podpora v rámci národních programů ministerstva životního prostředí je poskytována prostřednictvím SFŽP. Financování projektů z tohoto fondu, případně další kofinancování je uvedeno viz SFŽP. Vedle SFŽP organizačně zajišťuje čerpání z národních zdrojů v rámci MŽP také Agentura ochrany přírody a krajiny, zejména ve vztahu k národnímu Programu péče o krajinu. Z hlediska financování problematiky ŽP samosprávných celků jsou klíčové

zdroje poskytované v rámci OPŽP a spolufinancování projektů prostřednictvím SFŽP (viz. kapitola 3.1.2 a 3.2.1).

3.2.3 Programy Ministerstva zemědělství

Také ministerstvo zemědělství vyhláší národní programy, jejichž financování je zajištěno z prostředků státního rozpočtu. V oblasti životního prostředí se jedná o tyto programy:

Dotace a programy MZe ve vodním hospodářství

A) Podpora prevence před povodněmi:

Podpora se poskytuje v rámci programu 129 120 „Podpora prevence před povodněmi“, který v sobě zahrnuje podprogramy:

- a) Podpora protipovodňových opatření s retencí (podprogram 129 122): např. projekty výstavby, rekonstrukce a obnovy vodních a suchých nádrží a jejich hrází a další
- b) Podpora protipovodňových opatření podél vodních toků (podprogram 129 123): např. projekty zvyšování průtočné kapacity koryt vodních toků a jezů, stavby ochranných hrází, rekonstrukce hrází apod.
- c) Podpora zvyšování bezpečnosti vodních děl (podprogram 129 124): např. projekty se zaměřením na snížení rizika vzniku zvláštních povodní
- d) Podpora vymezení záplavových území a studií odtokových poměrů (podprogram 129 125):

Žadatelé o podporu v rámci tohoto programu mohou být Lesy ČR, s.p., správci drobných vodních toků, státní podniky Povodí a Zemědělská vodohospodářská správa

B) Podporu na odstraňování povodňových škod,

C) Podporu obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a zřizování vodních děl k ochraně před povodněmi a suchem,

D) Podporu procesu plánování v oblasti vod,

E) Podporu zvyšování funkčnosti vodních děl,

F) Podporu zemědělských vodních toků Zemědělské vodohospodářské správy,

G) Podporu na ostatní opatření ve vodním hospodářství.

Z hlediska návaznosti na projekty ochrany životního prostředí samosprávných celků je nejpodstatnější prioritou, uvedená pod bodem A), a to i přesto, že o finanční prostředky v rámci tohoto programu nemohou obce žádat. Nicméně zástupci města mohou při řešení protipovodňové ochrany města (obce) úzce spolupracovat s příslušným státním podnikem Povodí, v jehož správě je tok protékající městem a společně koordinovat přípravu a realizaci projektů protipovodňové ochrany samosprávného celku.

[46]

V rámci programu 129 180 „Výstavba a obnovy infrastruktury vodovodů a kanalizací II“ mohou být podporovány např. projekty na:

- a) výstavbu vodovodů pro veřejnou potřebu vč. souvisejících vodárenských objektů (podprogram 129 182),
- b) výstavbu a rekonstrukci ke zkvalitnění technologie úpravy vody, její akumulace a čerpání s cílem zlepšení jakosti pitné vody (podprogram 129 182),
- c) výstavbu, dostavbu, rekonstrukci a intenzifikaci čistíren odpadních vod (dále jen ČOV), v obcích nad 1000 obyvatel, kde po realizaci budou splněny ukazatele jakosti vypouštěné vyčištěné vody stanovené příslušným vodoprávním úřadem (v případě budování nové ČOV musí být v rámci akce zajištěno napojení minimálně 50% obyvatel obce) (podprogram 129 183),
- d) výstavbu hlavních kanalizačních sběračů, kanalizační sítě a souvisejících objektů spojenou s výstavbou ČOV podle předchozího bodu (podprogram 129 183),
- e) dostavbu kanalizačních systémů a souvisejících objektů (vyjma ČOV) minimálně pro 200 ekvivalentních obyvatel (dále jen E.O.) v obcích, za předpokladu, že odpadní vody budou odváděny a následně čišťeny na již existující a kapacitně vyhovující ČOV (podprogram 129 183),
- f) zajištění přiměřeného čištění městských odpadních vod vstupujících do existujících sběrných kanalizačních systémů v aglomeracích menších než 2000 E.O., kde dochází k vypouštění odpadních vod bez předchozího čištění (podprogram 129 183).

Žadatelé o poskytnutí podpory v rámci tohoto programu mohou být obce, svazky obcí, vodo-
dohospodářské a.s. [47]

3.2.4 Programy Ministerstva pro místní rozvoj

Program podpora obnovy venkova

V roce 2009 je možno v rámci tohoto programu jsou podporovat projekty v rámci 5 dotač-
ních titulů, a to:

Dotační titul 1 – Podpora vítězů soutěže Vesnice roku (podpora obce, která získala ocenění
v soutěži Vesnice roku v předchozím kalendářním roce, příp. na základě výjimky také
v dřívějších letech)

V rámci tohoto dotačního titulu je možné v oblasti ochrany ŽP financovat následující pro-
jekty: obnova a údržba venkovské zástavby a občanské vybavenosti, obnovu a zřízení
veřejné zeleně, rekonstrukci a výstavbu místních komunikací, přípravu a realizaci propa-
gačních materiálů.

Dotační titul 2 – Podpora zapojení dětí a mládeže do komunitního života v obci

Žadatelem v rámci tohoto dotačního titulu mohou být obce do 3000 obyvatel, popř. svazek
obcí, pokud bude projekt realizován na katastrálním území více obcí. Podporovány budou
např. projekty obnovy a údržby venkovské zástavby a občanské vybavenosti (např. školy,
předškolní zařízení, kulturní zařízení), úpravy veřejných prostranství, obnovy a zřízení
veřejné zeleně, rekonstrukce nebo vybudování zařízení pro volnočasové aktivity (hřiště,
klubovny, cyklostezky, bruslařské dráhy, naučné stezky apod.) ale pouze za podmínky, že
výstupy projektů budou sloužit převážně dětem a mládeži a za podmínky, že se na výběru a
realizaci projektu děti a mládež prokazatelně podíleli. Na projekt financovaný v rámci
tohoto dotačního titulu může být poskytnuta dotace až do výše 70% vynaložených uznatel-
ných nákladů akce, min. 50 tis Kč, max. 300 tis. Kč na jednu akci.

Dotační titul 3 – Podpora spolupráce obcí na obnově a rozvoji venkova

Dotační titul 4 – Podpora obnovy drobných sakrálních staveb v obci

Dotační titul 5 - Podpora zapojení romské komunity do života obce a společnosti

Výše podpory pro jednotlivé dotační tituly je různá. Žadatelé o podporu jsou podobně vy-
mezeni v zásadách pro poskytování dotací, obecně jsou to obce a svazky obcí.

Dotační tituly 3-5 nejsou pro oblast ochrany ŽP využitelné, proto se jimi nebudu podrobněji zabývat. [48]

3.3 Financování z krajských zdrojů

Doposud jsem se zabývala finančními zdroji (s výjimkou regionálních operačních programů), které mohou využívat všechny samosprávné celky na území celé České republiky, pokud splní podmínky daného dotačního programu. V této kapitole se však zaměřím na finanční zdroje, které poskytují kraje ze svých rozpočtů, a které mohou čerpat pouze obce v územní působnosti kraje, samozřejmě opět za předpokladu, že splňují podmínky stanovené individuálně v každém z dotačních titulů. V dalším textu se v rámci jednotlivých krajských dotačních programů zaměřím pouze na ty programy, které se týkají oblasti životního prostředí, konkrétně programů na podporu ochrany životního prostředí a na podporu projektů v oblasti vodohospodářské infrastruktury, která je s oblastí životního prostředí velmi úzce spjata. V rámci jednotlivých krajů budou stručně popsány jednotlivé dotační programy týkající se sledované oblasti, které je možno využít pro v roce 2009, event. v dalších letech, včetně termínu, do kterého je možno podávat v roce 2009 žádosti o podporu.

3.3.1 Dotační programy Středočeského kraje

Pro financování projektů z prostředků Středočeského kraje jsou Středočeským krajem zřízeny např. Humanitární fond, Fond obnovy památek, Fond kultury, Podpora sportu a volného času, Fond životního prostředí, Program obnovy venkova, Fond rozvoje obcí a měst. Pro financování projektů v oblasti životního prostředí je možno využít dotace z fondu životního prostředí a z Programu obnovy venkova.

Fond životního prostředí

Cílem tohoto dotačního programu je efektivně přispívat k tomu, aby se Středočeský kraj vyznačoval životním prostředím příznivým pro život člověka. Má přispět zejména ke zlepšování stavu životního prostředí, zajištění jeho ochrany a vytvoření předpokladů pro udržitelné využívání jednotlivých složek životního prostředí pro další generace obyvatel Středočeského kraje. V roce 2009 budou v rámci podpory z tohoto fondu poskytnuty dotace zejména na následující projekty:

- Realizace čistíren odpadních vod, intenzifikací ČOV a kanalizací napojených na ČOV (žadatelem může být obec do 10 000 obyvatel, příp. provozovatel kanalizace při splnění podmínek daných výzvou, žadatel musí spolufinancovat projekt vlastními zdroji ve výši min. 25% celkových nákladů)
- Drobné vodohospodářské ekologické akce – kanalizace a ČOV (žadatelem může být obec od 200 do 2 000 obyvatel, žadatel musí spolufinancovat projekt vlastními zdroji ve výši min. 25% celkových nákladů)
- Realizace infrastruktury k zásobování pitnou vodou pro odstranění zásobování nevyhovující kvalitou vody (žadatelem může být obec do 1 000 obyvatel, příp. provozovatel vodovodu při splnění podmínek daných výzvou, žadatel musí spolufinancovat projekt vlastními zdroji ve výši min. 25% celkových nákladů)
- Výsadba izolační, rekreační zeleně, parku, výsadba lesa a realizace vegetačních úprav u komunikací, v zástavbě a u dalších zdrojů prašnosti v obcích (žadatelem může být obec, žadatel musí spolufinancovat projekt vlastními zdroji ve výši min. 25% celkových nákladů)
- Ekologizace malých energetických zdrojů (žadatelem může být obec do 2 000 obyvatel, žadatel musí spolufinancovat projekt vlastními zdroji ve výši min. 30% celkových nákladů)
- Odstranění „černých“ skládek odpadů z katastrálního území obce (žadatelem může být obec do 2 000 obyvatel, žadatel musí spolufinancovat projekt vlastními zdroji ve výši min. 10% celkových nákladů)
- Příspěvky na realizaci opatření, která jsou v souladu se závaznou částí Plánu odpadového hospodářství Středočeského kraje (žadatel musí mít příslušná oprávnění k realizaci opatření, žadatel musí spolufinancovat projekt vlastními zdroji ve výši min. 20% celkových nákladů)
- Podpora projektů realizovaných v rámci OPŽ, prioritní osy 6 (povinné procento spolufinancování je stanoveno na 80%, žádost o podporu je možná až po vydání rozhodnutí ministra o přiznání podpory na daný projekt)

Žádosti o dotace z Fondu životního prostředí je možno podávat od 1.4.2009 do 20.5.2009.

Program obnovy venkova

Jedná se o plošný program určený na podporu venkovských oblastí Středočeského kraje. Program je určen pro malé obce do 2000 obyvatel, příp. svazky obcí. Vzhledem k této

podmínce je tedy možné využití finančních prostředků z tohoto programu pro cca 93% obcí Středočeského kraje. Podpora je v rámci tohoto programu realizována ve dvou úrovních, a to jednak jako přímá podpora a jednak jako pomoc při financování projektů prostřednictvím půjček a úvěrů. V rámci tohoto programu jsou tedy podporovány dva dotační tituly, a to:

1. dotační titul – je určen ke spolufinancování akcí místních programů obnovy venkova, je tedy možno jej využít např. k financování obnovy a údržby venkovské zástavby a občanské vybavenosti, na zkvalitnění technické infrastruktury a komunikací, výstavbu cyklistických a pěších stezek, rekonstrukci a výstavbu veřejného osvětlení, obnovu a zřizování veřejné zeleně či komplexní úpravy veřejných prostranství (veřejná prostranství, návsi, vodní a ostatní plochy).
2. dotační titul je určen ke částečnému krytí úroků z úvěru, čímž napomáhá obcím ke snadnějšímu přístupu k úvěrům na financování vlastních aktivit v oblasti obnovy obcí.

Žádosti pro rok 2009 bylo možné podávat od 15.10. – 25.11.2008. Dotaci lze poskytnout na jednu akci ve výši max. 50 % nákladů akce v daném roce. Pokud má obec méně než 500 obyvatel, lze poskytnout dotaci ve výši až 60 % nákladů v daném roce, přičemž minimální výše dotace je stanovena na částku 25 tis. Kč a max. na částku 200 tis. Kč.

Fond rozvoje obcí a měst

Tento fond je zřízen na podporu rozvoje obcí a měst Středočeského kraje do 5000 obyvatel. Dotace je určena na podporu výstavby, rekonstrukcí, oprav majetku a spolufinancování dotací z fondů EU. Dotace není určena na nákup budov či pozemků. V oblasti životního prostředí lze dotaci použít např. na komplexní úpravu veřejných prostranství obcí a měst. Dotace může být poskytnuta až do výše 10.000.000,- Kč, minimální hranice je stanovena na částku 200.000,- Kč. Podmínkou pro čerpání dotace a stanovení její výše je požadovaná minimální spoluúčast žadatele ve výši 5% nákladů projektu. V roce 2009 je možno podávat žádosti o dotace do 30.4.2009. [49]

3.3.2 Dotační programy Jihočeského kraje

Jihočeský kraj podporuje formou dotací z prostředků kraje řadu oblastí, např. oblast sociální, rozvoje lidských zdrojů, oblast cestovního ruchu, oblast podpory pro venkovský prostor, oblast dopravy a výstavby infrastruktury a další. Z hlediska vazby na projekty v oblasti

životního prostředí je podpora možná v rámci prioritní osy „Venkovský prostor“, kde jsou pro rok 2009 vyhlášeny následující grantové programy:

- Grantový program Podpora výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury
- Grantový program Ochrana před povodněmi

Grantový program Podpora výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury

Cílem programu je řešení problémů s odkanalizováním obcí do 2000 ekvivalentních obyvatel a řádné zásobování obyvatelstva pitnou vodou v obcích do 2000 obyvatel, výstavbou a obnovou vodovodů sloužících veřejné potřebě. Dotace jsou poskytovány na projekty zařazených do následujících skupin:

1. Výstavba kanalizace a obnova kanalizace ve stávající zástavbě, v lokalitě s uceleným kanalizačním systémem sloužícím pro veřejnou potřebu. Dotace je možná max. ve výši 2 mil. Kč
2. Výstavba a obnova vodovodů, souvisejících objektů a úpraven vod ve stávající zástavbě. Dotace může být poskytnuta v max. výši 3 mil. Kč.
3. Podpora zpracování projektové žádosti a povinných příloh do OPŽP, PRV ČR a jiných dotačních programů a grantů v oblasti výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury. Dotace může být poskytnuta max. ve výši 300 tis. Kč.

Při poskytování dotací v rámci tohoto programu je u všech opatření vyžadována spoluúčast žadatele na financování projektu ve výši min. 30% nákladů projektu. Žadatelem o dotaci v rámci tohoto projektu mohou obce se sídlem na území Jihočeského kraje do 2000 obyvatel, příp. do 2000 ekvivalentních obyvatel. O dotaci v rámci tohoto programu pro rok 2009 je možno podat v termínu od 25. 2. do 25.3.2009.

Grantový program Ochrana před povodněmi

Grantový program na ochranu před povodněmi je v roce 2009 zaměřen jak na podporu návrhů protipovodňových opatření, která jsou uvedena v Koncepti protipovodňové ochrany Jihočeského kraje, tak i na podporu dalších návrhů protipovodňových opatření, která budou příspěvkem ke zvýšení ochrany osob a majetku při povodňových situacích nebo zvýší bezpečnost vodních děl určených ke vzdouvání a akumulaci vod snížením povodňových rizik.

V rámci tohoto programu jsou podporována následující opatření:

- Protipovodňová opatření investiční povahy na území Jihočeského kraje (investiční opatření) – např. výstavba ochranných hrází v současně zastavěném území, zkapacitňování koryt drobných vodních toků v zastavěném území apod. Dotace může být poskytnuta ve výši max. 3 500 tis. Kč, min. hranice je stanovena na 50 tis. Kč.
- Protipovodňová ochrana - pořízení dokumentace studie odtokových poměrů nebo úpravy manipulačních řádů vodních nádrží za účelem zvýšení retenčního prostoru (neinvestiční opatření). Dotace může být poskytnuta ve výši max. 500 tis. Kč, min. hranice je stanovena na 25 tis. Kč.
- Podpora zpracování žádostí včetně povinných příloh do budoucích dotačních programů a grantů v oblasti ochrany před povodněmi (neinvestiční opatření). Dotace může být poskytnuta ve výši max. 300 tis. Kč, min. hranice je stanovena na 25 tis. Kč.

Při poskytování dotací v rámci tohoto programu je u všech opatření vyžadována spoluúčast žadatele na financování projektu ve výši min. 30% nákladů projektu. Žadatelem o dotaci v rámci tohoto projektu mohou být kromě jiných subjektů také obce se sídlem na území Jihočeského kraje. O dotaci v rámci tohoto programu pro rok 2009 je možno podat v termínu od 25. 2. do 25.3.2009. [50]

3.3.3 Dotační programy Plzeňského kraje

Plzeňský kraj vypsal pro rok 2009 grantové programy pro oblast cestovního ruchu, oblast kultury a památkové péče, pro oblast vzdělávání a sportu a pro oblast životního prostředí. V oblasti životního prostředí jsou dotovány zejména projekty na podporu projektové přípravy záměrů (investiční záměr, dokumentace k územnímu řízení, dokumentace ke stavebnímu řízení a pod.) související s ochranou a zlepšováním životního prostředí, na podporu environmentálního poradenství, na podporu výchovných akcí a rozšiřování informací o životním prostředí a na podporu projektů a činností v oblasti ochrany přírody a krajiny. Žadatelé mohou být obce, stejně jako nestátní neziskové organizace a další subjekty. Příjem žádostí pro rok 2009 probíhal od 20.1.2009 do 10.2.2009.

Pro rok 2009 byla vypsána podpora pro tyto vymezené oblasti:

1. Podpora projektů v oblasti vodohospodářské

Program 1.1 Podpora projektů zásobování pitnou vodou (zpracování PD na projekty na výstavby nebo rekonstrukce vodovodů, vodárenských objektů, zdrojů pitné vody apod.) – dotace může být poskytnuta do výše 50% ceny PD, max. 100 tis. Kč

Program 1.2 Podpora projektů kanalizací a čistíren odpadních vod (zpracování PD na projekty nových nebo rekonstrukci stávajících kanalizačních systémů pro veřejnou potřebu a výstavbu, dostavbu, rekonstrukci nebo intenzifikaci ČOV) – dotace může být poskytnuta do výše 50% ceny PD, max. 200 tis. Kč.

Program 1.3 Podpora projektů protipovodňových opatření (zpracování projektové dokumentace (PD) k záměru, který bude v souladu se Studií protipovodňových opatření Plzeňského kraje) - dotace může být poskytnuta do výše 50% ceny PD, max. 200 tis. Kč.

2. Podpora projektů v oblasti odpadového hospodářství

Podpora např. dotací na zpracování projektové dokumentace (PD) na vybudování zařízení na dotřídování a úpravu odpadů vzniklých separací komunálního odpadu a podobně (např. dotřídovací linky, sběrné dvory, kompostárny, fermentační linky na využití organických odpadů apod.) pro obce, subjekty vzniklé na základě spolupráce mezi obcemi, fyzické a právnické osoby, nebo např. projektové dokumentace řešící staré ekologické zátěže – v tomto případě je však stanovena podmínka, že se obec zaváže realizovat akci vlastními prostředky nebo na základě jiných dotačních titulů) - dotace může být poskytnuta do výše 50% ceny PD, max. 200 tis. Kč.

3. Podpora environmentálního poradenství

4. Podpora environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty

5. Podpora projektů a činností v oblasti ochrany přírody a krajiny - v této oblasti mohou být podporovány regionální projekty, činnosti a opatření, které mohou napomoci k zlepšení stavu přírodního prostředí Plzeňského kraje. Dotace budou poskytovány zejména na zvyšování, případně zachování druhové rozmanitosti, ochranu přírodních biotopů, významných krajinných prvků, územních systémů ekologické stability, včetně zajišťování jejich průzkumu a výzkumu, výsadbu a údržbu dřevinné zeleně (u projektů výsadby a údržby dřevinné zeleně nebude předmětem podpory část nákladů určených na kácení dřevin). Dále budou podporovány záchranné programy ohrožených druhů živočichů a rostlin, vybavení záchranných stanic pro handicapované živočichy a iniciativy vedoucí k zachování krajových odrůd ovocných dřevin. – dotace je možná až do výše 90% ceny projektu, max.

však 100 tis Kč.
[51]

3.3.4 Dotační programy Karlovarského kraje

Pro rok 2009 jsou Karlovarským krajem vypsány dotační tituly mimo jiné v těchto oblastech: podpora cestovního ruchu, podpora projektů v oblasti zemědělství a životního prostředí, podpora projektů v oblasti zdravotnictví a sociálních služeb a další. Pro možné získání dotačních finančních prostředků na projekty v oblasti životního prostředí jsou vypsány tyto dotační programy:

Program obnovy venkova 2009

V rámci tohoto programu jsou podporovány čtyři dotační tituly, z nichž první tři jsou určeny pro projekty, u nichž je žadatelem obec, čtvrtý dotační program je pak určen pro podporu projektů předkládaných mikroregiony. Žadateli o dotaci mohou být obce s méně než 2000 obyvatel, mající své sídlo na území kraje. Projekt, na který je dotace žádána, musí být rovněž realizován na území Karlovarského kraje. V rámci programu jsou podporovány tyto dotační tituly:

Dotační titul 1 - Obnova a údržba venkovské zástavby a občanské vybavenosti (zejména radnice, školy, mateřské školy, tělovýchovná zařízení, kulturní zařízení, zdravotnická zařízení, zařízení sociální péče, obytné budovy, hasičské zbrojnice, požární nádrže, sakrální stavby, hřbitovy, válečné hroby, čekárny na zastávkách hromadné dopravy, drobná architektura, atd., to vše vyjma kulturních památek zapsaných v Ústředním seznamu nemovitých kulturních památek)

Dotační titul 2 - Komplexní úprava veřejných prostranství, obnova a zřizování veřejné zeleně – dotace může být v rámci tohoto dotačního titulu poskytnuta ve výši maximálně 50% nákladů akce v kalendářním roce, u obcí, které v předchozím kalendářním roce obdržely některá z ocenění v rámci krajského kola Vesnice roku (kromě zvláštních cen komise) maximálně 60% nákladů akce v kalendářním roce. Minimální výše dotace na jednu akci je 25.000,- Kč. Termín pro podání žádosti v roce 2009 byl do 25.2.2009.

Dotační titul 3 - Rekonstrukce, opravy a výstavba místních komunikací, výstavba a údržba cyklistických a pěších stezek, rekonstrukce, opravy a výstavba veřejného osvět-

lení zejména rekonstrukce a výstavba místních komunikací, významných pro rozvoj regionu

Dotační titul 4 - Činnost manažerů mikroregionů

Dotační program – Oblast ochrany životního prostředí

V rámci tohoto dotačního titulu jsou poskytovány finanční prostředky na projekty zaměřené na následující projekty:

- záchranné programy zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, zejména významných ojedinělým výskytem v České republice na území kraje,
- mapování a monitoring výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů a druhů významných v rámci kraje s výjimkou biologického hodnocení území dle zvláštních předpisů,
- programy ochrany biodiverzity,
- podporu činnosti záchranných stanic pro zraněné a hendikepované živočichy,
- projekty a programy na ochranu přírody a krajiny včetně ochrany přírodních stanovišť,
- projekty technických úprav v krajině pomocí přírodě šetrných technologií, zejména úpravy a značení pramenů vodních toků, zřízení a obnovu studánek, zřízení a opravy malých technických a kulturních staveb v krajině umocňující krajinný ráz, projekty čištění malých vodních toků a tůňek apod.,
- projekty a programy na podporu ochrany povrchových i podzemních vod,
- projekty terénních informačních zařízení včetně naučných stezek a péči o ně,
- podporu tvorby odborných studií v oblasti nakládání s odpady pro potřebu informovanosti veřejnosti, podporu zapojení veřejnosti ve vazbě na Plán odpadového hospodářství kraje
- podporu tvorby odborných studií v oblasti ochrany ovzduší pro potřebu informovanosti veřejnosti.

Termín pro podávání žádostí v tomto programu je od 1.1. do 28.2. příslušného kalendářního roku. V rámci tohoto programu však může být finanční dotace poskytnuta pouze nestátním neziskovým organizacím, neboť pouze tyto organizace mohou být žadateli o dotaci, tak jak je stanoveno v Pravidlech pro hodnocení žádostí a poskytování příspěvků z rozpočtu Karlovarského kraje – odboru životního prostředí a zemědělství krajského úřadu.

Poskytování prostředků na drobné vodohospodářské ekologické akce

Poskytování dotací v této oblasti je upraveno Pravidly pro poskytování příspěvků z rozpočtu Karlovarského kraje – odboru životního prostředí a zemědělství. Podpora je určena na úhradu nákladů spojených s realizací opatření na úseku vodního hospodářství na území Karlovarského kraje, přičemž přednostně je podpora poskytována obcím k podpoře financování následujících typů projektů:

- výstavba/rekonstrukce ČOV včetně související veřejné kanalizace u obcí a částí obcí do 500 ekvivalentních obyvatel
- výstavba, rekonstrukce veřejné kanalizace nebo vodovodu s napojením minimálně 50 ekvivalentních obyvatel, pro obce do 2000 obyvatel a částí obcí do 500 ekvivalentních obyvatel
- rozšíření vodovodní nebo kanalizační sítě s připojením minimálně 20 ekvivalentních obyvatel pro obce do 2 000 obyvatel a částí obcí do 500 ekvivalentních obyvatel
- vybudování zdroje pitné vody, úpravny vody a vodojemů, včetně technologického zařízení pro obec nebo část obce do 500 obyvatel,
- výstavba nebo rekonstrukce přírodního/zásobovacího řadu pitné vody pro obec nebo část obce do 500 obyvatel

Žádosti v rámci tohoto dotačního programu lze podávat v termínu od 1.1. do 28. 2. příslušného kalendářního roku. Výše dotace může činit maximálně 80% nákladů na realizaci projektu, přičemž vlastní podíl žadatele musí být min. 20% celkových nákladů na realizaci projektu. [52]

3.3.5 Dotační programy Ústeckého kraje

Mezi grantové programy Ústeckého kraje patří např. granty zaměřené na oblast kultury, vzdělávání, obnovu venkova, podporu sociálně-zdravotních služeb, dále jsou zřízeny Fond rozvoje Ústeckého kraje, Fond hejtmanky, Fond vodního hospodářství, Fond obnovy Ústeckého kraje a další. Pro oblast financování projektů v oblasti životního prostředí jsou klíčové tyto programy:

Program obnovy venkova Ústeckého kraje

Jedná se o program, jehož cílem je podpořit organizační a ekonomické podmínky k podniku obyvatel venkova a samospráv obcí k tomu, aby se vlastními silami snažili o harmonický rozvoj zdravého životního prostředí na venkově, zejména o rozvoj ekonomických, sociálních, vzdělávacích a kulturních aktivit, které rozšíří nabídku pracovních příležitostí a možnosti obživy ve venkovských oblastech a povedou k vyšší diverzifikaci venkovské ekonomiky, zvýší úroveň vzdělanosti a kvalitu společenského života jako předpokladu pro zvýšení atraktivity venkova pro trvalé bydlení, v oblasti životního prostředí pak podpořit projekty na zachování krajiny a kvalitního přírodního prostředí jako předpokladu pro rozvoj cestovního ruchu a zajištění kvalitní rekreace pro obyvatele i návštěvníky obce. Podpora je vymezena pro rok 2009 do následujících oblastí:

1. Obnova a rozvoj venkovské zástavby
2. Chodníky a místní komunikace
3. Zlepšení životního prostředí, revitalizace a ochrana krajiny, nakládání s odpady (v rámci této oblasti se jedná o podporu místních aktivit, které přispívají ke zlepšení čistoty a vzhledu zeleně, vodních toků a ploch, k posílení jejich krajinnotvorné funkce. Podporovány budou i projekty řešící nakládání s odpady – jejich odstraňování a třídění. Žádost může být podána pouze pokud má obec schválený územní plán obce nebo urbanistickou studii a není s tímto dokumentem v rozporu. Dotace může být poskytnuta pouze do výše 65 % uznatelných nákladů projektu, přičemž minimální výše dotace je stanovena na částku 25.000,- Kč a maximální hranice na částku 300.000,- Kč. Předkládání projektů pro rok 2009 je možné do 12.3.2009.
4. Integrované projekty venkovských mikroregionů
5. Územně plánovací dokumentace

Fond vodního hospodářství Ústeckého kraje

Fond byl zřízen za účelem využití příjmů na podporu těchto oblastí: výstavba a obnova vodohospodářské infrastruktury, opatření na ochranu proti nepříznivým účinkům povodní na území Ústeckého kraje, zajištění vyšší retenční schopnosti krajiny, zajišťování protierozních opatření a opatření na snižování rizik kontaminace spodních vod znečišťujícími látkami. Poskytování dotací se řídí Zásadami pro poskytování účelových finančních prostředků z rozpočtu kraje. Žadatelé o dotaci mohou být obce kraje. Žádosti je možno podávat

kontinuálně v průběhu roku. Minimální limit pro financování z vlastních zdrojů pro přidělení dotace činí 30% celkových nákladů projektu. [53]

3.3.6 Dotační programy Libereckého kraje

Pro realizování dotační a grantové politiky Libereckého kraje, zřídil kraj několik fondů, jejichž prostřednictvím vypisuje dotační programy a realizuje kofinancování předkládaných projektů z prostředků Libereckého kraje. Z hlediska vazby na životní prostředí je třeba zmínit zejména Fond investic Libereckého kraje, Grantový fond a Fond ochrany vod.

Fond investic Libereckého kraje

V rámci tohoto fondu jsou vyhlášeny tyto programy:

1. Program reprodukce nemovitého majetku kraje ve správě KÚ
2. Program reprodukce nemovitého majetku Libereckého kraje ve správě PO
3. Program obnovy nemovitého majetku kraje ve vlastnictví PO
4. Program obnovy venkova – investiční
5. Program vodohospodářských ekologických akcí
6. Program obnovy a rozvoje měst a obcí

Z hlediska vazby na životní prostředí jsou z jmenovaných programů důležité zejména:

Program obnovy venkova – investiční

Tento program zásadně předpokládá participaci obyvatel venkova, občanských spolků a sdružení při obnově své obce v souladu s místními tradicemi a je zaměřen na hospodářský rozvoj obcí, regionů, svazků obcí, stavební obnovu obytných a hospodářských objektů, obnovu a výstavbu občanské vybavenosti, technické infrastruktury a péči o krajinu. Žadatelem o dotaci může být obec s počtem obyvatel do 2000. Příjem žádostí v rámci tohoto programu byl do 27.2.2009. Předmětem podpory v rámci tohoto programu jsou následující dotační tituly:

1. Dotační titul - obnova a údržba venkovské zástavby a občanské vybavenosti
2. Dotační titul - komplexní úprava návší, náměstí (V rámci tohoto dotačního titulu lze poskytnout dotaci z Grantového fondu i Fondu investic maximálně 30% celkových

uznatelných nákladů akce. V případě památkových rezervací a zón maximálně 50% celkových uznatelných nákladů.)

3. Dotační titul - obnova a zřizování veřejné zeleně – parky, aleje, sady (K uvedenému účelu lze poskytnout dotaci ve výši max. 30 % celkových uznatelných nákladů akce z Grantového fondu a Fondu investic. U obcí s méně než 300 obyvateli maximálně 50% celkových uznatelných nákladů akce z Grantového fondu i Fondu investic.)
4. oprava a výstavba místních komunikací, chodníků, veřejného osvětlení, mostků, zálivů autobusové dopravy, parkovišť
7. Dotační titul – integrované projekty venkovských mikroregionů
8. Dotační titul – projekty k rozvoji infrastruktury

Grantový fond

V rámci tohoto fondu bude v roce 2009 podporováno více než 20 programů podpory, např. Zdravotnické preventivní a léčební programy, Podpora kultury v Libereckém kraji, Program podpory hospodářsky slabých oblastí Libereckého kraje a další. Z hlediska přímé vazby na možné projekty v oblasti životního prostředí jsou podstatné zejména tyto programy:

- **Program podpory ochrany přírody a krajiny** (předmětem podpory v rámci tohoto programu je zejména: zakládání a ošetřování krajinářsky významné zeleně, údržba a obnova drobných památek v krajině a praktická opatření k ochraně živočichů a rostlin, péče o biotopy). Žádosti o dotace je možno podávat do 30.4.2009, výše poskytnuté dotace může činit max. 90% celkově vynaložených nákladů na projekt, max. 100 tis. Kč, minimální spoluúčast žadatele musí být alespoň 10 % celkových nákladů na projekt.
- **Program obnovy venkova** (popsán výše)
- **Program podpory využití obnovitelných zdrojů energie pro výrobu tepla a elektrické energie na území Libereckého kraje** – výzva v rámci tohoto programu nebyla doposud vyhlášena.
- **Program podpory nakládání s odpady na území Libereckého kraje** (v rámci tohoto programu budou finančně podporovány projekty, podporující nakládání s biologicky rozložitelnými odpady, a to jednak projekty na zpracování studie a projektové dokumentace ale také projekty vlastní realizace záměru). Žádosti o dotace

je možno podávat do 30.4.2009, výše poskytnuté dotace může činit max. 70% celkově vynaložených nákladů na projekt, max. 200 tis. Kč, minimální spoluúčast žadatele musí být alespoň 30 % celkově vynaložených nákladů.

Fond ochrany vod – Program vodohospodářských akcí

- Prostřednictvím Programu vodohospodářských akcí jsou poskytovány účelové investiční dotace na rekonstrukci a modernizaci stávajících a výstavbu nových vodních děl (ČOV, kanalizací, vodovodů a náhradních zdrojů pitné vody) ve vlastnictví resp. do vlastnictví obcí a svazků obcí v souladu s Plánem rozvoje vodovodů a kanalizací Libereckého kraje. Dotace se vztahují pouze na vodní díla, nelze financovat např. vodovodní přípojky apod. Žadatelé o dotace v rámci tohoto programu mohou být obce do 2000 obyvatel a svazky obcí. Žádosti o dotace je možno podávat do 30. 4. 2009, výše poskytnuté dotace může činit max. 70% celkově vynaložených nákladů na projekt, max. 3 mil. Kč, minimální spoluúčast žadatele musí být alespoň 30 % celkově vynaložených nákladů.
- [54]

3.3.7 Dotační programy Královéhradeckého kraje

Královéhradecký kraj vypsal pro rok 2009 krajské dotační a grantové programy v následujících oblastech: cestovní ruch, kultura a památková péče, mezinárodní spolupráce, obce a mikroregiony, sociální oblast, školství, volnočasové aktivity, životní prostředí a zemědělství. Vzhledem k množství vyhlášených grantových schémat zde opět zmíním pouze ty dotační programy, které alespoň okrajově souvisí s problematikou životního prostředí. Jedná se o tyto programy:

- **Rozvoj infrastruktury v oblasti vodního hospodářství (zásobování pitnou vodou a odkanalizování) obcí do 2000 obyvatel** (program slouží k podpoře výstavby vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu za účelem dosažení potřebného vybavení měst a obcí Královéhradeckého kraje o velikosti do 2000 obyvatel). Podporovány budou projekty pořízení ČOV, kanalizací, souvisejících objektů, úpraven vod a vodovodů, zpracování PD pro čištění OV nebo zásobování pitnou vodou. Dotace může být poskytnuta max. do výše 80% rozpočtových nákladů projektu, max. však 250.000,- Kč včetně DPH. Minimální hranice dotace je stanovena na částku 50.000,- Kč).

- **Nakládání s komunálními odpady, biologicky rozložitelnými odpady a čistírenskými kaly** (podpora projektů na projekční přípravu nebo realizaci opatření v oblasti odpadového hospodářství, oblast nakládání s biologicky rozložitelnými odpady, včetně biologicky rozložitelných komunálních odpadů atd.) - termín pro podání žádosti do 17.4.2009, žadatelem mohou být všechny obce Královéhradeckého kraje, možná dotace ve výši 50.000,- Kč – 500.000,- Kč, max. 80% uznatelných nákladů
- **Protipovodňová ochrana** (podpora projektů např. na zpracování studií odtokových poměrů ve vybraných částech toků ohrožených povodněmi s návrhem optimálních protipovodňových opatření, zpracování projektových dokumentací protipovodňových opatření k územnímu nebo stavebnímu řízení, programy ochrany obcí před povodněmi vybudováním měřicích a hlásných míst (srážkoměrů a vodoměrných stanic) k průběžnému monitoringu - termín pro podání žádosti do 17.4.2009, žadatelem mohou být všechny obce Královéhradeckého kraje, možná dotace ve výši 50.000,- Kč – 1.000.000,- Kč, max. 80% uznatelných nákladů.
- **Ochrana přírody a krajiny** (podpora projektů na ochrana a revitalizace krajiny s podporou zvyšování biodiverzity, např. tvorba podmínek umožňující posílení populací zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů ve volné přírodě, zajištění ochrany a péče o jedince zvláště chráněných ohrožených druhů rostlin a živočichů s cílem jejich navrácení do volné přírody) - termín pro podání žádosti do 17.4.2009, žadatelem mohou být všechny obce Královéhradeckého kraje, možná dotace ve výši min. 50.000,- Kč, max. 80% uznatelných nákladů.
- **Využití biomasy jako obnovitelného zdroje energie** (podpora projektů na využití alternativních a obnovitelných zdrojů energie, zejména však Podpora přípravy projektů zaměřených na možnosti využití biomasy jako obnovitelného zdroje energie z území Královéhradeckého kraje. Prioritní je řešení využití biomasy ze zvláště chráněných území kategorie přírodní rezervace a přírodní památka a území přírodních parků či území soustavy NATURA 2000 (mimo území národních parků a chráněných krajinných oblastí). - termín pro podání žádosti do 17.4.2009, žadatelem mohou být všechny obce Královéhradeckého kraje, možná dotace ve výši min. 50.000,- Kč, max. 80% uznatelných nákladů.
- **Rozvoj středisek ekologické/environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty**

- **Environmentální a ekologická výchova, vzdělávání a osvěta dětí, mládeže, pedagogických pracovníků a veřejnosti**
- **Činnost subjektů v oblasti praktické péče o přírodní prostředí a zdroje a produkty** (podpora opatření ke zlepšení stavu a ochraně životního prostředí, např. Podpora vybraných programů a aktivit k ochraně životního prostředí včetně materiálně-technické základny pro jejich realizaci, podpora projektů zaměřených zejména na praktickou péči o přírodní prostředí a jeho jednotlivé složky, na udržitelné využívání přírodních zdrojů a produktů (zejména v oblasti zemědělství, lesnictví, myslivosti, včelařství, rybářství apod.) - termín pro podání žádosti do 17.4.2009, žadatelem mohou být všechny obce Královéhradeckého kraje, možná dotace ve výši min. 50.000,- Kč, max. 80% uznatelných nákladů.

Program obnovy venkova královéhradeckého kraje

V rámci tohoto programu je možno podporovat projekty v rámci 5 dotačních titulů, a to:

1. Obnova a údržba venkovské zástavby a občanské vybavenosti (podpora projektů na výstavbu, rekonstrukci nebo opravu majetku obce – ZŠ, MŠ, radnice, hasičská zbrojnice, hřiště, kulturní zařízení, atd.)
2. Komplexní úprava veřejných prostranství a místních komunikací, infrastruktura (v oblasti životního prostředí možno financovat projekty na obnovu a zřizování veřejné zeleně, obnovu a zřizování rybníků a vodotečí, na dešťovou kanalizaci)
3. Integrované projekty venkovských mikroregionů (určen pro projekty dobrovolných svazků obcí, přičemž podmínkou je, že projekt bude realizována alespoň ve dvou obcích svazku)
4. Dotace úroků z úvěru (dotace na čerpání části úroků z úvěru čerpaných na budování technické infrastruktury)
5. Vzdělávání a poradenství v oblasti rozvoje venkova a obnovy vesnice (rozšiřování a zkvalitňování nabídky vzdělávacích a poradenských aktivit v oblasti rozvoje venkova a obnovy vesnice)

Podmínkou pro čerpání dotační titulů je že obec, která je žadatelem o dotaci musí splňovat podmínky venkovské obce dle aktuální verze programu rozvoje kraje, zjednodušeně řečeno pro obce s počtem evidovaných obyvatel nižším než 2000. 2. kolo pro předkládání žádostí v roce 2009 bylo stanoveno do 15.4.2009.

3.3.8 Dotační programy Pardubického kraje

Pardubický kraj vyhlásil grantové projekty na poskytování dotací mimo jiné např. v oblasti zdravotní a sociální politiky, v oblasti kultury a památkové péče, v oblasti životního prostředí, v oblasti územních plánování, cestovního ruchu a regionálního rozvoje apod. V oblasti životního prostředí jsou aktuálně vypsány tyto programy:

- Grantové řízení Programu péče o životní prostředí v Pardubickém kraji pro rok 2009
- Grantové řízení Programu pro vzdělávání, výchovu a osvětu v oblasti životního prostředí v Pardubickém kraji
- Lesní hospodářství – finanční podpory na hospodaření z rozpočtu Pardubického kraje na léta 2007-2013
- Rozvoj infrastruktury v oblasti vodního hospodářství (zásobování pitnou vodou a od-kanalizování) obcí do 2000 obyvatel

Grantové řízení Programu péče o životní prostředí v Pardubickém kraji pro rok 2009

Tento program je určen pro financování projektů v oblasti životního prostředí, kdy žadatelé o podporu mohou být nestátní neziskové organizace (např. občanská sdružení) a neziskové organizace (např. školy). Vyloučeny však jsou organizace, jejichž zřizovatelem je Pardubický kraj.

Rozvoj infrastruktury v oblasti vodního hospodářství (zásobování pitnou vodou a odkanalizování) obcí do 2000 obyvatel

Dotace je dle pravidel pro poskytování této dotace určena především pro obce, které neřeší problémy s čištěním odpadních vod a úpravou vod prostřednictvím SFŽP, MŽP, MZe příp. prostřednictvím dotačních fondů EU či jiných mezinárodních institucí. Poskytnuté prostředky jsou určeny pro obce s počtem ekvivalentních obyvatel nižším než 2000. Dotace poskytovaná z tohoto programu je účelová dotace určená zejména na projekty v oblasti čištění odpadních vod, zásobování pitnou vodou a zpracování projektové dokumentace na tyto projekty. Žadatelé o dotaci mohou být obce a svazky obcí, obce od 150 do 2000 obyvatel, přičemž projektem musí být zajištěno nové napojení alespoň 100 obyvatel obce. Omezujícím kritériem je finanční limit akce, dotační prostředky z tohoto programu mohou být poskytnuty pouze na akce, jejichž investiční náklady na jednu akci jsou max. 22 mil. Kč, včetně DPH. Termín pro předkládání žádostí je stanoven do 31. ledna nebo 30. června

kalendářní roku. Dotace se poskytuje ve výši max. 70% nákladů stavební a technologické části akce, u projektů na zpracování projektové dokumentace je limit stanoven také na 70% celkových nákladů, max. však 250.000,- Kč.
[56]

3.3.9 Dotační programy Kraje Vysočina

Kraj Vysočina má pro potřeby grantového financování projektů zřízen trvalý účelový Fond Vysočiny. Podpora z tohoto fondu je poskytována na základě dotací a půjček. V rámci tohoto fondu jsou pro rok 2009 vypsány např. následující grantové projekty: Doprovodná infrastruktura cestovního ruchu 2009, Čistá voda 2009, Jdeme příkladem – předcházíme odpadům 2009, Krajina vysočiny 2009, Mezinárodní projekty 2009 a další. Z hlediska vazby na problematiku životního prostředí je třeba zmínit tyto dotační programy:

Čistá voda 2009

Jedná se o grantový program určený na podporu studií nebo projektových dokumentací v oblasti zásobování pitnou vodou a odvádění a čištění odpadních vod. Program je rozdělen na dva podprogramy, přičemž první je určen na projekty zásobování pitnou vodou a druhý je určen na projekty odvádění a čištění odpadních vod. Žadatelé o dotaci mohou být mimo jiné také obce, přičemž lokalizace projektů musí směřovat na území Kraje Vysočina. Žádosti o poskytnutí dotace v roce 2009 lze podávat do 30. 4. 2009. Výše dotace na jednu studii nebo projektovou dokumentaci činí min. 10.000,- Kč, max. 400.000,- Kč. Minimální podíl příjemce podpory je stanoven na 50% celkových nákladů studie nebo projektové dokumentace.

Program Jdeme příkladem – předcházíme odpadům 2009

Jedná se o grantový program na podporu předcházení vzniku odpadů, využívání materiálů šetrných k životnímu prostředí a třídění využitelných složek odpadu. Program bude podporovat projekty, jejichž realizace přispěje ke splnění cílů Plánu odpadového hospodářství kraje Vysočina, zákona o odpadech a směrnic Evropské unie. Základním účelem finančních prostředků poskytnutých v rámci tohoto programu je spolufinancování opatření k předcházení vzniku odpadů, k vyššímu využívání materiálů šetrných k ŽP a k dovybavení sídel nižších územně samosprávných celků, jejich úřadů a jimi zřizovaných organizací (zejména základních škol apod.) nádobami na třídění odpadu. Žadatelé o dotace mohou být

obce v územní působnosti kraje, projekt musí být lokalizován na území Kraje Vysočina. Žádosti o poskytnutí dotace v roce 2009 lze podávat do 15. 5. 2009. Výše dotace na jeden projekt činí min. 4.000,- Kč, max. 80.000,- Kč. Minimální podíl příjemce podpory je stanoven na 20% celkových nákladů projektu.

K financování problematiky životního prostředí je možno využít také prostředky z rozpočtu kraje a to formou:

Dotace na drobné vodohospodářské ekologické akce

V rámci tohoto programu jsou podporovány investiční akce v oblasti vodního hospodářství, které řeší odvádění a čištění odpadních vod ve stávající zástavbě s trvale bydlícími obyvateli, s prokazatelným výsledkem zvýšení počtu obyvatel napojených na kanalizaci, zvýšení podílu čištěných odpadních vod nebo zvýšení efektivnosti čištění odpadních vod. Jedná se zejména o podporu následujících projektů:

- výstavba nebo rekonstrukce splaškové kanalizace, včetně souvisejících objektů, ve stávající zástavbě, včetně rozestavěných staveb.
- výstavba, intenzifikace nebo rekonstrukce ČOV, včetně kořenových čistíren odpadních vod (dále jen „KČOV“) s podmínkou, že po realizaci akce budou splňovat požadavky stanovené nařízením vlády, příp. výstavba ČOV nebo KČOV současně se splaškovou kanalizací v obcích, v nichž kanalizace ani ČOV nebo KČOV není,
- rekonstrukce kanalizace a rekonstrukce nebo intenzifikace ČOV nebo KČOV v obcích, které mají nedostatečnou kapacitu odkanalizování a čištění odpadních vod nebo nesplňují požadavky stanovené nařízením vlády.

Dotace na uvedené projekty může být poskytnuta ve výši max. 80% celkových rozpočtových nákladů, přičemž minimální výše dotace je stanovena na 100.000,- Kč a max. na 15.000.000,- Kč. Pro financování realizace výše uvedených projektů není vyloučen souběh financování také z jiných zdrojů, např. SFŽP ČR, MZe ČR, MŽP ČR, fondů EU. Avšak v tomto případě může být dotace poskytnuta pouze v takové výši, aby maximální souběh dotací poskytnutých na realizaci daného projektu nepřekročil 80% celkových rozpočtových nákladů akce. Žádosti o dotaci se předkládají obvykle k 31.1. a 31.7. příslušného kalen-

dávního roku. Žadatelem o dotaci mohou být obce nebo svazky obcí, se sídlem na území Kraje Vysočina.

Program obnovy venkova Vysočiny 2009

Program obnovy venkova Vysočiny věcně navazuje na Program obnovy vesnice, projednaný Vládou České republiky dne 29. května 1991 a usnesení Vlády České republiky ze dne 11. listopadu 1998 č. 730, kterým byl novelizován Program obnovy venkova. Základním cílem programu je podpora obyvatel venkova a samospráv obcí za účelem realizace jejich snahy o harmonický a zdravý rozvoj společenského života a životních podmínek na venkově. Program podporuje celou řadu oblastí (např. udržení, obnova a rozvíjení místních kulturních a společenských tradic, životního stylu, rozvoje hospodářství ve venkovských oblastech při využívání zejména místních hmotných zdrojů apod.). V oblasti životního prostředí mohou být v rámci tohoto programu podporovány zejména projekty na úpravy veřejných prostranství, obnovu a zřizování veřejné zeleně, veřejnou kanalizaci vč. čistíren odpadních vod, veřejný vodovod vč. vodojemů a úpraven vody.

Projekty dotované tímto programem nemohou být současně podporovány z jiných dotačních programů Kraje Vysočina. Žadatelé o dotaci jsou obce do 1500 obyvatel, přičemž podmínky pro poskytnutí dotace jsou přesně vymezeny a definovány v článku 3 Zásad Zastupitelstva kraje Vysočina pro poskytování účelových dotací z rozpočtu kraje Vysočina v rámci Programu obnovy venkova Vysočiny. V roce 2009 byl termín pro podávání žádostí stanoven v období od 1.1.2009 do 31.1.2009. Dotace na uvedené projekty se různí podle počtu obyvatel obce. Pro obec do 300 obyvatel je stanovena maximální hranice částkou 60% nákladů projektu v běžném roce, min. podíl příjemce dotace je 40% nákladů projektu v běžném roce. Pro obce s počtem obyvatel v rozmezí 301 – 1500 jsou procentuální vyjádření 50%: 50%. Minimální výše požadované dotace na jednu žádost je stanovena na 30.000,- Kč, maximální hranice činí 150.000,- Kč. [57]

3.3.10 Dotační programy Jihomoravského kraje

Jihomoravský kraj připravil pro rok 2009 dotační programy v následujících oblastech: oblast národnostních menšin, oblast volného času dětí a mládeže, oblast protidrogové prevence, oblast zdravotnictví, oblast kultury, památkové péče a kulturních zařízení, oblast rozvoje venkova, dotační program „Škola podporující zdraví“, oblast územního plánování, oblast tělovýchovy a sportu, oblast prevence kriminality, preventivní programy do škol, oblast

sociálních služeb, oblast životního prostředí, dotační program „Do světa“ a program Mikroregiony a místní akční skupiny. Z hlediska problematiky financování projektů v oblasti životního prostředí je využitelný zejména:

Program rozvoje venkova

Tento dotační program svým obsahem navazuje na Program obnovy vesnice a naplňuje opatření programu rozvoje Jihomoravského kraje. Jedním z předpokladů pro podávání žádostí o dotaci je, že program v projektech zásadně předpokládá participaci obyvatel venkova, občanských spolků a sdružení při obnově své obce v souladu s místními tradicemi a je zaměřen na hospodářský, společenský a komunitní rozvoj obcí, regionů, svazků obcí, stavební obnovu obytných a hospodářských objektů, obnovu a výstavbu občanské vybavenosti, technické infrastruktury a péči o krajinu. Vypsány jsou v rámci tohoto programu následující dotační tituly:

- Dotační titul 1 - Obnova a údržba venkovské zástavby a občanské vybavenosti
- Dotační titul 2 - Urbanistické a architektonické studie a projektové dokumentace pro zachování typické místní venkovské zástavby, projektové dokumentace infrastruktury a příprava projektů na čerpání financí z EAFRD
- Dotační titul 3 - Komplexní úprava veřejných prostranství, obnova a zřizování veřejné zeleně
- Dotační titul 4 - Oprava a výstavba místních komunikací, výstavba cyklistických a pěších stezek, veřejného osvětlení a veřejného rozhlasu
- Dotační titul 5 - Povzbuzení občanských aktivit a rozvoje komunitního života v obcích
- Dotační titul 6 - Projekty obcí na vzdělávání a poradenství v oblasti rozvoje venkova
- Dotační titul 7 - Integrované projekty venkovských mikroregionů
- Dotační titul 8 - Dotace na úroky z úvěrů na investiční akce k rozvoji obcí

Žadatelem o dotaci v rámci tohoto programu může být obec v územním obvodu Jihomoravského kraje s méně než 3 000 obyvateli (stav k 01.01.2008), přihlášená k POV se zpracovaným a schváleným Místním programem obnovy venkova, příp.ú svazek obcí za podmínek stanovených v Pravidlech pro poskytování dotací Programu rozvoje venkova Jihomoravského kraje. Výše poskytované dotace se pro jednotlivé dotační tituly různí, pohybuje se v rozmezí od 50 – 70% výdajů akce v kalendářním roce. Jedním z hlavních kritérií pro poskytnutí výše dotace je velikost obce, resp. počet obyvatel obce. Obecně platí, že zvýhodněny jsou malé obce do 100 obyvatel, kterým je u některých z dotačních titulů po

individuálním posouzení možno poskytnout dotaci až do výše 90% výdajů v kalendářním roce. Podrobnější rozčlenění a financování jmenovaných dotačních programů je uvedeno v části B Pravidel pro poskytování dotací Programu rozvoje venkova Jihomoravského kraje. Termín pro podání žádostí byl v roce 2009 určen na 15.2.2009.

Dotační program podpora rozvoje mikroregionů v Jihomoravském kraji

Jedná se o dotační program, jehož hlavním cílem je, v návaznosti na operační programy ČR pro období let 2007 – 2013, zpracování strategických rozvojových dokumentů mikroregionů v územní působnosti Jihomoravského kraje a dále pak zpracování individuálních rozvojových projektů, naplňujících rozvojové aktivity strategických rozvojových dokumentů mikroregionů tak, aby tyto projekty mohly být předloženy do některé oblasti podpory v rámci operačních programů ČR pro programovací období 2007-2013. Také na základě tohoto programu mohou být financovány projekty v oblasti životního prostředí, zejména pak ty, které je možno financovat prostřednictvím operačního programu životní prostředí. Podrobné podmínky pro poskytnutí výše podpory jsou stanoveny v článku 4 Pravidel dotačního programu, přičemž minimální výše podpory činí 30.000,- Kč, max. může dosáhnout až 80.000,- Kč. Dotace je poskytována na částečné krytí celkových uznatelných výdajů akce. Minimální podíl příjemce z vlastních prostředků je 50 % celkových uznatelných výdajů akce.

Fond životního prostředí Jihomoravského kraje

Jedná se o účelový peněžní fond ve smyslu ustanovení § 5 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Podpora z fondu je poskytována na činnosti v oblasti životního prostředí. Formu a zaměření podpory stanoví podle ekologických a ekonomických podmínek jednotlivé dotační programy, schválené příslušnými orgány Jihomoravského kraje. Při financování projektů není vyloučen ani souběh financování projektů z prostředků SFŽP, MZe, MŽP příp. z prostředků EU, pokud konkrétní dotační program tuto možnost nevyloučí. Pro rok 2009 jsou vyhlášeny dva dotační programy, a to: Dotační program „Podpora v oblasti vodního hospodářství“ a Dotační program „Podpora v oblasti odpadového hospodářství“.

Dotační program „Podpora v oblasti vodního hospodářství“

Žadatelé o dotace v rámci tohoto programu mohou být obce, přičemž projekt musí být lokalizován na území Jihomoravského kraje.

Podprogram – Podpora v oblasti vodárenství (Cílem podprogramu je podporovat investiční záměry s výsledkem zvýšení podílu obyvatel zásobených z veřejných vodovodů, včetně dostupnosti kvalitní pitné vody, podpora obnovy zastaralých a funkčně nevyhovujících systémů zásobování vodou a její úpravy, rekonstrukce vodovodních řadů a vodárenských objektů). Výše dotace v rámci tohoto podprogramu je závislá zejména na skutečnosti, zda je pro projekt zajištěno financování také z jiných zdrojů. Pokud ne, pak dotace může činit max. 70 % uznatelných nákladů, max. 5 mil. Kč. Pokud je zajištěno kofinancování např. z prostředků SFŽP, MZe ČR popř. fondů EU, pak může výše dotace činit max. 50 % zdrojů žadatele, max. 5 mil. Kč.

Podprogram – Podpora v oblasti odkanalizování a čištění odpadních vod

Předmětem dotace jsou investiční záměry ve vodním hospodářství, jejichž výsledkem je zvýšení podílu obyvatel napojených na kanalizaci, včetně obnovy nevyhovujících systémů a podpora zvýšení podílu čištěných odpadních vod, včetně zefektivnění podílu čištění ve vazbě na čistotu povodí. Výše dotace v rámci tohoto podprogramu je závislá zejména na skutečnosti, zda je pro projekt zajištěno financování také z jiných zdrojů. Pokud ne, pak dotace může činit max. 70 % uznatelných nákladů, max. 10 mil. Kč. Pokud je zajištěno kofinancování např. z prostředků SFŽP, MZe ČR popř. fondů EU, pak může výše dotace činit max. 50 % ze zdrojů žadatele při souběhu podpor, max. 10 mil. Kč.

Podprogram – Podpora staveb protipovodňové ochrany

Předmětem dotace jsou investiční záměry ve vodním hospodářství v oblasti ochrany obyvatelstva a majetku před povodněmi. Dotaci nelze poskytnout na opatření, která jsou běžnou údržbou, opravou či péčí, tedy zákonnou povinností vlastníka vodního díla. Výše dotace v rámci tohoto podprogramu je stejně jako v předchozích případech závislá na skutečnosti, zda je pro projekt zajištěno financování také z jiných zdrojů. Pokud ne, pak dotace může činit max. 70 % uznatelných nákladů, max. 10 mil. Kč. Pokud je zajištěno kofinancování např. z prostředků SFŽP, MZe ČR popř. fondů EU, pak může výše dotace činit max. 50 % ze zdrojů žadatele při souběhu podpor, max. 10 mil. Kč.

Dotační program „Podpora v oblasti Odpadového hospodářství“

Předmětem dotace jsou investiční záměry v oblasti odpadového hospodářství, zejména ty projekty, které vedou v obcích a městech ke zvýšení materiálového a energetického využívání odpadů a/nebo které vedou v obcích a městech ke zvýšení podílu a/nebo účinnosti

systemu separace a odděleného sběru odpadů a/nebo zpětného odběru některých výrobků. Podpora v rámci tohoto dotačního programu může být poskytnuta např. na následující projekty:

- výstavba nových a stavebně technologická modernizace stávajících kompostáren,
- síťové rozmístění nádob na separovaný sběr
- úpravy odpadů pro využití v cementárnách a v dalších zařízeních pro energetické využívání odpadů
- výstavba nových a stavební modernizace stávajících zařízení ke sběru a/nebo výkupu odpadů - sběrných dvorů, sběrných středisek odpadů, vč. zpětného odběru některých výrobků
- podpora projektů na modernizaci (stavební i technickou) zařízení určených k nakládání s odpady ve vlastnictví obce (sběrné dvory, dotřídňovací linky, kompostárny), která zlepšší nebo optimalizují provoz zařízení a/nebo zlepší separaci odpadů před jejich využitím – možno využít např. na oplocení areálu, vodovodní nebo elektrickou přípojku apod.)

Žadatelé o dotaci v rámci tohoto programu mohou být obce, přičemž projekt musí být lokalizován na území Jihomoravského kraje. Výše dotace v rámci tohoto programu je stejně jako v předchozích případech závislá na skutečnosti, zda je pro projekt zajištěno financování také z jiných zdrojů. Pokud ne, pak dotace může činit max.70% z celkových uznatelných výdajů na projekt vynaložených příjemcem, maximálně však 1,4 mil. Kč Pokud je zajištěno kofinancování např. z prostředků SFŽP, MZe ČR popř. fondů EU, pak může výše dotace činit max. 50 % ze zdrojů, max. 2 mil. Kč. Souběh podpor je vyloučen pro projekty stavební a technologické modernizace provozovaných zařízení ve vlastnictví obce. U ostatních projektů není omezeno. Na jedno zařízení může být poskytnuta podpora v rámci tohoto programu maximálně jedenkrát za dva roky. Žádosti je možno předkládat v průběhu celého kalendářního roku.

[58]

3.3.11 Dotační programy Olomouckého kraje

Olomoucký kraj poskytuje z vlastních zdrojů finanční prostředky na Program obnovy venkova, v oblasti životního prostředí a zemědělství pak podporuje následující dotační programy: Agroenvironmentální programy ČR (týkající se zemědělství), Fond na podporu vý-

stavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury, program na podporu začínajících a evidovaných stávajících včelařů. Vedle těchto programů je také možno získat finanční prostředky z rozpočtu kraje, na základě žádosti a přesně definovaných pravidel, z nichž jedním je skutečnost, že finanční prostředky na realizaci projektu není možno získat na základě jiných krajem vypsanych grantových schémat.

Fond na podporu výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury

Jedná se o víceletý program na podporu realizace opatření v oblasti vodohospodářské infrastruktury v územním obvodu Olomouckého kraje. Hlavním cílem programu je poskytování účelových dotací určených na podporu obnovy narušeného vodního režimu a zvýšení retenční schopnosti krajiny v pramenných oblastech, prevence a snížení následků povodní, ochranu vodních zdrojů, zlepšení kvality vod, omezení zdrojů bodového znečištění, zvýšení vybavenosti sídel vodohospodářskou infrastrukturou, zvýšení počtu napojených obyvatel na kanalizaci a vyhovující čistírnu odpadních vod a zlepšení zásobování vodou. K dosažení hlavního cíle fondu jsou podporována následující opatření:

Opatření 1 - Výstavba a modernizace čistíren odpadních vod včetně kořenových čistíren odpadních vod a kanalizací

Opatření 2 – Výstavba a modernizace vodovodů a úpraven vod

Opatření 3 – Obnova environmentálních funkcí území (podpora projektů na revitalizaci a obnova funkce pramenných oblastí, realizaci opatření k ochraně zdrojů pitné vody, zakládání nových retenčních prostorů, zakládání suchých poldrů, revitalizace v minulosti zaniklých a poškozených retenčních prostorů).

O dotaci z tohoto fondu mohou zažádat obce a svazky obcí, přičemž i zde platí určitá omezení, definovaná podrobněji v článku 4 Pravidel pro poskytování dotací z Fondu na podporu výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury na území Olomouckého kraje. Finanční podpora z tohoto fondu je poskytována formou nenávratné účelové dotace ve výši max. 80% rozpočtových nákladů akce, avšak max. do výše 5 mil. Kč. Pokud dojde v rámci projektu k souběhu podpor ze Státního fondu životního prostředí, Státního rozpočtu ČR, Operačního programu životní prostředí a jiných zdrojů, pak může být z tohoto fondu poskytnuta podpora max. 50% z vlastního podílu žadatele. Žádost o dotaci v rámci tohoto programu je nutno předložit na Krajský úřad nejpozději do 28. 2. příslušného kalen-

dářního

roku.

[59]

3.3.12 Dotační programy Moravskoslezského kraje

Moravskoslezský kraj připravil pro rok 2009 také celou řadu dotačních programů, zejména v následujících oblastech: životní prostředí, oblast sociálních služeb a zdravotnictví, oblast protidrogové politiky, národnostních menšin, dopravní politiky, oblast kultury, oblast sportu a využití volného času dětí a mládeže a další.

V rámci životního prostředí jsou alokovány finanční prostředky na následující programy:

Program na zvýšení absorpční kapacity obcí a měst do 10 tis. obyvatel

Program je určen na podporu záměrů malých obcí a svazků obcí prostřednictvím poskytování účelových dotací na kofinancování vlastního podílu při čerpání dotací z fondů Evropské Unie. Jedná se o účelové dotace, které mohou být poskytnuty na kofinancování projektů v rámci:

- Programu rozvoje venkova ČR – opatření III.2.2.1
- OP Přeshraniční spolupráce Slovenská republika – Česká republika na období 2007 – 2013 – prioritní osa I (mimo oblast 1.6) a prioritní osa II
- OP Přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika na období 2007 – 2013 – prioritní osa I, II, III (mimo oblast III.3)
- OP Životní prostředí – prioritní osa 1, prioritní osa 3 (oblast 3.2), prioritní osa 6 (oblasti 6.2 – 6.6.)

Žadatelem o dotaci mohou být města do 10 tis. obyvatel se sídlem v územní působnosti Moravskoslezského kraje, projekt musí být realizován na území Moravskoslezského kraje. Příjem žádostí probíhá kontinuálně až do vyčerpání finančních prostředků určených pro tuto oblast. Výše podpory se různí v závislosti na počtu obyvatel obce, přičemž malé obce do 500 obyvatel mohou obdržet dotaci až do výše 90% vlastních zdrojů vložených do projektu, obce nad 7501 obyvatel obdrží 30% z vlastních zdrojů. Minimální výše podpory činí 50.000,- Kč, maximální výše pak činí částku 7.000.000,- Kč. Podrobný rozpis podpor pro jednotlivé velikostní kategorie obcí jsou uvedeny v článku VI. uvedeného dotačního programu.

Dotační program Drobné vodohospodářské akce ŽPZ/02/2009

Hlavním cílem tohoto dotačního programu je financování projektů k řešení problémů s odváděním a čištěním odpadních vod v obcích s počtem obyvatel nižším než 2000 a zastavěných území s počtem obyvatel do 500 v obcích s počtem obyvatel do 5000 a projektů řešících zásobování pitnou vodou obyvatel v obcích s počtem obyvatel nižším než 2000 a zastavěných území s počtem obyvatel do 500 v obcích s počtem obyvatel do 5000. Program musí být realizován na území Moravskoslezského kraje. Podpora v rámci tohoto dotačního programu se týká projektů např. výstavby ČOV, rekonstrukce ČOV, rekonstrukce a rozšíření kanalizační sítě, rozšíření a výstavba vodovodů, vodárenských objektů a dalších, přičemž projekty musí být dokončeny do 15.10.2010. Program je určen pro obce do 5000 obyvatel, přičemž je nutno splnit podmínku počtu ekvivalentních obyvatel. Podrobný popis počtu ekvivalentních osob pro jednotlivé velikostní skupiny měst stejně jako způsob přepočtu ekvivalentních obyvatel je uveden ve vyhlášeném dotačním programu. Dotace z tohoto programu činí max. 75% uznatelných nákladů projektu.

Program na podporu přípravy projektové dokumentace 2009 (PRC/03/2009)

Cílem tohoto krajského dotačního programu je podpora komplexního rozvoje obcí a svazků obcí prostřednictvím poskytování účelových investičních dotací na vypracování projektové dokumentace na realizaci plánovaného záměru, který je v souladu s pravidly pro podávání žádostí o dotace do Regionálního operačního programu, Programu rozvoje venkova a Operačního programu Životní prostředí. Podpora je realizována na základě dvou dotačních titulů, a to:

1. Dotační titul - Oblast podpory regionálního operačního programu (2.3 Podpora a využívání brownfields a 4.1 Rozvoj venkova) a oblast podpory Programu rozvoje venkova (opatření III.2.1 Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby - pouze oblast III.2.1.1 a) a oblast III.2.1.2 a) a opatření III.2.2 Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova)
2. Dotační titul – Oblast podpory Operační program životní prostředí nebo Program rozvoje venkova. V rámci tohoto dotačního titulu se podpora vztahuje na projekty v rámci následujících oblastí:
oblast 1 – Vodní hospodářství (opatření 1.1. Snížení znečištění vod, 1.2 Zlepšení jakosti pitné vody, Omezování rizika povodní)

oblast 2 – Odpadové hospodářství (opatření 2.1 Zkvalitnění nakládání s odpady, 2.2 Odstraňování starých ekologických zátěží)

oblast 3 – Ochrana ovzduší a energetika (opatření 3.1 zlepšení kvality ovzduší, 3.2 Omezování emisí, 3.3 Výstavba nových zařízení a rekonstrukce stávajících zařízení s cílem zvýšení využívání obnovitelných zdrojů energie pro výrobu tepla, elektřiny a kombinované výroby tepla a elektřiny, 3.4 Realizace úspor energie a využití odpadního tepla)

oblast 4 – Zemědělství a lesní hospodářství (opatření 4.3 Lesnická infrastruktura)

oblast 5 – Zlepšování stavu přírody a krajiny (opatření 5.1 Podpora biodiverzity, 5.2 Obnova krajinných struktur, 5.3 Optimalizace vodního režimu krajiny, 5.4 Podpora regenerace urbanizované krajiny, 5.5 Prevence sesuvů a skalních řícení a následků hornické činnosti).

Žadatelé o dotace mohou být obce, které splňují podmínky příslušných operačních programů a současně splňují kritéria stanovená pro jednotlivé oblasti tímto krajským dotačním programem. Podrobné vymezení okruhu oprávněných žadatelů je uvedeno v článku IV. Programu na podporu přípravy projektové dokumentace 2009. Výše dotace je u 1. dotačního titulu možná až do výše 70 % uznatelných nákladů projektu (zpracování projektové dokumentace), přičemž minimální dotace je stanovena hranicí 100.000,- Kč a maximální výše v částce 1.000.000,- Kč. U 2. dotačního titulu je možné financovat až 75 % uznatelných nákladů projektu (zpracování projektové dokumentace), přičemž minimální dotace je stanovena hranicí 50.000,- Kč a maximální výše v částce 2.000.000,- Kč. Žádosti v rámci tohoto programu pro rok 2009 je možno podávat do 3. 4. 2009.

Dotační program na podporu aktivit v oblasti životního prostředí

Jedná se o dotační program na podporu projektů zaměřených na děti a mládež v oblasti environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v Moravskoslezském kraji; na vytváření, zdokonalování či vydávání informačních programů, systémů (např. výstavba, provoz a údržba naučných stezek), publikací, internetových prezentací, databází, dokumentů a metodických materiálů o EVVO nebo v systému regionální EVVO přímo využitelných; podpora poradenské činnosti nestátních neziskových organizací a další.

Žadatel o dotaci musí opět splnit základní podmínku a realizovat projekt v územním obvodu Moravskoslezského kraje nebo mimo obvod Moravskoslezského kraj s tím, že výstupy realizovaného projektu musí být využity v územním obvodu Moravskoslezského kraje.

Dalšími projekty vypsányi Moravskoslezským krajem v oblasti životního prostředí jsou:

- Program na poskytování příspěvků na podporu včelařství v Moravskoslezském kraji v roce 2008
- Finanční příspěvky na hospodaření v lesích v roce 2008 z rozpočtu Moravskoslezského kraje
- Finanční příspěvky na podporu myslivosti a lesního hospodářství v roce 2009 ze státního rozpočtu

Vzhledem k tomu, že tyto projekty nejsou využitelné pro oblast, která je obsahem této práce, není opodstatněné věnovat těmto programům více pozornosti. [60]

3.3.13 Dotační programy Zlínského kraje

Pro rok 2009 jsou Zlínským krajem vyhlášeny následující dotační tituly: Programový fond (Podprogram na podporu obnovy venkova, Podprogram vodohospodářská infrastruktura v obcích Zlínského kraje, Podprogram pro začínající včelaře), Fond mládeže a sportu Zlínského kraje, Fond kultury Zlínského kraje a Lidová stavba roku. S oblastí životního prostředí z uvedených grantových schémat souvisí Podprogram na podporu obnovy venkova a Podprogram vodohospodářská infrastruktura v obcích Zlínského kraje.

Podprogram na podporu obnovy venkova – určen pro obce s méně než 2000 obyvatel, jeho hlavním cílem je obnova a zachování specifických hodnot venkovského prostoru podporou projektů směřujících k obnově a údržbě obecního majetku, eventuálně výstavbě nových objektů, revitalizaci starých objektů, obnově veřejných prostranství včetně péče o veřejnou zeleň, zlepšení technického stavu místních komunikací a podpora zpracování územních plánů. V rámci tohoto programu jsou podporovány aktivity ve čtyřech dotačních titulech, a to:

1. Obnova a údržba venkovské zástavby a občanské vybavenosti eventuálně výstavba nových objektů (radnice, školy, mateřské školy, tělovýchovná zařízení-mimo

venkovní hřiště, kulturní zařízení, zdravotnická zařízení, hasičské zbrojnice, požární nádrže, sakrální stavby, drobné stavby)

2. Komplexní úprava veřejných prostranství včetně obnovy a zřizování veřejné zeleně, hřbitovní plochy, venkovní hřiště a dětská hřiště

3. Rekonstrukce a výstavba místních komunikací, čekárny na zastávkách hromadné dopravy, výstavba cyklistických a pěších stezek, rekonstrukce a výstavba veřejného osvětlení, rekonstrukce veřejného rozhlasu

4. Projekty na zpracování územních plánů (zpracování konceptu nebo zpracování návrhu územního plánu).

Termín pro podání žádostí pro rok 2009 byl ukončen 31. 3. 2009. Žadatelé o dotaci v rámci tohoto podprogramu mohou být obce, které mají méně než 2000 evidovaných obyvatel. Výše podpory je závislá na počtu evidovaných obyvatel, pro lepší názornost jsem ji zpracovala do následující tabulky:

Tabulka 3 - Přehled poskytování podpory v rámci podprogramu obnovy venkova pro rok 2009

Obec s počtem obyvatel	Dotační titul	Max. výše podpory	Minimální výše podpory	Vlastní prostředky žadatele	Dotace Zlínského kraje	Návratná finanční výpomoc Zlínského kraje
do 500	1-3	500 000,00 Kč	50 000,00 Kč	min. 20%	max. 60%	max. 20%
501 - 1500	1-3	1 000 000,00 Kč	50 000,00 Kč	min. 20%	max. 50%	max. 30%
1501 - 2000	1-3	1 000 000,00 Kč	50 000,00 Kč	min. 30%	max. 40%	max. 30%
všechny obce do 2000 obyvatel	4	300 000,00 Kč	100 000,00 Kč	min. 30%	max. 70%	

Zdroj dat: [61]

Podprogram vodohospodářská infrastruktura v obcích Zlínského kraje

Cílem programu je zlepšit zásobování pitnou vodou, zlepšit životní prostředí, zejména kvalitu povrchových vod v dané lokalitě i daném povodí pod podpořenou obcí, včetně zlepšení ochrany vod podzemních. Tento podprogram je určen pro obce s méně než 2000 obyvatel,

kteří nemají možnost čerpat finanční prostředky na projekty zásobování pitnou vodou nebo zajištění čištění odpadních vod ze státních prostředků.

V rámci tohoto podprogramu jsou financovány projekty ve čtyřech typech opatření:

Opatření 1 – projekty v oblasti zásobování pitnou vodou

Opatření 2 – projekty v oblasti odvádění a čištění odpadních vod

Opatření 3 – podpora zpracování projektové dokumentace

Opatření 4 – V rámci tohoto opatření je možné financovat projekty, které čerpají finanční prostředky ze státního rozpočtu prostřednictvím programu MZe ČR 229 310 „Výstavba a obnova Infrastruktury vodovodů a kanalizací“. Spolufinancování těchto projektů je prioritou Zlínského kraje, finanční prostředky jsou poskytovány z rozpočtu kraje, nezávisle na pravidlech tohoto dotačního podprogramu. V rámci tohoto opatření se podpora pohybuje ve výši 10% celkových uznatelných nákladů projektu.

U opatření 1-3 může být dotace poskytnuta až do výše 30% nákladů projektu, přičemž minimální částka je stanovena u opatření 1-2 na částku 500 tis. Kč, u opatření 3 na částku 50 tis. Kč. Maximální výše podpory u opatření 1-2 činí pro obce do 500 obyvatel 5 mil. Kč, u obcí s počtem obyvatel 501 – 2000 částku 10 mil. Kč. U opatření 3 je maximální hranice dotace stanovena na částku 500 tis. Kč. Termín pro podávání žádostí v roce 2009 byl do 16.3.2009. [61]

3.4 Financování z ostatních zdrojů

Finanční mechanismy EHP/Norsko

V rámci tohoto finančního nástroje byly stanoveny prioritní oblasti, z nichž jedna se týkala oblasti životního prostředí. V rámci této oblasti bylo možné financovat následující typy projektů: Posouzení vlivů implementace mezinárodní legislativy na podmínky v oblasti ovzduší, vod a půd, Monitorovací systémy v regionech a následné využívání výsledků monitorování, Environmentální vzdělávání pro všechny úrovně státní a veřejné administrativy, Odpadové hospodářství – zajištění a řízení na místní úrovni, Podpora využití biopaliv a alternativních zdrojů energie jako druhotného zdroje energie na místní úrovni, Redukce skleníkových plynů v České republice, Snížení poklesu biodiverzity a ochrana nedotčených

biotopů, Podpora technologií pro snížení zplodin a spotřebu paliv, zvýšení bezpečnosti zejména ve veřejné dopravě).

Jak už jsem se zmínila v teoretické části, okruh možných žadatelů o podporu je široký a jsou v něm zahrnuty také obce. Finanční alokace z těchto zdrojů byla pro období 2004-2009 vyčerpána, do konce měsíce ledna 2009 byly všechny podané projekty předloženy ke schválení, přičemž rozhodnutí o přidělení grantů musí být uděleno do konce dubna 2009. Pro období 2004-2009 představovala finanční alokace na vybrané projekty pro ČR cca 110 mil. EUR (48,54 mil EUR na základě Dohody o účasti v EHP a 62,37 mil. EUR na základě Dohody o norském finančním mechanismu.

Dle aktuální situace v březnu 2009 probíhají jednání mezi donory a Evropskou komisí o sjednání finančních mechanismů EHP a Norska pro období 2009-2013. Předpokládáné další možné zahájení FM EHP a Norska bude možné od roku 2010, tedy až po uzavření Dohody mezi EU a EFTA státy a následném uzavření bilaterálních smluv mezi ČR a EFTA státy.

Z tohoto důvodu není aktuálně možné tento zdroj financování pro samosprávné celky využít. [17, 29, 30]

Finanční pomoc Švýcarska

Čerpání finančních prostředků z tohoto programu doposud není možné, prozatím nebyl program vyhlášen a je ve fázi příprav materiálů nezbytných pro vyhlášení. Předpokládá se, že program bude vyhlášen ve 2. čtvrtletí roku 2009.

3.5 SWOT analýza možností financování oblasti životního prostředí

3.5.1 Silné stránky

- velké množství potenciálně dostupných evropských a národních zdrojů na financování projektů v oblasti životního prostředí
- pro podporu projektů v oblasti životního prostředí je v ČR vytvořen tématický operační program – OP Životní prostředí
- velké množství evropských zdrojů alokovaných v OPŽP, určených k financování projektů v oblasti ŽP v ČR

- vysoký podíl financování uznatelných nákladů projektu prostřednictvím dotace z OP Životní prostředí
- financování v rámci OPŽP mohou využít všechny samosprávné celky v České republice (vyjma Prahy), podmínkou je splnění konkrétních podmínek výzvy
- široký rozsah oblastí podpory, určených k financování z OPŽP
- evropské zdroje jsou vhodně doplněny národními a regionálními zdroji
- možnost spolufinancovat projekty v oblasti životního prostředí, určené k financování z OPŽP prostřednictvím Státního fondu životního prostředí
- možnost využít pro financování projektů v oblasti ŽP také další národní zdroje, financované ze státního rozpočtu prostřednictvím ministerstev – ve vztahu k ŽP dotační programy MZe, MŽP a MMR
- možnost financování oblasti životního prostředí v příhraničních regionech prostřednictvím programů přeshraniční spolupráce
- možnost využití krajských dotačních programů k financování problematiky ŽP, zejména pro menší obce
- možnost využití některých krajských dotačních titulů ke spolufinancování projektů, financovaných z evropských zdrojů

3.5.2 Slabé stránky

- při financování projektů z evropských zdrojů je vždy nutno zajistit spolufinancování ze strany žadatele o dotaci
- vysoká administrativní náročnost celého procesu financování – od žádosti o dotaci až po vyhodnocení dotace, zejména v rámci financování z evropských zdrojů
- dlouhé čekací období od podání dotační žádosti po přidělení finančních prostředků
- nedostatečné kapacity lidských zdrojů samosprávných celků v oblasti přípravy projektů
- jazykové bariéry zaměstnanců samosprávných celků, zejména ve vztahu k možnostem čerpání dotací v rámci OP přeshraniční spolupráce a dalším evropským dotačním titulům

- omezená možnost čerpání finančních prostředků z regionálních operačních programů na projekty v oblasti ŽP

3.5.3 Příležitosti

- dostatek kvalitních projektových záměrů na financování oblasti životního prostředí
- vzdělávání pracovníků samosprávných celků z hlediska jejich odborné připravenosti na přípravu a realizaci projektů financovaných z dotačních titulů
- rozšíření krajských dotačních programů zaměřených na úhradu úroků z úvěrů, čerpaných na zajištění vlastních zdrojů financování při žádosti o dotaci v rámci OPŽP umožní snadnější přístup zejména menším samosprávným celkům k čerpání dotace v rámci OPŽP
- podepsání rámcových smluv a vyhlášení programů v rámci finančních prostředků FM EHP/Norsko a Finanční pomoci Švýcarska rozšíří okruh možných dotačních zdrojů určených k financování životního prostředí
- spolupráce s dalšími subjekty při řešení problematiky životního prostředí ve městě, zejména ve vztahu k financování protipovodňové ochrany (např. státní podniky Povodí, Lesy)

3.5.4 Ohrožení

- nedostatek vlastních finančních zdrojů pro spolufinancování projektů
- rostoucí úroky z úvěru přijatého obcí na krytí vlastního podílu spolufinancování pro čerpání dotace
- komplikované majetkoprávní vztahy brzdící realizaci projektů
- nestabilní právní a ekonomický rámec činnosti samosprávných celků
- výrazné kursové rozdíly v čase mezi podáním žádosti a uskutečněním dotační platby
- vyčerpání alokovaných finančních prostředků

4 FINANCOVÁNÍ OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ VE MĚSTĚ KUNOVICE

Město Kunovice stejně jako ostatní obce a města ČR hospodaří v daném kalendářním roce na základě rozpočtu, schváleného zastupitelstvem města. Během roku může docházet k úpravě rozpočtu, tzv. rozpočtovým opatřením, které aktualizuje plnění rozpočtu, event. zahrnuje do rozpočtu příjmy a výdaje, se kterými nebylo uvažováno, či jejich výše byla nepřesně stanovena. Prvním změnou rozpočtu v daném kalendářním roce bývá zpravidla úprava rozpočtu o příp. přebytek hospodaření města v předchozím kalendářním roce. Rozpočet města má přesně danou strukturu a je zpracován v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, přičemž každoroční sestavování rozpočtu navazuje také na zpracovaný rozpočtový výhled města. Příjmy rozpočtu tvoří čtyři základní skupiny příjmů, a to příjmy daňové, nedaňové, kapitálové a přijaté dotace. Všechny příjmy jsou určeny ke krytí běžných a investičních výdajů obce, přičemž některé přijaté prostředky jsou přísně účelové a mohou být použity pouze na financování výdajů v určité výdajové skupině. Mezi tyto účelové finanční prostředky, patří také prostředky, které musí být použity na financování životního prostředí patří zejména:

- odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu (součást daňových příjmů, položka 1334)
- příjmy z pokut České inspekce životního prostředí (součást daňových příjmů)
- příjmy od společnosti EKO-KOM (součást nedaňových příjmů, položka 2111)
- poplatky za likvidaci komunálního odpadu (poplatky od obyvatelstva, součást daňových příjmů, položka 1337)
- příjmy z úhrad dobývacího prostoru (součást nedaňových příjmů, položka 2343).

Druhou stranu rozpočtu tvoří stránka výdajová. Výdaje se v rozpočtu obce člení dle jejich odvětvového třídění a začlení do jednotlivých paragrafů, stanovených v rozpočtové skladbě. Ve své práci se zabývám problematikou financování environmentální politiky. Z tohoto důvodu jsou pro další práci důležité zejména výdaje, uvedené ve skupině výdajů 37 – Ochrana životního prostředí. Vedle této skupiny výdajů se zaměřím ještě na skupinu 23 rozpočtové skladby, týkající se výdajů v oblasti vodního hospodářství, neboť tato oblast je dle mého názoru pro oblast životního prostředí také velmi důležitá. V další části práce se tedy budu zabývat pouze výdaji, začlenění do skupin 23 a 37 rozpočtové skladby. Ob-

vyklé výdaje města Kunovice na financování oblasti životního prostředí, které jsou uvedeny v rozpočtech města pro rok 2005 – 2009, dle jejich zařazení do jednotlivých tříd rozpočtové skladby, uvádí následující přehled:

Položka 2310 – Pitná voda

Do této položky jsou v rozpočtu města Kunovice zahrnuty zejména výdaje na nákup materiálu – studny, výdaje na čištění studní a další výdaje na opravy a udržování

Položka 2321 – Odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly

Do této položky jsou v rozpočtu města Kunovice zahrnuty zejména výdaje na nákup materiálu, výdaje na čištění kanalizace, česel a další výdaje na opravy a udržování, platby daní a poplatků v souvislosti s kanalizací, výdaje na investiční akce (např. stavba a rekonstrukce kanalizace), včetně úroků z úvěru na investiční akce a včetně majetkoprávního vypořádání staveb

Položka 2329 – Odvádění a čištění odpadních vod – jiné náklady

Do této položky jsou v rozpočtu města Kunovice zahrnuty zejména výdaje na stavbu kanalizace, financované z přijatých dotací a poskytnutých úvěrů

Položka 3721 – Sběr a svoz nebezpečných odpadů

Do této položky jsou v rozpočtu města Kunovice zahrnuty zejména výdaje spojené se sběrem a svozem nebezpečných odpadů

Položka 3722 – Sběr a svoz komunálních odpadů

Do této položky jsou v rozpočtu města Kunovice zahrnuty zejména výdaje spojené se sběrem a svozem komunálních odpadů, např. nájemné placené za popelnice poskytnuté občanům města, svoz odpadu, třídění odpadu, skládky, pořízení odpadkových košů na veřejná prostranství apod.

Položka 3723 – Sběr a svoz ostatních odpadů

Do této položky jsou v rozpočtu města Kunovice zahrnuty zejména výdaje spojené se sběrem a svozem ostatních odpadů – zejména tříděný odpad

Položka 3724 – Využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů

Do této položky jsou v rozpočtu města Kunovice zahrnuty zejména výdaje spojené s využíváním nebezpečných odpadů

Položka 3725 – Využívání a zneškodňování komunálních odpadů

Do této položky jsou v rozpočtu města Kunovice zahrnuty zejména výdaje spojené s nákupem služeb od společnosti EKO-KOM

Položka 3727 – Prevence vzniku odpadů

Do této položky jsou v rozpočtu města Kunovice zahrnuty zejména výdaje spojené s prevencí vzniku odpadů (do této položky jsou zahrnuty výdaje z příjmů EKO-KOM, např. financování výdajů spojených se sběrem papíru v základních školách ve městě)

Položka 3739 – Ostatní ochrana půdy a spodní vody – jiné náklady

Do této položky jsou v rozpočtu města Kunovice zahrnuty zejména výdaje spojené s péčí o lokalitu MOKŘAD v Kunovicích.

Položka 3745 – Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň

Do této položky jsou v rozpočtu města Kunovice zahrnuty zejména výdaje spojené s údržbou travních ploch, údržbou zeleně, ostatní údržbové práce, výsadba a údržba střední a vysoké zeleně apod.

Položka 3749 – Ostatní činnosti k ochraně přírody a krajiny – jiné náklady

Do této položky jsou v rozpočtu města Kunovice zahrnuty zejména výdaje spojené s údržbou Biokoridoru Stará Hora, včetně nákladů na projektovou přípravu dalších etap revitalizace tohoto prostoru.

V této části práce jsem se snažila popsat základní příjmové a výdajové položky rozpočtu města Kunovice, související s problematikou financování životního prostředí. V následujícím textu se tedy pokusím popsat výdaje města Kunovice v oblasti životního prostředí v jednotlivých letech a následně také porovnat vývoj výdajových položek v letech 2005 - 2009.

[8,62, 63, 64, 65, 66]

4.1 Financování environmentální politiky města Kunovice v roce 2005

Pro rok 2005 byl rozpočet sestaven jako schodkový, přičemž rozdíl mezi příjmy a výdaji ve výši 29.310 tis. Kč byl pokryt úvěrem, který si město Kunovice vzalo na financování investiční akce „Kunovice – napojení kanalizační sítě na ČOV Uherské Hradiště“. Rozpočet byl během roku několikrát upraven, zejména v souvislosti se zapojením přebytku hospodaření z roku 2004 do příjmů rozpočtu 2005, dále navýšení příjmů o přijaté dotace, zejména ze SR, SF, ZK a města Uherské Hradiště a další předem nepředvídatelné příjmy a zapojení všech těchto dodatečných příjmů do výdajové stránky rozpočtu města. Přehled příjmů v roce 2005 uvádí tabulka č.4.

Tabulka 4 - Rozpočet města Kunovice v roce 2005 – příjmy

Příjmy rozpočtu města Kunovice v tis. Kč	2005 rozpočet schválený	2005 roz- počet upra- vený	2005 rozpočet skutečnost
Příjmy daňové	39 766,00	40 693,00	42 228,12
Příjmy nedaňové	6 140,00	5 633,00	5 702,45
Příjmy kapitálové	2 100,00	2 100,00	3 174,44
Přijaté transfery (dotace)	69 596,00	73 431,00	73 551,63
Příjmy celkem	117 602,00	121 857,00	124 656,64
Financování celkem	29 310,00	49 317,00	39 504,12

Zdroj dat: [62]

Dotace přijaté městem Kunovice v roce 2005 tvoří více než 73 mil. Kč. Z této položky tvoří dotace na financování oblasti životního prostředí částku 66.886,26 tis. Kč, přičemž dotace ve výši 66.838 tis. Kč byla použita na financování investiční akce „Kunovice – napojení kanalizační sítě na ČOV Uherské Hradiště“. Tato investiční akce byla zahájena vypracováním a schválením investičního záměru akce v roce 2003. Zadání stavební části akce proběhlo v roce 2004, realizace stavby pak probíhala až do konce roku 2006, kdy proběhlo také závěrečné vyhodnocení akce. Celkové náklady na tuto investiční akci byly ve výši 132 mil. Kč. Financování této investiční akce probíhalo jednak částečně z vlastních zdrojů města Kunovice a jednak financováním ze státního rozpočtu, a to prostřednictvím Ministerstva zemědělství v rámci programu MZe 329 040 „Výstavba a technická obnova čistíren odpadních vod a kanalizací“. Investiční výdaje města Kunovice tvořily v roce 2005 částku 29.888 tis. Kč, ze státního rozpočtu bylo ministerstvem zemědělství v roce 2005 poskytnuto 66.838 tis. Kč. První investiční náklady na realizaci této akce byly vynaloženy již v roce 2004, kdy město krylo z vlastních prostředků částku 12.282 tis. Kč, ministerstvo zemědě-

ství pak financovalo výdaje ve výši 22.992 tis. Kč. Další dotace, která byla v roce 2005 městu Kunovice poskytnuta byla dotace na akci „Biokoridor“, týkající se revitalizace biokoridoru údolí kolem potoka Petříkovec a území Stará Hora. Tato investiční akce byla zahájena v roce 2002 a ukončena v roce 2005. V rámci tohoto projektu bylo provedeno vyčištění dané lokality, rekonstrukce porostů (likvidace starých skládek) a náhrada cizorodých náletových dřevin domácími dřevinami. Celkové náklady na tuto investiční akci činily 836,430 tis. Kč, přičemž tato akce byla spolufinancována ze Státního fondu životního prostředí v rámci „Plánu zdravých biotechnických zásahů v RBK 145“ ve výši 482,600 tis. Kč. V roce 2005 byla z této částky poskytnuta do rozpočtu města dotace ve výši 48,260 tis. Kč. Následující tabulky uvádí výdajové položky rozpočtu v oblasti ŽP města Kunovice v jejich rozčlenění dle odvětvového třídění a dle jejich rozdělení dle povahy na výdaje běžné a kapitálové.

Tabulka 5 - Rozpočet města Kunovice v roce 2005 - výdaje na financování ŽP

	Výdaje rozpočtu města Kunovice v tis. Kč	2005 rozpočet schválený	2005 rozpočet upravený	2005 rozpočet skutečnost
2310	Pitná voda	45,00	45,00	40,61
2321	Odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly	2 884,00	101 000,00	98 107,41
2329	Odvádění a čištění odpadních vod j.n.	96 148,00	0,00	0,00
A	Vodní hospodářství celkem	99 077,00	101 045,00	98 148,02
3721	Sběr a svoz nebezpečných odpadů	70,00	140,00	123,83
3722	Sběr a svoz komunálních odpadů	2 775,00	3 234,00	3 395,95
3723	Sběr a svoz ostatních odpadů	0,00	0,00	0,00
3724	Využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů	0,00	0,00	0,00
3725	Využívání a zneškodňování komunálních odpadů	0,00	182,00	160,71
3726	Využívání a zneškodňování ostatních odpadů	0,00	0,00	0,00
3727	Prevence vzniku odpadů	0,00	0,00	0,00
3729	Ostatní nakládání s odpady	0,00	0,00	0,00
B	Odpadové hospodářství celkem	2 845,00	3 556,00	3 680,49
3739	Ostatní ochrana půdy a spodní vody j.n.	105,00	105,00	104,77
3745	Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň	950,00	983,00	980,12
3749	Ostatní činnosti k ochraně přírody a krajiny j.n.	30,00	30,00	30,00
	Celkem (ř.A+B+3739+3745+3749)	103 007,00	105 719,00	102 943,40
	Výdaje rozpočtu celkem	146 912,00	171 174,00	162 643,10

Zdroj dat: [62]

Tabulka 6 - Kapitálové a běžné výdaje v oblasti ŽP města Kunovice v roce 2005

Výdaje rozpočtu města Kunovice v tis. Kč	2005 výdaje schválený rozpočet	2005 výdaje upravený rozpočet	2005 výdaje skutečnost
Vodní hospodářství - běžné výdaje	305,00	305,00	199,57
Vodní hospodářství - kapitálové výdaje	98 772,00	100 740,00	97 948,46
Vodní hospodářství celkem	99 077,00	101 045,00	98 148,03
Ochrana ŽP - běžné výdaje	3 930,00	4 469,00	4 613,10
Ochrana ŽP - kapitálové výdaje	0,00	205,00	182,27
Ochrana ŽP celkem	3 930,00	4 674,00	4 795,37

Zdroj dat: [62]

Z dat, uvedených v tabulkách je patrné, že největší část výdajů roku 2005 tvořily kapitálové výdaje investiční akci „Kunovice – napojení kanalizační sítě na ČOV Uherské Hradiště“. Vzhledem k finanční náročnosti této stavby nebyly v roce 2005 zahájeny žádné další projekty k financování v oblasti životního prostředí. Kapitálové výdaje vynaložené v oblasti ochrany životního prostředí byly výdaje spojené s dokončením biokoridoru ve městě Kunovice.

4.2 Financování environmentální politiky města Kunovice v roce 2006

V roce 2006 byl rozpočet sestaven jako přebytkový, přičemž přebytek ve výši 191 tis. Kč byl určen k financování, tj. úhradě první splátky jistiny z úvěru z předchozích let na investiční akci „Kunovice – napojení kanalizační sítě na ČOV Uherské Hradiště“. Během roku 2006 došlo k řadě rozpočtových opatření, zejména k úpravě rozpočtu o přebytek z minulých let, o prostředky získané z dotací SR, SF, ZK a města Uherské Hradiště a o další příjmy, přičemž došlo zapojením všech příjmů do výdajů města pro rok 2006. Přehled příjmů v roce 2006 uvádí tabulka č. 7. Z tabulky je patrný nárůst příjmů v rozpočtu o 10.916,8 tis. Kč, přičemž dotace činily z této částky 10.905,77 tis. Kč. Dotace byly poskytnuty z prostředků SR, SF, ZK a města Uherské Hradiště, přičemž žádná z dotací se netýkala financování aktivit v oblasti životního prostředí. Tabulka č. 8 pak uvádí přehled výdajových položek rozpočtu města Kunovice v roce 2006, které slouží k financování oblasti životního prostředí. Tabulka č. 9 pak charakterizuje povahu výdajů na financování oblasti životního prostředí v rozčlenění na výdaje běžné a výdaje investiční.

Tabulka 7 – Rozpočet města Kunovice v roce 2006 – příjmy

Příjmy rozpočtu města Kunovice v tis. Kč	2006 rozpočet schválený	2006 rozpočet upravený	2006 rozpočet skutečnost
Příjmy daňové	41 351,00	42 231,00	4 416,55
Příjmy nedaňové	5 218,00	5 468,00	6 013,61
Příjmy kapitálové	480,00	500,00	1 108,41
Přijaté transfery (dotace)	2 356,00	13 272,80	13 395,28
Příjmy celkem	49 405,00	61 571,80	64 933,85
Financování	-191,00	12 991,00	4 613,00

Zdroj dat: [63]

Tabulka 8 - Rozpočet města Kunovice v roce 2006 - výdaje na financování ŽP

	Výdaje rozpočtu města Kunovice v tis. Kč	2006 rozpočet schválený	2006 rozpočet upravený	2006 rozpočet skutečnost
2310	Pitná voda	55,00	55,00	27,03
2321	Odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaaly	2 594,00	6 360,00	6 173,51
2329	Odvádění a čištění odpadních vod j.n.	0,00	0,00	0,00
A	Vodní hospodářství celkem	2 649,00	6 415,00	6 200,54
3721	Sběr a svoz nebezpečných odpadů	80,00	80,00	59,15
3722	Sběr a svoz komunálních odpadů	3 050,00	3 760,00	3 759,21
3723	Sběr a svoz ostatních odpadů	0,00	0,00	0,00
3724	Využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů	0,00	0,00	0,00
3725	Využívání a zneškodňování komunálních odpadů	200,00	200,00	159,35
3726	Využívání a zneškodňování ostatních odpadů	0,00	0,00	0,00
3727	Prevence vzniku odpadů	0,00	0,00	0,00
3729	Ostatní nakládání s odpady	0,00	0,00	0,00
B	Odpadové hospodářství celkem	3 330,00	4 040,00	3 977,71
3739	Ostatní ochrana půdy a spodní vody j.n.	135,00	135,00	94,00
3745	Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň	975,00	1 305,00	1 287,91
3749	Ostatní činnosti k ochraně přírody a krajiny j.n.	30,00	32,00	32,00
	Celkem (ř.A+B+3739+3745+3749)	7 119,00	11 927,00	11 592,16
	Výdaje rozpočtu celkem	49 214,00	74 562,80	69 547,09

Zdroj dat: [63]

Tabulka 9 - Kapitálové a běžné výdaje v oblasti ŽP města Kunovice v roce 2006

Výdaje rozpočtu města Kunovice v tis. Kč	2006 výdaje schválený rozpočet	2006 výdaje upravený rozpočet	2006 výdaje skutečnost
--	--------------------------------	-------------------------------	------------------------

Vodní hospodářství - běžné výdaje	2 249,00	1 979,00	1 479,89
Vodní hospodářství - kapitálové výdaje	400,00	4 436,00	4 720,65
Vodní hospodářství celkem	2 649,00	6 415,00	6 200,54
Ochrana ŽP - běžné výdaje	4 470,00	5 512,00	5 391,62
Ochrana ŽP - kapitálové výdaje	0,00	0,00	0,00
Ochrana ŽP celkem	4 470,00	5 512,00	5 391,62

Zdroj dat: [63]

Jak je z tabulky č. 8 patrné, tvoří největší položku v oblasti financování životního prostředí v roce 2006 výdaje spojené s vodním hospodářstvím, resp. výdaje za odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly. Výdaje spojené s vodním hospodářstvím představovaly v roce 2006 cca 8,9 % z celkových výdajů rozpočtu. Další významnou položkou jsou výdaje spojené s odpadovým hospodářstvím a dále výdaje související s péčí o veřejnou zeleň v obci. Výdaje spojené s financováním oblasti životního prostředí tvořily v roce 2006 cca 7,7 % celkových výdajů. Souhrn sledovaných výdajů představuje v roce 2006 cca 16,7 % celkových výdajů města Kunovice v roce 2006.

V roce 2006 byly výdaje v oblasti životního prostředí ve městě Kunovice financovány z vlastních zdrojů města. Jednalo se převážně o výdaje na běžný provoz. Kapitálové výdaje města Kunovice v roce 2006 ve výši 4.436 tis. Kč byly využity na stavbu kanalizace ve městě.

4.3 Financování environmentální politiky města Kunovice v roce 2007

V roce 2007 byl rozpočet sestaven jako přebytkový, přičemž přebytek ve výši 2.286 tis. Kč byl určen k financování, tj. úhradě splátky jistiny z úvěru z předchozích let na investiční akci „Kunovice – napojení kanalizační sítě na ČOV Uherské Hradiště“. Během roku 2006 došlo k řadě rozpočtových opatření, zejména k úpravě rozpočtu o přebytek z minulých let, o prostředky získané z dotací SR, SF, ZK a města Uherské Hradiště a o další příjmy, přičemž došlo zapojením všech příjmů do výdajů města pro rok 2007. Přehled příjmů v roce 2007 uvádí tabulka č. 10. Do příjmů rozpočtu byly zahrnuty dotace v celkové výši 4.604 tis. Kč, přičemž žádná z dotací se netýkala financování aktivit v oblasti životního prostředí.

Tabulka 10 - Rozpočet města Kunovice v roce 2007 – příjmy

Příjmy rozpočtu města Kunovice v tis. Kč	2007 rozpočet	2007 roz- počet upra-	2007 roz- počet sku-
--	------------------	--------------------------	-------------------------

	schválený	vený	tečnost
Příjmy daňové	43 071,00	46 746,00	49 144,19
Příjmy nedaňové	5 464,00	6 011,00	6 489,40
Příjmy kapitálové	450,00	949,60	974,15
Přijaté transfery (dotace)	2 565,00	7 163,80	7 159,21
Příjmy celkem	51 550,00	60 870,40	63 766,95
Financování	-2 286,00	5 761,00	-2 306,83

Zdroj dat: [64]

Následující tabulky č. 11 a č. 12 uvádí přehled výdajů rozpočtu pro rok 2007 na oblast životního prostředí, jednak dle jejich výše v rámci jednotlivých paragrafů rozpočtové skladby a jednak v rámci jejich rozdělení na výdaje běžné a investiční.

Tabulka 11 - Rozpočet města Kunovice v roce 2007 - výdaje na financování ŽP

	Výdaje rozpočtu města Kunovice v tis. Kč	2007 rozpočet schválený	2007 rozpočet upravený	2007 rozpočet skutečnost
2310	Pitná voda	65,00	35,00	34,68
2321	Odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaaly	1 862,00	1 962,00	1 970,17
2329	Odvádění a čištění odpadních vod j.n.	0,00	0,00	0,00
A	Vodní hospodářství celkem	1 927,00	1 997,00	2 004,85
3721	Sběr a svoz nebezpečných odpadů	80,00	80,00	76,53
3722	Sběr a svoz komunálních odpadů	3 350,00	4 300,00	4 303,40
3723	Sběr a svoz ostatních odpadů	0,00	0,00	0,00
3724	Využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů	0,00	0,00	0,00
3725	Využívání a zneškodňování komunálních odpadů	200,00	200,00	196,58
3726	Využívání a zneškodňování ostatních odpadů	0,00	0,00	0,00
3727	Prevence vzniku odpadů	0,00	0,00	0,00
3729	Ostatní nakládání s odpady	0,00	0,00	0,00
B	Odpadové hospodářství celkem	3 630,00	4 580,00	4 576,51
3739	Ostatní ochrana půdy a spodní vody j.n.	145,00	145,00	145,00
3745	Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň	1 075,00	1 457,00	1 447,96
3749	Ostatní činnosti k ochraně přírody a krajiny j.n.	50,00	52,00	39,85
	Celkem (ř.A+B+3739+3745+3749)	6 827,00	8 231,00	8 214,17
	Výdaje rozpočtu celkem	49 264,00	66 631,40	56 482,31

Zdroj dat: [64]

Tabulka 12 - Kapitálové a běžné výdaje v oblasti ŽP města Kunovice v roce 2007

Výdaje rozpočtu města Kunovice v tis. Kč	2007 výdaje schválený rozpočet	2007 výdaje upravený rozpočet	2007 výdaje skutečnost
Vodní hospodářství - běžné výdaje	1 927,00	1 897,00	1 906,64
Vodní hospodářství - kapitálové výdaje	0,00	100,00	98,20
Vodní hospodářství celkem	1 927,00	1 997,00	2 004,84
Ochrana ŽP - běžné výdaje	4 900,00	6 234,00	6 209,32
Ochrana ŽP - kapitálové výdaje	0,00	0,00	0,00
Ochrana ŽP celkem	4 900,00	6 234,00	6 209,32

Zdroj dat: [64]

Jak je z tabulky č. 11 patrné, tvoří největší položku v oblasti financování životního prostředí v roce 2007 výdaje spojené s odpadovým hospodářstvím, které představují 8,1 % celkových výdajů roku 2007. Největší položkou v rámci výdajů spojených s odpadovým hospodářstvím představují výdaje zařazené pod paragraf 3722 – Sběr a svoz komunálních odpadů. Výdaje na vodní hospodářství představují 3,5 % a výdaje na ochranu ŽP cca 11 % výdajů rozpočtu města pro rok 2007. Souhrn sledovaných výdajů představuje v roce 2007 cca 14,5 % celkových výdajů města Kunovice v roce 2007.

V roce 2007 byly výdaje v oblasti životního prostředí ve městě Kunovice financovány z vlastních zdrojů města. Jednalo se převážně o výdaje na běžný provoz. Kapitálové výdaje města Kunovice v roce 2007 ve výši 100 tis. Kč byly využity na projektovou přípravu dostavby kanalizační sítě ve městě.

4.4 Financování environmentální politiky města Kunovice v roce 2008

V roce 2008 byl rozpočet sestaven jako přebytkový, přičemž přebytek ve výši 2.286 tis. Kč byl určen k financování, tj. úhradě splátky jistiny z úvěru z předchozích let na investiční akci „Kunovice – napojení kanalizační sítě na ČOV Uherské Hradiště“. Během roku 2008 došlo stejně jako v předchozích letech k řadě rozpočtových opatření, zejména k úpravě rozpočtu o přebytek z minulých let, o prostředky získané z dotací SR, ZK a města Uherské Hradiště a o další příjmy, přičemž došlo zapojením všech příjmů do výdajů města pro rok 2008. Přehled příjmů v roce 2008 uvádí tabulka č. 13. Do příjmů rozpočtu byly zahrnuty dotace v celkové výši 2.624 tis. Kč, přičemž největší dotace byla v roce 2008 ve výši 1.600 tis. Kč poskytnuta městem Uherské Hradiště na stavbu víceúčelového hřiště a zpevněné

plochy ul. Na Řádku. V roce 2008 nebyla poskytnuta městu Kunovice žádná dotace, prostřednictvím které by byl financován projekt v oblasti životního prostředí.

Tabulka 13 - Rozpočet města Kunovice v roce 2008 – příjmy

Příjmy rozpočtu města Kunovice v tis. Kč	2008 roz- počet schvá- lený	2008 rozpočet upravený	2008 rozpočet skutečnost
Příjmy daňové	49 615,00	50 389,00	51 563,58
Příjmy nedaňové	5 563,00	6 956,00	8 178,32
Příjmy kapitálové	520,00	620,00	186,36
Přijaté transfery (dotace)	2 414,00	5 038,00	5 750,37
Příjmy celkem	58 112,00	63 003,00	65 678,63
Financování	-2 286,00	10 739,00	-3 492,06

Zdroj dat: [65]

Výdaje v roce 2008 použité na financování problematiky životního prostředí jsou uvedeny v tab. č. 14 a 15. pak ukazuje výdaje sledované oblasti v rozčlenění na výdaje běžné a výdaje kapitálové.

Tabulka 14 – Rozpočet města Kunovice v roce 2008 - výdaje na financování ŽP

	Výdaje rozpočtu města Kunovice v tis. Kč	2008 roz- počet schvá- lený	2008 rozpočet upravený	2008 rozpočet skutečnost
2310	Pitná voda	65,00	37,00	30,88
2321	Odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly	2 081,00	3 049,00	2 691,95
2329	Odvádění a čištění odpadních vod j.n.	0,00	0,00	0,00
A	Vodní hospodářství celkem	2 146,00	3 086,00	2 722,83
3721	Sběr a svoz nebezpečných odpadů	70,00	58,00	54,68
3722	Sběr a svoz komunálních odpadů	3 219,00	4 059,00	4 005,35
3723	Sběr a svoz ostatních odpadů	420,00	498,00	494,06
3724	Využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů	10,00	0,00	0,00
3725	Využívání a zneškodňování komunálních odpadů	0,00	0,00	0,00
3726	Využívání a zneškodňování ostatních odpadů	0,00	0,00	0,00
3727	Prevence vzniku odpadů	160,00	74,00	73,44
3729	Ostatní nakládání s odpady	0,00	150,00	76,11
B	Odpadové hospodářství celkem	3 879,00	4 839,00	4 703,64
3739	Ostatní ochrana půdy a spodní vody j.n.	130,00	130,00	130,90
3745	Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň	1 210,00	1 630,00	1 627,04
3749	Ostatní činnosti k ochraně přírody a krajiny j.n.	50,00	52,00	51,32
	Celkem (ř.A+B+3739+3745+3749)	7 415,00	9 737,00	9 235,73

Výdaje rozpočtu celkem	55 826,00	73 742,00	65 648,25
------------------------	-----------	-----------	-----------

Zdroj dat: [65]

Tabulka 15 – Kapitálové a běžné výdaje v oblasti ŽP města Kunovice v roce 2008

Výdaje rozpočtu města Kunovice v tis. Kč	2008 výdaje schválený rozpočet	2008 výdaje upravený rozpočet	2008 výdaje skutečnost
Vodní hospodářství - běžné výdaje	1 796,00	1 876,00	1 723,61
Vodní hospodářství - kapitálové výdaje	350,00	1 210,00	999,22
Vodní hospodářství celkem	2 146,00	3 086,00	2 722,83
Ochrana ŽP - běžné výdaje	5 269,00	6 571,00	6 472,63
Ochrana ŽP - kapitálové výdaje	0,00	80,00	40,26
Ochrana ŽP celkem	5 269,00	6 651,00	6 512,89

Zdroj dat: [65]

Z tab. č. 14 je patrné, že největší položku rozpočtu ze sledovaných skupin výdajů tvoří výdaje na odpadové hospodářství, které v roce 2008 představují cca 7,2 % všech výdajů rozpočtu města, přičemž největší část výdajů v oblasti odpadového hospodářství je určena ke krytí výdajů spojených se sběrem a svozem komunálních odpadů. Výdaje v oblasti vodního hospodářství představují v roce 2008 cca 4,2 % celkových výdajů rozpočtu a výdaje spojené s péčí o veřejnou zeleň představují 2,5 % celkových výdajů. Celkové výdaje sledované oblasti životního prostředí tvoří v roce 2008 cca 14,1 % všech výdajů rozpočtu města.

V roce 2008 byly všechny výdaje města v oblasti životního prostředí financovány z vlastních finančních zdrojů města. Kapitálové výdaje v oblasti vodního hospodářství tvořily výdaje spojené se stavbou – rekonstrukcí kanalizace ve městě, včetně majetkoprávního vypořádání stavby kanalizace. Kapitálové výdaje v oblasti ochrany životního prostředí byly vynaloženy na projektovou přípravu vybudování sběrného dvora odpadů ve městě.

4.5 Financování environmentální politiky města Kunovice v roce 2009

Pro rok 2009 byl schválen schodkový rozpočet s příjmy ve výši 65.939 tis. Kč a výdaji ve výši 173.653 tis. Kč. Schodek ve výši 107.714 tis. Kč je v rozpočtu kryt financováním, přičemž zápornou položku ve financování ve výši 2.286 tis. Kč tvoří úhrada splátky jistiny z úvěru z předchozích let na investiční akci „Kunovice – napojení kanalizační sítě na ČOV Uherské Hradiště“. Kladnou položkou financování ve výši 110 mil. Kč představuje úvěr, a to konkrétně 40 mil. Kč dlouhodobý úvěr na spolufinancování investiční akce „Podnikatelský inkubátor Kunovice“ a překlenovací úvěr ve výši 70 mil. Kč, který bude čerpán měs-

tem na dočasnou dobu, konkrétně do doby poskytnutí dotací z EU. V průběhu roku 2009 bude rozpočet upravován dle potřeby, přičemž první změnou bude po schválení závěrečného účtu města Kunovice za rok 2008 v dubnu 2009 zejména úprava rozpočtu o přebytek hospodaření roku 2008, příp. o další položky dle aktuální finanční situace města. Plánované příjmy města uvádí tab. č. 16.

Tabulka 16 – Rozpočet města Kunovice v roce 2009 - příjmy

Příjmy rozpočtu města Kunovice v tis. Kč	2009 rozpočet schválený
Příjmy daňové	53 564,00
Příjmy nedaňové	6 609,00
Příjmy kapitálové	3 250,00
Přijaté transfery (dotace)	2 516,00
Příjmy celkem	65 939,00
Financování	107 714,00

Zdroj dat: [66]

Výdaje rozpočtu ve sledované oblasti pro rok 2009 v členění dle jednotlivých tříd rozpočtové skladby uvádí následující tabulka.

Tabulka 17 - Rozpočet města Kunovice v roce 2009 - výdaje na financování ŽP

	Výdaje rozpočtu města Kunovice v tis. Kč	2009 rozpočet schválený
2310	Pitná voda	65,00
2321	Odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly	2 672,00
2329	Odvádění a čištění odpadních vod j.n.	0,00
A	Vodní hospodářství celkem	2 737,00
3721	Sběr a svoz nebezpečných odpadů	80,00
3722	Sběr a svoz komunálních odpadů	3 700,00
3723	Sběr a svoz ostatních odpadů	700,00
3724	Využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů	5,00
3725	Využívání a zneškodňování komunálních odpadů	0,00
3726	Využívání a zneškodňování ostatních odpadů	600,00
3727	Prevence vzniku odpadů	160,00
3729	Ostatní nakládání s odpady	320,00
B	Odpadové hospodářství celkem	5 565,00
3739	Ostatní ochrana půdy a spodní vody j.n.	100,00
3745	Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň	1 700,00

3749	Ostatní činnosti k ochraně přírody a krajiny j.n.	30,00
	Celkem (ř.A+B+3739+3745+3749)	10 132,00
	Výdaje rozpočtu celkem	173 653,00

Zdroj dat: [66]

Tabulka 18 - Kapitálové a běžné výdaje v oblasti ŽP města Kunovice v roce 2009

Výdaje rozpočtu města Kunovice v tis. Kč	2009 výdaje schválený rozpočet
Vodní hospodářství - běžné výdaje	1 796,00
Vodní hospodářství - kapitálové výdaje	350,00
Vodní hospodářství celkem	2 146,00
Ochrana ŽP - běžné výdaje	5 269,00
Ochrana ŽP - kapitálové výdaje	0,00
Ochrana ŽP celkem	5 269,00

Zdroj dat: [66]

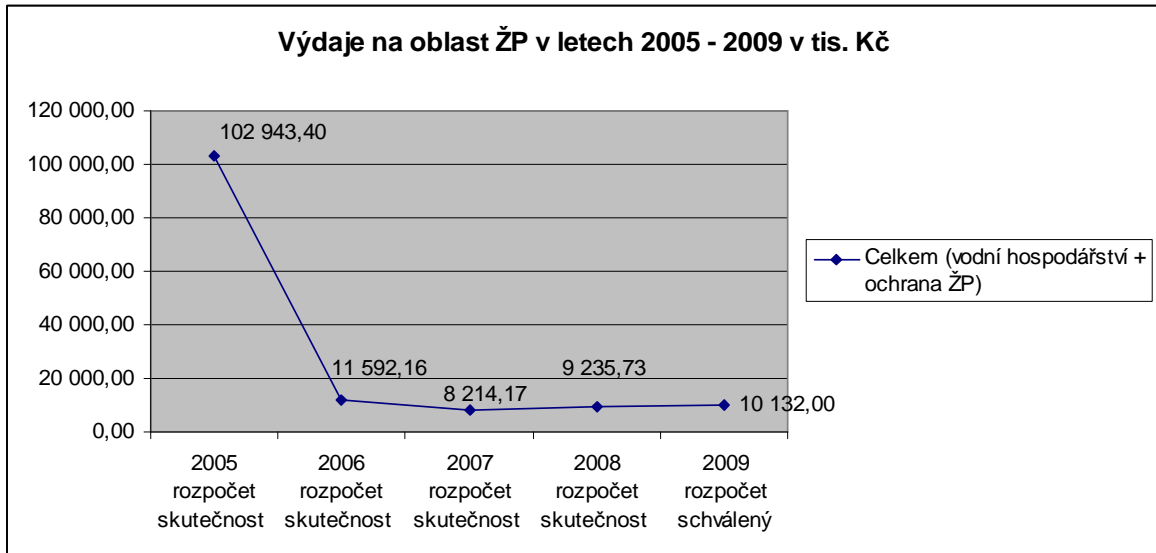
Pokud bychom chtěli stejně jako v předchozích případech vyjádřit poměrné zastoupení jednotlivých položek sledované oblasti na celkových výdajích, dostali bychom poněkud zkreslené výsledky, a to zejména z důvodu navýšení celkových výdajů rozpočtu o přijaté úvěry ve výši 110 mil. Kč. Jedná se jednak o dlouhodobý úvěr na financování investiční akce „Podnikatelský inkubátor Kunovice – Panský dvůr“ ve výši 40 mil. Kč a jednak o překlenovací úvěr, z něhož budou financovány investiční akce, na které město získalo dotace, a to: Komunitní centrum Kunovice – Panský dvůr, Revitalizace veřejného prostranství - Panský dvůr Kunovice, Kopmplexní regenerace hracích ploch ve školních areálech města Kunovice, Dostavba kanalizační sítě, REKO budovy Slovácké budy a vinného sklepa u Panského dvora a další. Úvěr slouží pouze ke krytí financování po dobu než bude městu vyplacena dotace, po obdržení dotace město úvěr uhradí. Dle schváleného rozpočtu pro rok 2009 činí největší položku v oblasti životního prostředí opět odpadové hospodářství, dalšími významnými položkami jsou pak oblast vodního hospodářství a oblast péče o veřejnou zeleň. V uvedených výdajích jsou vedle běžných výdajů zahrnuty také výdaje kapitálové. V oblasti vodního hospodářství jsou schváleny investiční výdaje ve výši 1.100 tis. Kč na dostavbu kanalizace DÚR Bělínka. Na tento projekt žádalo město Kunovice dotaci z evropských zdrojů, konkrétně z fondu soudržnosti prostřednictvím operačního programu životní prostředí v rámci prioritní osy 1 – Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní. Jedná se o projekt, jehož celkové způsobilé výdaje tvoří částku

21.778.271 Kč. 85% výdajů bude financováno z dotací EU (Fondu soudržnosti), 5% bude spolufinancováno ze Státního fondu životního prostředí a zbylých 10 %, tj. 2.178 tis. Kč bude financováno z vlastních prostředků města. Vzhledem k této skutečnosti bude nutno provést při změně rozpočtu také úpravu v položce, týkající se vodního hospodářství, konkrétně v navýšení investičních výdajů na dostavbu kanalizace z původních 1.100 tis. na částku 2.178 tis. Kč, aby byla splněna podmínka vlastních zdrojů při spolufinancování projektu z fondů EU. Dalšími kapitálovými výdaji plánovanými pro rok 2009 ve sledované oblasti jsou výdaje ve výši 250 tis. Kč, určené na financování stavby Sběrný dvůr Kunovice. Finanční prostředky na realizaci tohoto projektu se město Kunovice pokusilo získat z fondů EU, a to prostřednictvím Operačního programu Životní prostředí. Město podalo žádost v rámci 5. výzvy OPŽP v rámci prioritní osy 4. a primární oblasti podpory 4.1 – Zkvalitnění nakládání s odpady. Celkové náklady na projekt byly vyčísleny na částku 3.905 tis. Kč. Dotace ve výši 3.505 tis. Kč byla městu schválena, město musí však zajistit spolufinancování z vlastních zdrojů ve výši 400 tis. Kč. Proto bude nutné zapracovat do rozpočtu 2009 další změnu, konkrétně navýšení položky kapitálových výdajů z původně schválených 250 tis. na částku 400 tis. Kč.

4.6 Vývoj výdajů na životní prostředí v městě Kunovice v letech 2005 - 2009

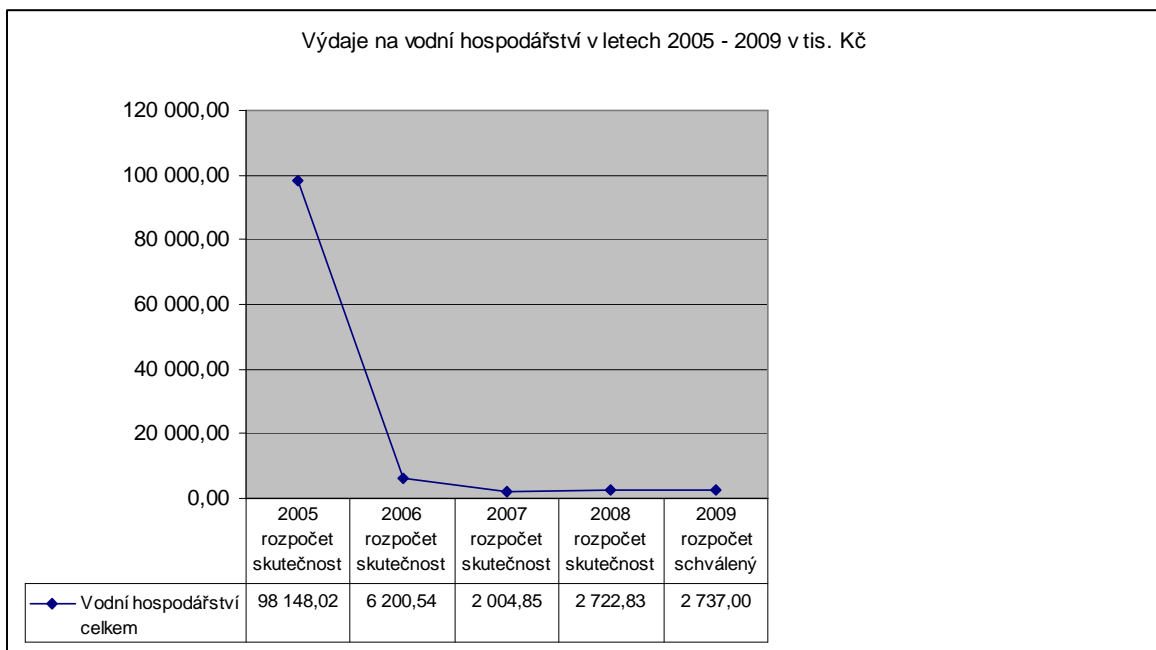
Výdaje na oblast životního prostředí vynakládané městem Kunovice se v závislosti na čase samozřejmě mění, a to nejen vlivem rostoucích cen všech vstupů. Srovnáme-li celkové výdaje na oblast životního prostředí a získané hodnoty přeneseme na časovou osu dostaneme graf č. 2. Z grafu je patrné, že celkové výdaje vynaložené na financování oblasti životního prostředí se od roku 2006 pohybují v rozmezí od 8,2 mil. Kč do 11,6 mil. Kč. Výrazně vyšší byly celkové výdaje ve sledované oblasti v roce 2005, což je ovlivněno finančně náročnou investiční akcí v oblasti vodního hospodářství („Kunovice – napojení kanalizační sítě na ČOV Uherské Hradiště“), která významně ovlivnila výdajovou stránku rozpočtu.

Graf 2 – Vývoj výdajů na oblast životního prostředí v letech 2005 – 2009 (v tis. Kč)

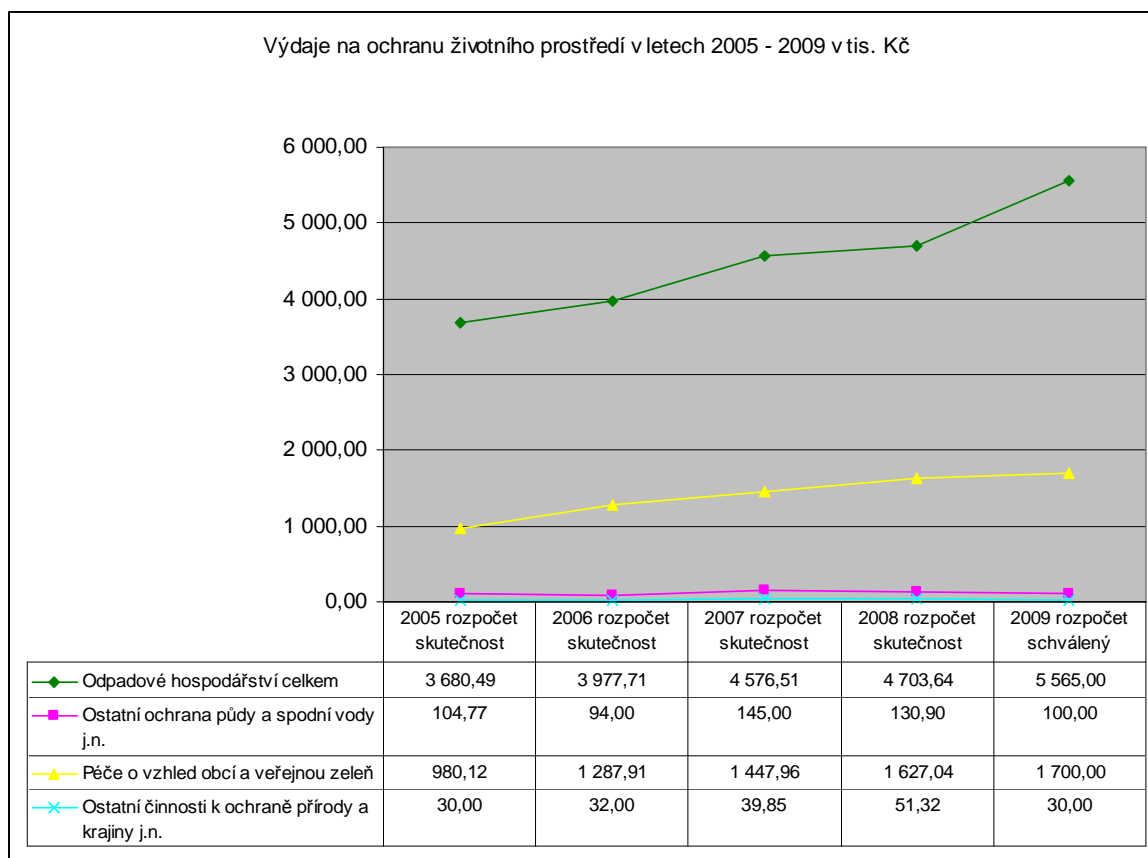

Pokud bychom chtěli porovnat jednotlivé složky výdajů na životní prostředí, můžeme zase jejich vývoj zobrazit graficky takto:

Graf 3 – Vývoj výdajů na vodní hospodářství v letech 2005 – 2009 (v tis. Kč)

Graf 4 - Vývoj výdajů na ochranu životního prostředí v letech 2005 – 2009 (v tis. Kč)

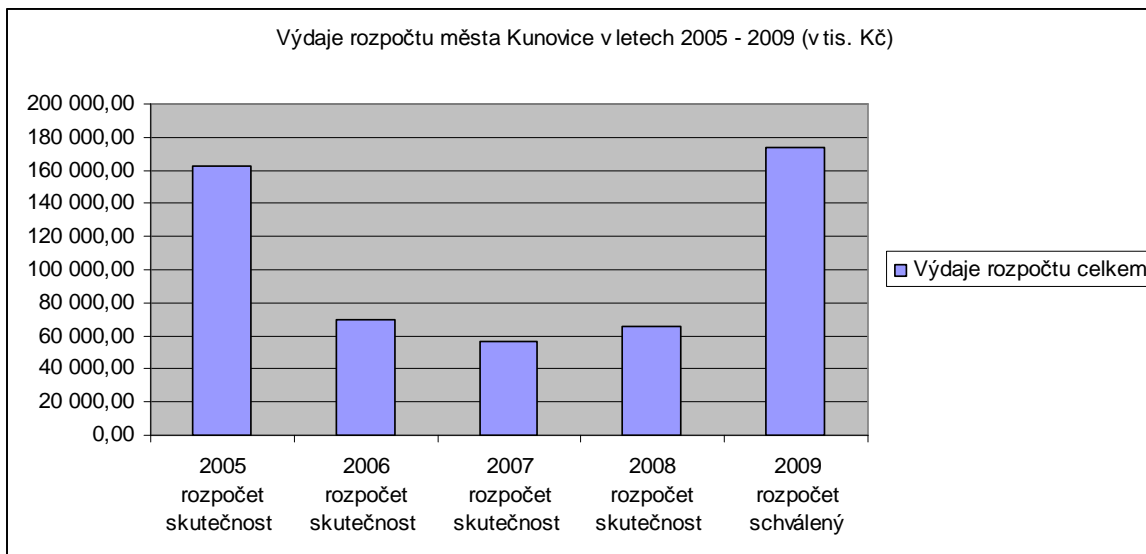
Z grafu č. 3 je zřejmý značný nárůst výdajů v oblasti vodního hospodářství v souvislosti s realizovanou investiční akcí „Kunovice – napojení kanalizační sítě na ČOV Uherské Hradiště“, popsanou výše. Graf č.4. ukazuje trend vývoje ostatních typů výdajů na životní prostředí, zahrnutých ve výdajové stránce rozpočtu města Kunovice v letech 2005 – 2009. Z grafu č. 4 je patrné, že výdaje spojené s ostatní ochranou půdy a spodní vody a s ostatními činnostmi k ochraně přírody a krajiny jsou vzhledem k objemu celkových výdajů nepodstatné. Podstatnou položku však v oblasti výdajů na životní prostředí tvoří výdaje na odpadové hospodářství. Od roku 2005 se výdaje v této oblasti neustále zvyšují, což je dle mého názoru dáno jednak zvyšujícími se cenami za svoz a likvidaci odpadu a jednak také zvýšením produkovaného množství odpadu. Ke krytí této výdajové položky rozpočtu má město k dispozici jednak příjmy od obyvatelstva za likvidaci komunálního odpadu a jednak také platby od společnosti EKO-KOM, které město dostává jako kompenzaci v závislosti na množství odpadu, který obyvatelé města vytrídí a který jako separovaný odpad nekončí na skládce. Abychom mohli odvodit, jakou poměrnou část výdajů v oblasti odpadového hospodářství město hradí z prostředků získaných od obyvatel a od společnosti EKO-KOM

můžeme použít např. data roku 2008. V roce 2008 tvořily celkové výdaje na odpadové hospodářství 4.703,64 tis. Kč. Příjmy v této oblasti činily 2.116 tis. Kč jako poplatek za likvidaci odpadu od občanů, od společnosti EKO-KOM město inkasovalo částku 647,3 tis. Kč. Tyto dvě platby pokryjí 58,7 % výdajů v oblasti odpadového hospodářství. Zbytek nákladů musí město financovat z dalších zdrojů. Částka, kterou město obdrží od společnosti je ve městě Kunovice poměrně vysoká, vzhledem k tomu, že město má propracovaný systém nakládání s odpady (včetně pytlového sběru plastů, příp. plošného sběru bioodpadu).

Další významnou položku v oblasti výdajů na životní prostředí tvoří výdaje na péči o vzhled obce a veřejnou zeleň. Do této oblasti patří zejména údržba travních ploch (tato představuje necelých 60% výdajů uvedených v položce 3745 rozpočtu), údržba střední a vysoké zeleně, výsadba zeleně a ostatní údržbové práce. Také náklady v této oblasti se rok od roku zvyšují, což je opět způsobeno jednak rostoucími cenami, ale také tím, že v průběhu let dochází k rozšíření veřejné zeleně ve městě, což s sebou kromě zlepšení životního prostředí pro život obyvatel města přináší na druhé straně také zvýšené náklady na údržbu těchto prostor.

Ve výše uvedeném textu jsem porovnávala vývoj výdajů v reálných číslech. Porovnávat poměrové zastoupení výdajů na životní prostředí k celkovým výdajům by mělo zkreslenou vypovídací hodnotu, a to zejména vzhledem k tomu, že celková výše výdajů není stabilní a v rozpočtech jednotlivých let se pohybují i výrazné rozdíly mezi celkovými výdaji, a to zejména vlivem financování rozsáhlejších investičních akcí, financovaných nejen z vlastních zdrojů města ale také prostřednictvím přijatých transferových plateb. Vývoj celkových výdajů města Kunovice v letech 2005 – 2009 znázorňuje graf č. 5, z něhož je patrný velký nárůst výdajů v roce 2005 a v roce 2009. V roce 2005 byl tento nárůst způsoben výdaji na realizaci investiční akce „Kunovice – napojení kanalizační sítě na ČOV Uherské Hradiště“, tedy výdaji na oblast životního prostředí. V roce 2009 vykazují rozpočtované výdaje také výrazný nárůst, které jsou způsobeny realizací plánovaných investičních akcí, např. Komunitní centrum Kunovice, Realizace veřejného prostranství Panský dvůr Kunovice, Komplexní regenerace hracích ploch ve školských areálech města a dalších. Financování těchto projektů je v rozpočtu města kryto částečně vlastními zdroji a ve velké prostřednictvím přijatých dotačních plateb.

Graf 5 – Výdaje rozpočtu města Kunovice v letech 2005 – 2009

V celé této části práce jsem se zabývala výdaji na financování oblasti životního prostředí. Ze získaných a analyzovaných dat vyplývá, že město Kunovice financuje běžné výdaje a v omezeném rozsahu také kapitálové výdaje prostřednictvím vlastních finančních zdrojů popř. získáním finančních prostředků prostřednictvím úvěru. Jedná-li se o investiční akce většího rozsahu, využívá město možnosti jednak národních zdrojů, tedy částečné financování projektu z prostředků státního rozpočtu (např. stavba kanalizace), popř. se snaží získat finanční prostředky také ze zdrojů Evropské unie. I v tomto ohledu bylo město Kunovice úspěšné a získalo finanční prostředky pro oblast životního prostředí prostřednictvím dotace z operačního programu životní prostředí na financování stavby „Sběrný dvůr Kunovice“.

5 STRATEGIE ČERPÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ NA ENVIRONMENTÁLNÍ POLITIKU SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

Výchozí situace

Problematika péče o životní prostředí je v posledních letech stále více diskutována, a to jednak v přístupu k dané problematice a jednak z hlediska financování možných aktivit v této oblasti. Pro samosprávné celky – obce, představuje péče o životní prostředí poměrně vysoké finanční prostředky, které je nutno každoročně vyčlenit v rozpočtu obce na běžné výdaje v oblasti ochrany životního prostředí. Vedle těchto běžných výdajů musí obce velmi často přistoupit k investiční akci v oblasti životního prostředí (včetně oblasti vodohospodářské infrastruktury, která s problematikou ochrany ŽP velmi úzce souvisí), proto musí obec hledat a zajistit financování daného projektu také z jiných zdrojů. Finanční prostředky na realizaci projektu v oblasti ochrany ŽP jsou totiž obvykle podstatně vyšší než zdroje, které může obec na tuto investiční akci vyčlenit z vlastních prostředků rozpočtu. Vedle nedostatku finančních zdrojů mnohdy samosprávné celky nedisponují dostatečnou kapacitou lidských zdrojů, potřebných k administraci financování z cizích zdrojů od samého počátku, tedy od analýzy možných zdrojů financování projektu, přes podání žádosti o dotaci až po sledování čerpání a následné závěrečné vyhodnocení dotace

Globální cíl: zvýšit podíl projektů v oblasti životního prostředí financovaných z cizích zdrojů financování a administrovaných zaměstnanci samosprávných celků

Strategické cíle:

1. Maximální využívání všech dostupných možných cizích zdrojů k financování projektů v oblasti životního prostředí
2. Zvyšování kvalifikace pracovníků samosprávných celků z hlediska jejich odborných znalostí environmentální politiky a možností využívání evropských, národních a dalších zdrojů k financování oblasti životního prostředí

1. Maximální využívání všech dostupných možných cizích zdrojů k financování projektů v oblasti životního prostředí

Stanovení prioritních oblastí podpory

Z hlediska optimalizace struktury výdajů rozpočtu samosprávného celku je třeba pečlivě zvážit všechny priority, které chce samosprávný celek v horizontu cca 3-5 let na území samosprávného celku realizovat. Následně je nutno stanovit prioritní projekty, které budou nejdůležitější z hlediska zajištění vhodného financování a následně stanovit pořadí dalších projektů, jejichž realizace bude v budoucnu nutná a které budou realizovány, pokud bude samosprávný celek disponovat dostatečnými finančními zdroji.

Definice projektů, které chce samosprávný celek realizovat, a pro které je nutno hledat vhodné finanční zdroje

Obce nejčastěji potřebují řešit v oblasti ŽP financování u následujících typů projektů:

- Projekty snižování energetické náročnosti budov v majetku obce
- Projekty využívání obnovitelných zdrojů energie
- Projekty výstavby a rekonstrukce kanalizací a ČOV
- Projekty zlepšení zásobování pitnou vodou, výstavba vodovodů
- Projekty v oblasti odpadového hospodářství – zkvalitnění nakládání s odpady
- Projekty sanace starých skládek a odstraňování ekologických zátěží
- Projekty úprav a budování veřejných prostranství, výsadba a péče o veřejnou zeleně
- Projekty na protipovodňovou ochranu obcí
- Projekty zlepšování kvality ovzduší

Analýza vhodných dotačních titulů, z nichž je možné, za splnění podmínek daných konkrétním programem nebo výzvou, financovat projekty v oblasti ŽP

K financování projektů v oblasti ŽP je možné využít celou řadu evropských, národních i regionálních zdrojů, přičemž je však třeba splnit podmínky dané konkrétní výzvou příslušného dotačního titulu, a to zejména z hlediska oprávněnosti žadatele o dotaci ve vztahu k počtu obyvatel, k územní působnosti apod. Následující část práce je zaměřena na defino-

vání možných zdrojů financování jednotlivých typů projektů, přičemž zde nejsou uvedeny možnosti využití regionálních operačních programů. Hlavním důvodem, pro nezařazení těchto typů dotačních titulů je skutečnost, že dle mého názoru je využití pro financování individuálních projektů v oblasti ŽP téměř nemožné, i když všechny regionální programy oblast ochrany ŽP průřezově obsahují. Ve většině případů se nejedná o přímou podporu projektů v oblasti ŽP, ale jde o podporu projektu rozvoje města, popř. obce (který v sobě příslušnou oblast ochrany ŽP ve většině případů zahrnuje).

Projekty snižování energetické náročnosti budov v majetku obce

Projekty v této oblasti je možno financovat:

- prostřednictvím OP Životní prostředí v rámci oblasti podpory 3.2, případně je možno je spolufinancovat prostřednictvím SFŽP.

Z hlediska krajských dotačních titulů není tento typ projektů podporován v žádném z krajů na území ČR.¹

Projekty využívání obnovitelných zdrojů energie

Projekty v této oblasti je možno financovat:

- prostřednictvím OP Životní prostředí v rámci oblasti podpory 3.1, případně je možno je spolufinancovat prostřednictvím SFŽP.

Z hlediska krajských dotačních titulů mohou podporu využít pouze obce Královéhradeckého kraje.

Projekty výstavby a rekonstrukce kanalizací a ČOV

Projekty v této oblasti je možno financovat:

- prostřednictvím OP Životní prostředí v rámci oblasti podpory 1.1, případně je možno je spolufinancovat prostřednictvím SFŽP
- z prostředků Programu rozvoje venkova v rámci oblasti podpory III.2.1.1

¹ Do analýzy byly zapojeny všechny kraje, vyjma Prahy

- z národních zdrojů prostřednictvím programů MZe – program 129 180, podprogram 129 183
- z krajských dotačních titulů, které mají vypsaný všechny kraje (jednotlivé krajské dotační programy se liší zejména ve vymezení okruhu obcí, které mohou o podporu požádat. O podporu mohou žádat obce spadající pod daný kraj, obecně lze říci, že podpora je směřována na podporu malých obcí. Pro možnost srovnání jsou data uvedena příloze PI.
- programy přeshraniční spolupráce je možno využít v případě, že by se jednalo o společný projekt příhraničních obcí v oblasti čištění OV.

Projekty zlepšení zásobování pitnou vodou, výstavba vodovodů

Projekty v této oblasti je možno financovat:

- prostřednictvím OP Životní prostředí v rámci oblasti podpory 1.2, případně je možno je spolufinancovat prostřednictvím SFŽP
- z prostředků Programu rozvoje venkova v rámci oblasti podpory III.2.1.1
- z národních zdrojů prostřednictvím programů MZe – program 129 180, podprogram 129 182
- z krajských dotačních titulů, které mají vypsaný všechny kraje (jednotlivé krajské dotační programy se liší zejména ve vymezení okruhu obcí, které mohou o podporu požádat. O podporu mohou žádat obce spadající pod daný kraj, obecně lze říci, že podpora je směřována na podporu malých obcí. Pro možnost srovnání jsou data uvedena příloze PI.
- programy přeshraniční spolupráce je možno využít v případě, že by se jednalo o společný projekt příhraničních obcí v oblasti zásobování pitnou vodou.

Projekty v oblasti odpadového hospodářství – zkvalitnění nakládání s odpady

Projekty v této oblasti je možno financovat:

- prostřednictvím OP Životní prostředí v rámci oblasti podpory 4.1, případně je možno je spolufinancovat prostřednictvím SFŽP
- z krajských dotačních titulů Královéhradeckého kraje, Jihomoravského kraje, Plzeňského kraje, Libereckého kraje, Kraje Vysočina a Středočeského kraje.

- programy přeshraniční spolupráce je možno využít v případě, že by se jednalo o společný projekt příhraničních obcí v oblasti nakládání s odpady.

Projekty sanace starých skládek a odstraňování ekologických zátěží

Projekty v této oblasti je možno financovat:

- prostřednictvím OP Životní prostředí v rámci oblasti podpory 4.2, případně je možno je spolufinancovat prostřednictvím SFŽP
- z krajských dotačních titulů Plzeňského a Středočeského.
- programy přeshraniční spolupráce je možno využít v případě programu přeshraniční spolupráce ČR – Svobodný stát Bavorsko (opět za splnění podmínky realizace na společném území)

Projekty úprav a budování veřejných prostranství, výsadba a péče o veřejnou zeleň

Projekty v této oblasti je možno financovat:

- prostřednictvím OP Životní prostředí v rámci oblasti podpory 6.3 a 6.5, případně je možno je spolufinancovat prostřednictvím SFŽP
- z krajských dotačních titulů Královéhradeckého kraje, Zlínského kraje, Jihomoravského kraje, Plzeňského kraje, Libereckého kraje, Karlovarského kraje, Kraje Vysočina a Středočeského kraje. Obecně lze říci, že podpora v rámci těchto opatření je směřována v převážné většině krajů na podporu projektů obcí do 2000 obyvatel.

Projekty na protipovodňovou ochranu obcí

Projekty v této oblasti je možno financovat:

- prostřednictvím OP Životní prostředí v rámci oblasti podpory 1.3 a 6.4, případně je možno je spolufinancovat prostřednictvím SFŽP
- z národních zdrojů prostřednictvím programů MZe – program 129 120, podprogram 129 122, 129 123, 129 124
- z krajských dotačních titulů kraje Královéhradeckého, Olomouckého, Jihomoravského, Plzeňského, Ústeckého a Jihočeského.
- programy přeshraniční spolupráce je možno využít v případě, že se jedná o společný projekt příhraničních obcí v oblasti protipovodňové ochrany.

Projekty zlepšování kvality ovzduší

Projekty v této oblasti je možno financovat:

- prostřednictvím OP Životní prostředí v rámci oblasti podpory 2.1 a 2.2, případně je možno je spolufinancovat prostřednictvím SFŽP

Zajištění vlastních finančních zdrojů nutných pro spolufinancování projektů

Pro realizaci projektů a jejich financování v rámci evropských a dalších zdrojů je nutné zajistit si dostatečné finanční prostředky na spolufinancování dané investiční akce. Výše prostředků, kterými musí obec disponovat určuje většinou v procentuálním vyjádření konkrétní dotační program. Pokud vlastní prostředky obce nestačí na pokrytí tohoto vlastního podílu pro financování, musí si samosprávný celek zajistit prostředky jinou cestou, např. sjednáním úvěru na danou investiční akci, jehož splátky budou zařazeny do výdajů rozpočtu města následujících let (v položce financování). Vedle těchto výdajů, je třeba, aby samosprávný celek zajistit také financování nákladů, které vzniknou v souvislosti s vlastní realizací projektu, resp. s jeho následným udržováním (např. náklady na lidské zdroje, v případě nově vytvořených pracovních míst, náklady na údržbu veřejných prostor a zeleně v případě revitalizace území apod.). Tyto „následné“ náklady se pak stávají součástí výdajové stránky rozpočtu samosprávného celku.

2. Zvyšování kvalifikace pracovníků samosprávných celků z hlediska jejich odborných znalostí environmentální politiky a možností využívání evropských, národních a dalších zdrojů k financování oblasti životního prostředí

Problematika financování projektů z evropských a dalších cizích zdrojů je problematika administrativně a časově velmi náročná. Samosprávné celky, zejména ty s počtem obyvatel do 10000 zpravidla mají oproti větším městům nevýhodu ve formě nedostatečných kapacit kvalifikovaných lidských zdrojů, které by se mohly intenzivně věnovat problematice čerpání dotačních titulů, včetně zpracování projektu, podání žádosti o dotaci, přes sledování průběhu čerpání finančních zdrojů až po závěrečné zhodnocení dotace. Proto obce mnohdy volí variantu dodavatele zpracování projektu, žádosti o dotaci a administrace dotace, kdy na základě výběrového řízení je vybrán partner, který obvykle na základě mandátní smlouvy, popř. smlouvy o dílo zpracuje žádost o získání dotace a zprostředkovává také za daný samosprávný celek také veškerou agendu spojenou s čerpáním dotace. Doda-

vatelský způsob je však dle mého názoru podstatně finančně náročnější, než kdyby danou žádost o dotaci zpracovával zaměstnanec samosprávného celku v rámci své pracovní náplně. Z tohoto důvodu se domnívám, že pro zvýšení podílu přípravy projektu vlastními zaměstnanci SC, včetně zajištění financování vlastními zaměstnanci, je důležité systematicky zaměstnance samosprávných celků, kteří se dané problematice v náplni své práce věnují, vzdělávat.

V současné době existuje celá řada evropských a dalších zdrojů, prostřednictvím kterých lze financovat oblast environmentálního vzdělávání, popř. všeobecně vzdělávání jako prostředku zvyšování konkurenceschopnosti. Jedná se zejména o prioritní osu 7 OPŽP, OP Vzdělání pro konkurenceschopnost, OP Lidské zdroje a zaměstnanost a další. Nicméně ani jeden z těchto zdrojů není možno využít pro projekt vzdělávání zaměstnanců samosprávných celků, kde žadatelem o dotaci by byl SC. Východiskem z této situace by byl projekt vzdělávání zaměstnanců místních samospráv, jehož žadatelem by byla některá akreditovaná vzdělávací instituce. Takový typ projektu by bylo možno financovat z evropských zdrojů prostřednictvím OP Lidské zdroje a zaměstnanost v rámci prioritní osy 4a a 4b.

Další variantou, kterou mohou samosprávné celky individuálně využít pro zvýšení kvalifikace pracovníků SC v rámci čerpání finančních prostředků v rámci OPŽP jsou vzdělávací kurzy OPŽP. Jeden z cyklů v rámci tohoto vzdělávání proběhl na jaře 2009, další plánuje ministerstvo na podzim roku 2009. Jedná se o akreditované vzdělávání s cílem seznámit zájemce, především z řad zpracovatelů projektů jednak s OPŽP a také se všemi činnostmi, souvisejícími s čerpáním dotačních prostředků v oblasti životního prostředí.

Dotačních titulů určených k financování zvyšování kvalifikace SC není mnoho. Nicméně se domnívám, že proškolením svých zaměstnanců v oblasti zpracování projektů v oblasti ŽP a možností jejich financování město jednak ušetří nemalé finanční prostředky vynakládané externím subjektům za tuto práci a jednak získá pracovníky, připravené podílet se intenzivně na dalších rozvojových aktivitách samosprávného celku.

6 PROJEKT MOŽNOSTI ČERPÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ NA PROJEKT V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ PRO MĚSTO KUNOVICE

Název projektu: Regenerace a rozvoj veřejných funkcí areálu „U koupaliště“

Tento integrovaný projekt je rozdělen na řadu dílčích projektů, řešících např. oblast veřejné zeleně, dopravní a technickou infrastrukturu, vytvoření zázemí pro rekreační volnočasové aktivity a další. Jedním z dílčích projektů je projekt v oblasti životního prostředí, a to:

Dílčí projekt: Ozelenění území a napojení území na systém ekologické stability

Charakteristika projektu: Na území města Kunovice se nachází starý areál koupaliště, ležící v sousedství levého břehu řeky Olšavy, v zemědělsky intenzivně využívané krajině. Pro zajištění komplexních funkcí obdobného zařízení, odpovídající současným standardům, je třeba vybudovat areál s větším množstvím veřejné zeleně a tento výsadbou vhodné zeleně (např. alej) propojit s mokřadem „Na Zelničkách“.

Oblast: volnočasové aktivity obyvatel, životní prostředí

Termín realizace:

Příprava projektové dokumentace a podkladů pro vydání územního rozhodnutí: 2010-2011

Zpracování žádosti a následné získání dotace: 2011 – 2012

Vlastní realizace projektu: 2012 – 2013

Vypracování závěrečné zprávy, uvedení stavby do provozu, zúčtování dotace: 2013

Záměr: zlepšení využití území z hlediska volnočasových aktivit obyvatel a návštěvníků města v přírodním prostředí

Lokalizace: území města Kunovice (Kraj: Zlínský, Region soudržnosti: Střední Morava)

Garant: Město Kunovice

Partneři: Organizace působící v regionu, zabývající se ochranou ŽP, spolupracující subjekty (konzultanti, dodavatelé PD, projektanti, Odbor životního prostředí Krajského úřadu

Způsob financování: Rozpočet města, OP Životní prostředí, SFŽP

Náklady: celkem: 1.840.000,- Kč

Zpracování a příprava PD: 200.000,- Kč

Nově zakládaná zeleň: 1.200.000,- Kč

Regenerace stávající zeleně: 260.000,- Kč

Naučná stezka: 180.000,- Kč

Finanční rámec:

Rozpočet města (10%): 184.000,- Kč

Dotace EU (85%): 1.564.000,- Kč

Dotace ze SFŽP (5%): 92.000,- Kč

Cílové skupiny: široká veřejnost města, návštěvníci města, obyvatelé okolních obcí, základní a mateřské školy, podnikatelské subjekty

Přínos: Cílem tohoto projektu je zlepšení ekologické stability území, zlepšení životního prostředí ve městě, rozšíření možností volnočasového využití obyvatel a návštěvníků města v přírodním prostředí, zvýšení atraktivity území pro rozvoj souvisejících podnikatelských aktivit, zejména v návaznosti na cestovní ruch.

Možnosti financování projektu:

- vlastní zdroje: částku 184.000,- Kč, která je nutná na spolufinancování projektu z vlastních zdrojů vyčlení město z vlastních zdrojů rozpočtu.
- cizí zdroje:

Výše uvedený projekt je možno financovat prostřednictvím dotace z OP Životní prostředí. V rámci prioritní osy 6, oblasti podpory 6.3 – Obnova krajinných struktur je možné financovat projekty, zaměřené na podporu ekologické stability krajiny vytvářením a obnovou krajinných prvků, budováním prvků územní ekologické stability apod. Projekt „Ozelenění území a napojení území na systém ekologické stability“ svým obsahem koresponduje se specifickými cíli oblasti podpory 6.3 a proto se jako nejvhodnější zdroj financování tohoto projektu jeví právě dotace z OPŽP. Žadatelem o dotaci je územněsprávní celek – obec, je

tedy možno žádat o dotaci do výše 85% uznatelných nákladů projektu. Současně se žádostí o poskytnutí podpory v rámci OPŽP město podá žádost o poskytnutí dotace ze SFŽP na spolufinancování uvedeného projektu ve výši 5% uznatelných nákladů. Zbylé náklady bude město financovat z vlastních zdrojů.

Jiné možnosti financování:

A) využití krajských dotačních titulů

Město Kunovice leží ve Zlínském kraji. Využití krajských dotačních titulů na financování, popř. spolufinancování není možné. Zlínský kraj nabízí podporu při komplexní úpravě veřejných prostranství v rámci Podprogramu na podporu obnovy venkova, tato podpora se však týká pouze obcí do 2000 obyvatel, kam není možné město Kunovice s více než 5000 obyvateli zařadit.

B) využití regionálních operačních programů

Město Kunovice svou polohou územně náleží do Regionu soudržnosti Střední Morava. Využití dotačního titulu na financování uvedeného projektu jako dílčího projektu není možné. Otázku financování oblasti životního prostředí řeší ROP regionu soudržnosti Střední Morava pouze ve vztahu k úpravám veřejných prostranství jako součásti integrovaného programu rozvoje města.

C) využití programů přeshraniční spolupráce

Město Kunovice svou polohou může být zařazeno do Programu přeshraniční spolupráce Slovenská republika – ČR 2007 – 2013. V rámci tohoto programu je možné financovat např. projekty podpory péče o krajinu, revitalizace území, ekologické stability. Výše uvedený projekt však nesplňuje podmínku spolupráce měst z obou členských států a rovněž podmínku přeshraničního dopadu projektu, tudíž není možné požádat o dotaci z tohoto finančního zdroje.

Na základě těchto získaných informací je patrné, že nejvhodnějším způsobem pro financování navrženého projektu je varianta financování z evropských zdrojů prostřednictvím OPŽP a spolufinancování z národních zdrojů prostřednictvím SFŽP.

Udržitelnost projektu:

V souvislosti se zajištěním finančních prostředků na realizaci projektu je však třeba zajistit také financování provozní fáze realizovaného projektu a jeho udržitelnost. V této souvislosti vzniknou městu Kunovice další náklady spojené s údržbou revitalizovaného území a s údržbou zeleně. Údržbu veřejných ploch a veřejné zeleně ve městě zabezpečuje pro město dodavatelsky externí firma, vybraná na základě výběrové řízení, která převezme i péči o revitalizované území. V souvislosti s realizací projektu dojde tedy pouze k rozšíření kompetencí a rozsahu obhospodařované plochy. Město počítá s navýšením provozních výdajů rozpočtu města v rámci realizovaného projektu, tyto náklady bude město hradit z vlastních prostředků rozpočtu.

ZÁVĚR

Ve své diplomové práci jsem se věnovala problematice možného získávání finančních prostředků na financování environmentální politiky samosprávných celků, konkrétně základních územních samosprávných celků, tedy obcí. Práce je rozdělena do dvou celků, na část teoretickou a část praktickou. Teoretická část je zaměřena na vysvětlení základních pojmů souvisejících s environmentální politikou, regionálním rozvojem, vymezením samosprávných celků, včetně příslušných legislativních úprav a na popis možných zdrojů, určených k financování projektů v oblasti životního prostředí. Praktická část je svým rozsahem obsáhlejší. Obsahuje analýzu možných zdrojů pro financování projektů v oblasti životního prostředí realizovaných samosprávnými celky. V praktické části jsem dále zpracovala problematiku financování samosprávného celku na modelovém případě města Kunovice, přičemž jsem se zaměřila zejména na financování problematiky životního prostředí. V závěru práce jsem se pokusila navrhnout strategii čerpání finančních prostředků na environmentální politiku samosprávných celků a pro konkrétní subjekt - město Kunovice vytvořila návrh projektu v oblasti životního prostředí, včetně návrhu možností financování tohoto projektu.

Financování oblasti životního prostředí tvoří součást výdajů každého samosprávného celku. V rámci rozpočtu samosprávného celku jsou pro oblast životního prostředí důležité zejména 2 skupiny výdajů, a to výdaje na ochranu životního prostředí a výdaje v oblasti vodního hospodářství, které dle mého názoru s problematikou ochrany ŽP velmi úzce souvisí. Náklady na financování běžných provozních výdajů spojených s touto oblastí financují samosprávné celky obvykle z vlastních zdrojů. Pokud však chtějí samosprávné celky realizovat v oblasti ŽP nějakou rozsáhlejší investiční akci s cílem zlepšit životní prostředí a podmínky pro život obyvatel samosprávného celku, musí hledat optimální způsoby možného financování daného projektu prostřednictvím cizích zdrojů, zejména prostřednictvím dostupných dotačních titulů.

Na základě provedené analýzy mohu konstatovat, že pro financování projektů samosprávných celků v oblasti ŽP, existuje v České republice poměrně široká nabídka dotačních programů, které zabezpečují financování projektů z evropských, národních, popř. regionálních zdrojů. Nejvýznamnějším dotačním titulem je tématický operační program, a to OP Životní prostředí, který poskytuje finanční prostředky z evropských zdrojů, konkrétně z Evropského fondu pro regionální rozvoj a Fondu soudržnosti. Objemem alokovaných finančních prostředků se jedná o druhý největší operační program v ČR. OPŽP se zaměřuje

na širokou oblast podpory projektů – včetně např. protipovodňové ochrany, využívání obnovitelných zdrojů energie, environmentálního vzdělávání apod. Vedle OPŽP je možné využít evropské zdroje pro financování oblasti ŽP také v rámci OP přeshraniční spolupráce. Zde však možnosti čerpání finančních prostředků jsou přísněji vymezené, přičemž základní podmínkou pro možné čerpání z těchto zdrojů je skutečnost, že na projektu musí spolupracovat účastníci z obou stran státní hranice a realizace projektu musí mít přeshraniční dopad.

Další čerpání evropských a národních zdrojů je možné prostřednictvím regionálních operačních programů, vytvořených v ČR pro regiony soudržnosti. ROP jsou primárně zaměřeny na zvyšování konkurenceschopnosti regionu a na regionální rozvoj. Podporu v rámci těchto projektů na financování oblasti ŽP lze čerpat pouze v omezené míře, a to zejména zařazením této problematiky jako součást integrovaných projektů fyzické revitalizace území.

Další skupinou zdrojů, určených k financování problematiky ŽP samosprávných celků jsou národní zdroje. Z hlediska národních zdrojů je nejdůležitějším Státní fond životního prostředí. SFŽP je zprostředkujícím orgánem pro OPŽP a hraje důležitou roli z hlediska možností spolufinancování projektů, zařazených do oblastí podpory v rámci OPŽP, z národních zdrojů. Kromě spolufinancování projektů administruje SFŽP také řadu dalších národních programů např. na podporu ochrany oblasti vod, nakládání s odpady, na podporu obnovitelných zdrojů energie a podporu úspor energie, na oblast ochrany a péče o krajinu. Rozsáhlým programem spuštěným SFŽP v dubnu 2009 je program „Zelená úsporám“, který se týká financování oblasti obnovitelných zdrojů energie a úspor energie. Vedle SFŽP jsou jednotlivými rezortními ministerstvy vypisovány další národní programy, kterou jsou úzce vymezeny na konkrétní oblasti podpory – např. programy MZe v oblasti vodohospodářské infrastruktury, programy MMR v oblasti podpory obnovy regionů apod.

Vedle již zmíněných dotačních zdrojů mohou samosprávné celky využít pro financování svých projektů také krajské dotační tituly. Jednotlivé krajské úřady vypisují grantová a dotační schémata na podporu aktivit, které jsou v souladu s rozvojovými dokumenty kraje. Velká část podpory v rámci krajských dotačních titulů je soustředěna na podporu projektů malých obcí (obcí do 2000 obyvatel, splňujících charakter venkovské obce).

Na základě získaných poznatků mohu konstatovat, že samosprávné celky mají k dispozici pro financování projektů v oblasti životního prostředí dostatek různorodých dotačních programů. Vzhledem k tomu, že výše finančních prostředků alokovaných v rámci dotačních titulů je omezena a zájem o financování projektů samosprávných celků v oblasti životního prostředí je velký, existuje mezi jednotlivými projekty velká konkurence. To vede v konečném důsledku k tomu, že k financování prostřednictvím dotace jsou vybrány pouze vysoce kvalitní projekty s co největším pozitivním dopadem na životní prostředí. Financování projektů z cizích zdrojů je ale podmíněno spolufinancováním projektu z vlastních zdrojů žadatele o dotaci. Samosprávný celek musí při přípravě projektu pečlivě zvážit, zda je v jeho silách projekt realizovat, zda má dostatečné zdroje na spolufinancování, ale také na následnou udržitelnost projektu, která s sebou přináší další zvýšené náklady.

Na základě dat získaných zpracováním problematiky financování životního prostředí města Kunovice a na základě provedené analýzy jsem se v závěru praktické části pokusila navrhnout strategii čerpání finančních prostředků na environmentální politiku samosprávných celků, s cílem zvýšit podíl projektů v oblasti životního prostředí financovaných z dotačních titulů a administrativně zabezpečovaných kmenovými zaměstnanci samosprávných celků.

V závěru práce jsem navrhla pro konkrétní samosprávný celek (město Kunovice) projekt v oblasti životního prostředí, včetně variantního řešení možného financování projektu. Realizací projektu dojde ke zlepšení životního prostředí ve městě, čímž se takélepší životní podmínky obyvatel města.

Na závěr lze tedy konstatovat, že samosprávné celky mají pro financování problematiky oblasti ŽP k dispozici dostatek možností financování z cizích zdrojů a je pouze na managementu samosprávných celků, do jaké míry se rozhodnou financování prostřednictvím dotačních titulů využít.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografické publikace, internetové zdroje a osobní konzultace

- [1] WOKOUN, R. Strukturální fondy a obce I. 1. vyd. Praha: ASPI, 2006. 146 s. ISBN 80-7357-138-2.
- [2] MMR ČR, Národní orgán pro koordinaci. Abeceda fondů Evropské Unie 2007-2013. 1.vyd. Praha: NAVIGA 4, 2008. 29 s. ISBN neuvedeno.
- [3] WOKOUN, R., MALINOVSKÝ, J. a kol. Regionální rozvoj (Východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování). 1. vyd. Praha: LINDE 2008. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.
- [4] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.
- [5] Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů.
- [6] Ústavní zákon č. 1/1993, ústava České republiky, v platném znění
- [7] Ústavní zákon č. 347/1997, o vytvoření vyšších územních samosprávných celků, v platném znění
- [8] Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů
- [9] Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů
- [10] Státní politika životního prostředí České republiky 2004 – 2010 [online]. [cit.2009-02-10] dostupná z Internetových stránek Ministerstva životního prostředí ČR: http://www.mzp.cz/cz/statni_politika
- [11] Internetová encyklopedie EnviWiki [online].[cit.2009-02-10] dostupná z [www: http://www.enviwiki.cz/wiki/Enviroment%C3%A1ln%C3%AD_politika#.C3.9Avod#.C3.9Avod](http://www.enviwiki.cz/wiki/Enviroment%C3%A1ln%C3%AD_politika#.C3.9Avod#.C3.9Avod)
- [12] Ministerstvo životního prostředí. Zpráva OECD o politice, stavu a vývoji životního prostředí: Česká republika. 1. vyd. OECD, Paříž. 215 s. ISBN 80-7212-317-3.
- [13] WOKOUN, René. Česká regionální politika v období vstupu do Evropské unie. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2003. ISBN 80-245-0517-7

- [14] Slovník pojmů [online].[cit.2009-01-31] dostupný internetových stránek Fondy evropské unie – <http://www.strukturalni-fondy.cz/glosar/r>
- [15] Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů.
- [16] Internetové stránky Fondy Evropské unie: <http://www.strukturalni-fondy.cz>
- [17] Internetové stránky Ministerstva životního prostředí: <http://www.mzp.cz>
- [18] Internetové stránky Operačního programu Životní prostředí: <http://www.opzp.cz>
- [19] Program rozvoje venkova ČR [online].[cit.2009-01-31] dostupný z <http://www.mze.cz/Index.aspx?ch=74&typ=1&val=42694&ids=0&katId=2406>
- [20] Zákon č. 388/1991 Sb., o státním fondu životního prostředí, v platném znění
- [21] Statut SFŽP [online].[cit.2009-02-09] dostupný z <http://www.sfzp.cz/ke-stazeni/235/1894/detail/statut-sfzp-cr/>
- [22] Výroční zpráva SFŽP 2008 [online].[cit.2009-04-15] dostupná z <http://www.sfzp.cz/ke-stazeni/152/4319/detail/vyrocní-zprava-sfzp-cr-za-rok-2008/>
- [23] Internetové stránky Agentury ochrany přírody a krajiny dostupné z <http://www.dotace.nature.cz/>
- [24] Internetové stránky Ministerstva zemědělství: <http://www.mze.cz>
- [25] Závazná pravidla poskytování finančních prostředků v oblasti vod v roce 2009 a způsobu kontroly jejich užití [online].[cit.2009-01-20] dostupná z <http://www.mze.cz/Index.aspx?ch=79&typ=1&val=42993&ids=0&katId=2730>
- [26] Pravidla České republiky - Ministerstva zemědělství č.j. 9136/2009-10000 pro poskytování a čerpání státní finanční podpory v rámci programu 129 180 "Výstavba a obnova infrastruktury vodovodů a kanalizací II" [online].[cit.2009-04-18] dostupná z <http://www.mze.cz/Index.aspx?ch=79&typ=1&val=37248&ids=0&katId=2731>
- [27] Telefonická konzultace s Ing. Královou, zaměstnancem Ministerstva pro místní rozvoj

- [28] Zásady programu pro poskytování dotací v roce 2009 [online].[cit.2009-04-10] dostupné z <http://www.mmr.cz/Regionalni-politika/Programy-Dotace/Podpora-regionalniho-rozvoje-v-roce-2009/Podpora-obnovy-venkova>
- [29] Internetové stránky Nadace rozvoje občanské společnosti dostupné z <http://www.nros.cz/programy-nros/blokovy-grant>
- [30] Internetové stránky Ministerstva financí: <http://www.mfcr.cz>
- [31] Internetové stránky DOTACE online: <http://www.dotaceonline.cz/Default.aspx?WCihtmHome&WCU=CBC=View,DSCODE=J4BGRCZV,NEWSITEMID=109-N3041>
- [32] Implementační dokument OPŽP [online].[cit.2009-03-10] dostupný z <http://www.opzp.cz/sekce/14/pokyny-pro-zadatele-a-prijemce/>
- [33] Závazné pokyny pro žadatele a příjemce podpory [online].[cit.2009-03-10] dostupné z <http://www.opzp.cz/sekce/14/pokyny-pro-zadatele-a-prijemce/>
- [34] ROP NUTS II Střední Čechy a prováděcí dokument [online].[cit.2009-02-26] dostupný z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy/ROP-NUTS-II-Stredni-Cechy/Dokumenty>
- [35] ROP NUTS II Severovýchod a prováděcí dokument [online].[cit.2009-02-26] dostupný z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy/ROP-NUTS-II-Severovychod/Dokumenty>
- [36] ROP NUTS II Severozápad a prováděcí dokument [online].[cit.2009-02-26] dostupný z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy/ROP-NUTS-II-Severozapad/Dokumenty>
- [37] ROP NUTS II Jihozápad a prováděcí dokument [online].[cit.2009-02-26] dostupný z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy/ROP-NUTS-II-Jihozapad/Dokumenty>
- [38] ROP NUTS II Moravskoslezsko a prováděcí dokument [online].[cit.2009-02-27] dostupný z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy/ROP-NUTS-II-Moravskoslezsko/Dokumenty>

- [38] ROP NUTS II Střední Morava a prováděcí dokument [online].[cit.2009-02-27] dostupný z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy/ROP-NUTS-II-Stredni-Morava/Dokumenty>
- [39] Programový dokument Cíl 3 Česká republika – Svobodný stát Bavorsko 2007-2013 [online].[cit.2009-03-03] dostupný z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Evropska-uzemni-spoluprace/Cil-3-Ceska-republika---Svobodny-stat-Bavorsko-200/Dokumenty>
- [40] Operační program Přeshraniční spolupráce ČR – Polská republika 2007 – 2013 [online].[cit.2009-03-03] dostupný z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Evropska-uzemni-spoluprace/OP-Preshranicni-spoluprace-Ceska-republika---Polsk/Dokumenty>
- [41] Operační program Cíl Evropská územní spolupráce Rakousko – ČR 2007-2013 [online].[cit.2009-03-04] dostupný z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Evropska-uzemni-spoluprace/Cil-Evropska-uzemni-spoluprace-Rakousko---Ceska-re>
- [42] Programový dokument Cíl 3 na podporu přeshraniční spolupráce 2007 – 2013 mezi Svobodným státem Sasko a Českou republikou [online].[cit.2009-03-04] dostupný z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Evropska-uzemni-spoluprace/Cil-3-na-podporu-preshranicni-spoluprace-2007---20/Dokumenty>
- [43] Operační program přeshraniční spolupráce SR - ČR 2007 – 2013 [online].[cit.2009-03-06] dostupný z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Evropska-uzemni-spoluprace/Program-preshranicni-spoluprace-Slovenska-republik/Dokumenty>
- [44] Internetové stránky Státního fondu životního prostředí: <http://www.sfzp.cz>
- [45] Internetové stránky programu Zelená úsporám: <http://www.zelenausporam.cz/sekce/470/popis-programu/>
- [46] Závazná pravidla poskytování finančních prostředků v oblasti vod v roce 2009 a způsobu kontroly jejich užití [online].[cit.2009-02-05] dostupná z <http://www.mze.cz/Index.aspx?ch=79&typ=1&val=42993&ids=0&katId=2730>

- [47] Pravidla České republiky - Ministerstva zemědělství č.j. 9136/2009-10000 pro poskytování a čerpání státní finanční podpory v rámci programu 129 180 "Výstavba a obnova infrastruktury vodovodů a kanalizací II" [online].[cit.2009-04-18] dostupné z <http://www.mze.cz/Index.aspx?ch=79&typ=1&val=37248&ids=0&katId=2730>
- [48] Zásady programu pro poskytování dotací v roce 2009 [online].[cit.2009-04-05] dostupné z <http://www.mmr.cz/Regionalni-politika/Programy-Dotace/Podpora-regionalniho-rozvoje-v-roce-2009/Podpora-obnovy-venkova>
- [49] Internetové stránky Středočeského kraje: <http://www.kr-stredocesky.cz>
- [50] Internetové stránky Jihočeského kraje: <http://www.kr-jihocesky.cz>
- [51] Internetové stránky Plzeňského kraje: <http://www.kr-plzensky.cz>
- [52] Internetové stránky Karlovarského kraje: <http://www.kr-karlovarsky.cz>
- [53] Internetové stránky Ústeckého kraje: <http://www.kr-ustecky.cz>
- [54] Internetové stránky Libereckého kraje: <http://www.kraj-lbc.cz>
- [55] Internetové stránky Královéhradeckého kraje: <http://www.kr-kralovehradecky.cz>
- [56] Internetové stránky Pardubického kraje: <http://www.pardubickykraj.cz>
- [57] Internetové stránky Kraje Vysočina: <http://www.kr-vysocina.cz>
- [58] Internetové stránky Jihomoravského kraje: <http://www.kr-jihomoravsky.cz>
- [59] Internetové stránky Olomouckého kraje: <http://www.kr-olomoucky.cz>
- [60] Internetové stránky Moravskoslezského kraje: <http://www.kr-moravskoslezsky.cz>
- [61] Internetové stránky Zlínského kraje: <http://www.kr-zlinsky.cz>
- [62] Město Kunovice: Rozpočet města Kunovice pro rok 2005
- [63] Město Kunovice: Rozpočet města Kunovice pro rok 2006
- [64] Město Kunovice: Rozpočet města Kunovice pro rok 2007
- [65] Město Kunovice: Rozpočet města Kunovice pro rok 2008
- [66] Město Kunovice: Rozpočet města Kunovice pro rok 2009

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

apod.	a podobně
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
DPH	Daň z přidané hodnoty
DÚR	Dokumentace k územnímu rozhodnutí
e.o.	ekvivaletní obyvatelé
EAFRD	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EARDF	Evropský fond pro rozvoj venkova
EFTA	Evropské sdružení volného obchodu
EHP	Evropský hospodářský prostor
EU	Evropská unie
EUR	Euro
EVVO	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
FM	Finanční mechanismy
HDP	Hrubý domácí produkt
HNP	Hrubý národní produkt
CHF	Švýcarský frank
CHKO	Chráněná krajinná oblast
KČOV	Kořenová čistírna odpadních vod
KFM	Kancelář finančního mechanismu
KÚ	Krajský úřad
MF	Ministerstvo financí
mil.	milion
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj

MŠ	Mateřská škola
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NKM	Národní kontaktní místo
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OP	Operační program
OPŽP	Operační program Životní prostředí
OV	Odpadní vody
OZE	Obnovitelné zdroje energie
PD	Projektová dokumentace
PO	Právnícká osoba
POV	Program obnovy venkova
PPK	Program péče o krajinu
PRV	Program rozvoje venkova
Q	Čtvrtletí
ROP	Regionální operační program
Sb.	Sbírka zákonů
SC	Samosprávný celek
SF	Státní fondy
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SPŽP	Státní politika životního prostředí
SR	Státní rozpočet
ZŠ	Základní škola
ŽP	Životní prostředí

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 - Mapa regionů soudržnosti ČR.....	19
--	----

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 – Podíl jednotlivých prioritních os v OPŽP.....	40
Graf 2 – Vývoj výdajů na oblast životního prostředí v letech 2005 – 2009 (v tis. Kč)	102
Graf 3 – Vývoj výdajů na vodní hospodářství v letech 2005 – 2009 (v tis. Kč).....	102
Graf 4 - Vývoj výdajů na ochranu životního prostředí v letech 2005 – 2009 (v tis. Kč).....	103
Graf 5 – Výdaje rozpočtu města Kunovice v letech 2005 – 2009	105

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 - Přehled specifických cílů ROP pro období 2007-2013	41
Tabulka 2 – Příklady podporovaných projektů v rámci OP v cíli 3.....	46
Tabulka 3 - Přehled poskytování podpory v rámci podprogramu obnovy venkova pro rok 2009.....	82
Tabulka 4 - Rozpočet města Kunovice v roce 2005 – příjmy.....	90
Tabulka 5 - Rozpočet města Kunovice v roce 2005 - výdaje na financování ŽP	91
Tabulka 6 - Kapitálové a běžné výdaje v oblasti ŽP města Kunovice v roce 2005	92
Tabulka 7 – Rozpočet města Kunovice v roce 2006 – příjmy	93
Tabulka 8 - Rozpočet města Kunovice v roce 2006 - výdaje na financování ŽP	93
Tabulka 9 - Kapitálové a běžné výdaje v oblasti ŽP města Kunovice v roce 2006.....	93
Tabulka 10 - Rozpočet města Kunovice v roce 2007 – příjmy.....	94
Tabulka 11 - Rozpočet města Kunovice v roce 2007 - výdaje na financování ŽP	95
Tabulka 12 - Kapitálové a běžné výdaje v oblasti ŽP města Kunovice v roce 2007	96
Tabulka 13 - Rozpočet města Kunovice v roce 2008 – příjmy.....	97
Tabulka 14 – Rozpočet města Kunovice v roce 2008 - výdaje na financování ŽP	97
Tabulka 15 – Kapitálové a běžné výdaje v oblasti ŽP města Kunovice v roce 2008	98
Tabulka 16 – Rozpočet města Kunovice v roce 2009 - příjmy.....	99
Tabulka 17 - Rozpočet města Kunovice v roce 2009 - výdaje na financování ŽP	99
Tabulka 18 - Kapitálové a běžné výdaje v oblasti ŽP města Kunovice v roce 2009.....	100

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha PI - Tabulka srovnání možností financování projektů v rámci krajských dotačních titulů

Tabulka srovnání možností financování projektů v rámci krajských dotačních titulů

	Královéhradecký kraj	Zlínský kraj	Olomoucký kraj	Jihomoravský kraj	Moravskoslezský kraj	Píseňský kraj	Ústecký kraj	Liberecký kraj	Karlovarský kraj	Kraj Vysočina	Pardubický kraj	Středočeský kraj	Jihočeský kraj
Projekty v oblasti odpadového hospodářství - kvalita nakládání s odpady	podpora projektů v oblasti odpadového hospodářství - nakládání s odpady	podpora projektů v oblasti odpadového hospodářství - nakládání s odpady	podpora projektů v oblasti odpadového hospodářství - nakládání s odpady	podpora projektů v oblasti odpadového hospodářství - nakládání s odpady	podpora projektů v oblasti odpadového hospodářství - nakládání s odpady	podpora projektů v oblasti odpadového hospodářství - nakládání s odpady	podpora projektů v oblasti odpadového hospodářství - nakládání s odpady	podpora projektů v oblasti odpadového hospodářství - nakládání s odpady	podpora projektů v oblasti odpadového hospodářství - nakládání s odpady	Podpora projektů na předcházení vzniku odpadů, využití materiálů šetrných k ZP a třídění využitelných složek odpadů - odpadů - obce kraje	Podpora projektů na předcházení vzniku odpadů, využití materiálů šetrných k ZP a třídění využitelných složek odpadů - odpadů - obce kraje	projekty na realizaci opatření, která jsou plněm odpad. hospod. SČ kraje - obce kraje	
Sanace starých skládek a osazování ekologických zeleň	Sanace starých skládek a osazování ekologických zeleň	Sanace starých skládek a osazování ekologických zeleň	Sanace starých skládek a osazování ekologických zeleň	Sanace starých skládek a osazování ekologických zeleň	Sanace starých skládek a osazování ekologických zeleň	Sanace starých skládek a osazování ekologických zeleň	Sanace starých skládek a osazování ekologických zeleň	Sanace starých skládek a osazování ekologických zeleň	Sanace starých skládek a osazování ekologických zeleň	Sanace starých skládek a osazování ekologických zeleň	Sanace starých skládek a osazování ekologických zeleň	Sanace starých skládek a osazování ekologických zeleň	Sanace starých skládek a osazování ekologických zeleň
Projekty úprav a budování veřejných prostranství a péče o veřejnou zelen	komplexní úprava veřejných prostranství - obnova a zřízení veřejné zeleně, obnova a zřízení rybníků, vodotěčí, projekty na dešťovou kanalizaci - venkovské obce kraje	komplexní úprava veřejných prostranství - obnova a zřízení veřejné zeleně, obnova a zřízení rybníků, vodotěčí, projekty na dešťovou kanalizaci - venkovské obce kraje	komplexní úprava veřejných prostranství - obnova a zřízení veřejné zeleně, obnova a zřízení rybníků, vodotěčí, projekty na dešťovou kanalizaci - venkovské obce kraje	komplexní úprava veřejných prostranství - obnova a zřízení veřejné zeleně, obnova a zřízení rybníků, vodotěčí, projekty na dešťovou kanalizaci - venkovské obce kraje	komplexní úprava veřejných prostranství - obnova a zřízení veřejné zeleně, obnova a zřízení rybníků, vodotěčí, projekty na dešťovou kanalizaci - venkovské obce kraje	komplexní úprava veřejných prostranství - obnova a zřízení veřejné zeleně, obnova a zřízení rybníků, vodotěčí, projekty na dešťovou kanalizaci - venkovské obce kraje	komplexní úprava veřejných prostranství - obnova a zřízení veřejné zeleně, obnova a zřízení rybníků, vodotěčí, projekty na dešťovou kanalizaci - venkovské obce kraje	komplexní úprava veřejných prostranství - obnova a zřízení veřejné zeleně, obnova a zřízení rybníků, vodotěčí, projekty na dešťovou kanalizaci - venkovské obce kraje	komplexní úprava veřejných prostranství - obnova a zřízení veřejné zeleně, obnova a zřízení rybníků, vodotěčí, projekty na dešťovou kanalizaci - venkovské obce kraje	projekty na zřízení veřejné zeleně, obnova a zřízení rybníků, vodotěčí, projekty na dešťovou kanalizaci - venkovské obce kraje	projekty na zřízení veřejné zeleně, obnova a zřízení rybníků, vodotěčí, projekty na dešťovou kanalizaci - venkovské obce kraje	projekty na zřízení veřejné zeleně, obnova a zřízení rybníků, vodotěčí, projekty na dešťovou kanalizaci - venkovské obce kraje	projekty na zřízení veřejné zeleně, obnova a zřízení rybníků, vodotěčí, projekty na dešťovou kanalizaci - venkovské obce kraje
Projekty PFO - výstavba hrází, zkapalňování koryt vodních toků v zastavěném území, porizení dokumentace povodňových poměrů, úpravy manipulačních nádrží pro zvýšení retenčního prostoru - obce kraje	projekty PFO - výstavba hrází, zkapalňování koryt vodních toků v zastavěném území, porizení dokumentace povodňových poměrů, úpravy manipulačních nádrží pro zvýšení retenčního prostoru - obce kraje	projekty PFO - výstavba hrází, zkapalňování koryt vodních toků v zastavěném území, porizení dokumentace povodňových poměrů, úpravy manipulačních nádrží pro zvýšení retenčního prostoru - obce kraje	projekty PFO - výstavba hrází, zkapalňování koryt vodních toků v zastavěném území, porizení dokumentace povodňových poměrů, úpravy manipulačních nádrží pro zvýšení retenčního prostoru - obce kraje	projekty PFO - výstavba hrází, zkapalňování koryt vodních toků v zastavěném území, porizení dokumentace povodňových poměrů, úpravy manipulačních nádrží pro zvýšení retenčního prostoru - obce kraje	projekty PFO - výstavba hrází, zkapalňování koryt vodních toků v zastavěném území, porizení dokumentace povodňových poměrů, úpravy manipulačních nádrží pro zvýšení retenčního prostoru - obce kraje	projekty PFO - výstavba hrází, zkapalňování koryt vodních toků v zastavěném území, porizení dokumentace povodňových poměrů, úpravy manipulačních nádrží pro zvýšení retenčního prostoru - obce kraje	projekty PFO - výstavba hrází, zkapalňování koryt vodních toků v zastavěném území, porizení dokumentace povodňových poměrů, úpravy manipulačních nádrží pro zvýšení retenčního prostoru - obce kraje	projekty PFO - výstavba hrází, zkapalňování koryt vodních toků v zastavěném území, porizení dokumentace povodňových poměrů, úpravy manipulačních nádrží pro zvýšení retenčního prostoru - obce kraje	projekty PFO - výstavba hrází, zkapalňování koryt vodních toků v zastavěném území, porizení dokumentace povodňových poměrů, úpravy manipulačních nádrží pro zvýšení retenčního prostoru - obce kraje	projekty PFO - výstavba hrází, zkapalňování koryt vodních toků v zastavěném území, porizení dokumentace povodňových poměrů, úpravy manipulačních nádrží pro zvýšení retenčního prostoru - obce kraje	projekty PFO - výstavba hrází, zkapalňování koryt vodních toků v zastavěném území, porizení dokumentace povodňových poměrů, úpravy manipulačních nádrží pro zvýšení retenčního prostoru - obce kraje	projekty PFO - výstavba hrází, zkapalňování koryt vodních toků v zastavěném území, porizení dokumentace povodňových poměrů, úpravy manipulačních nádrží pro zvýšení retenčního prostoru - obce kraje	projekty PFO - výstavba hrází, zkapalňování koryt vodních toků v zastavěném území, porizení dokumentace povodňových poměrů, úpravy manipulačních nádrží pro zvýšení retenčního prostoru - obce kraje